

ZAKON O TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

I OSNOVNE ODREDBE

Члан 1.

Ovim zakonom uređuje se:

- a) emisija hartija od vrijednosti,
- b) poslovi sa hartijama od vrijednosti i osnivanje i poslovanje ovlašćenih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti,
- v) osnivanje i poslovanje berze i drugih uređenih javnih tržišta,
- g) osnivanje i poslovanje Centralnog registra hartija od vrijednosti,
- d) zaštita interesa titulara prava iz hartija od vrijednosti i investitora na tržištu hartija od vrijednosti,
- đ) javnost rada u trgovanju hartijama od vrijednosti,
- e) organizacija i nadležnost Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske (u daljem tekstu: Komisija),
- ž) druga pitanja od značaja za uspješno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti.

Члан 2.

Pojedini pojmovi korišćeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

“**Emitent**” je lice koje emituje hartije od vrijednosti u cilju prikupljanja sredstava i koje prema vlasnicima hartija od vrijednosti ima obaveze naznačene u hartiji od vrijednosti.

“**Vlasnik**” je lice koje ima vlasništvo na hartiji od vrijednosti po osnovu vlasničkog prava (vlasnik) ili po osnovu ugovora (nominirani vlasnik).

“**Hartija od vrijednosti**” je prenosiva isprava u nematerijalizovanom obliku – elektronskom zapisu, emitovana u seriji na osnovu koje vlasnici ostvaruju prava prema emitentu u skladu sa zakonom i odlukom o emisiji.

„**Hartije od vrijednosti emitovane javnom ponudom**“ su hartije od vrijednosti emitovane na osnovu odredbi člana 13. do 43. ovog zakona, kao i akcije iz postupka privatizacije državnog kapitala u preduzećima i bankama emitovane u skladu sa Zakonom o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima (“Službeni glasnik Republike Srpske” broj 54/05 – prečišćeni tekst, 109/05) i Zakonom o privatizaciji državnog kapitala u bankama (“Službeni glasnik Republike Srpske” broj 24/98, 5/99, 18/99 i 70/01). Javno emitovanim hartijama od vrijednosti smatraju se i hartije od vrijednosti koje emituju banke i osiguravajuća društva.

“**Emisija hartija od vrijednosti**” je skup radnji koje emitent preuzima u svrhu prikupljanja sredstava prodajom hartija od vrijednosti prvim vlasnicima, uz obavezu da svakom od njih ispuni obavezu sadržanu u hartiji od vrijednosti.

“**Emisija hartija od vrijednosti javnom ponudom**“ je emisija u kojoj se upis i uplata hartija od vrijednosti vrši na osnovu javnog poziva neodređenom broju lica.

“**Emisija hartija od vrijednosti privatnom ponudom**” je emisija u kojoj se poziv za upis i uplatu hartija od vrijednosti upućuje unaprijed poznatim kupcima: institucionalnim investitorima, akcionarima ili radnicima emitenta, kao i do 20 drugih fizičkih i pravnih lica (u daljem tekstu: unaprijed poznati kupci).

“**Investitor**” je domaće ili strano lice koje investira u hartije od vrijednosti.

“**Institucionalni investitor**” je domaće ili strano pravno lice, koje posluje kao investicioni fond, uzajamni fond, penzioni fond, banka, osiguravajuće društvo, brokersko-dilersko društvo i drugo

pravno lice kojem status institucionalnog investitora odobri Komisija, a koje, zbog vrste svoje djelatnosti, može da procijeni značaj buduće investicije u hartije od vrijednosti.

“**Trgovina hartijama od vrijednosti**” je prenos prava vlasništva na hartijama od vrijednosti na osnovu zaključenog posla kupoprodaje, razmjene, poklona, pozajmljivanja i drugih pravnih poslova u skladu sa ovim zakonom.

“**Povlašćena informacija**” je svaka informacija koja nije dostupna javnosti, a značajna je za utvrđivanje cijene hartija od vrijednosti.

“**Manipulacija na tržištu hartija od vrijednosti**” je stvaranje privida aktivne trgovine na tržištu hartija od vrijednosti putem kupovine, odnosno prodaje ili korišćenjem drugih sredstava u svrhu povećanja, odnosno smanjenja, podrške ili destabilizacije njihove tržišne vrijednosti.

“**Ovlašćeni učesnik na tržištu hartija od vrijednosti**” (u daljem tekstu: ovlašćeni učesnik) je pravno ili fizičko lice koje za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti ima dozvolu Komisije.

“**Berzanski posrednik**” je brokersko-dilersko društvo ili banka koja ima dozvolu Komisije za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u skladu sa ovim zakonom.

“**Broker**” je fizičko lice ovlašćeno za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, koje posluju u svojstvu zaposlenog kod berzanskog posrednika.

“**Investicioni savjetnik**” je fizičko lice koje savjetuje pri investiranju u hartije od vrijednosti, pri njihovoj kupovini ili prodaji i ostvarivanju prava i koji posluje u svojstvu zaposlenog kod berzanskog posrednika ili drugog ovlašćenog učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

“**Investicioni menadžer**” je fizičko lice koje na osnovu pismenog ugovora sa klijentom preuzima na upravljanje portfelj hartija od vrijednosti u cjelini ili djelimično i koji posluje u svojstvu zaposlenog kod berzanskog posrednika ili drugog ovlašćenog učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

“**Kastodi banka**”, u smislu ovog zakona, je banka koja ima dozvolu Komisije za obavljanje poslova vođenja računa hartija od vrijednosti za račun klijenata i postupanja po nalogu klijenata i koja obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

“**Strukovno udruženje**” je profesionalna organizacija ovlašćenih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i drugih lica koja obavljaju poslove sa hartijama od vrijednosti i koje djeluje u skladu sa zakonom i sopstvenim pravilima.

“**Berza**” je pravno lice koje obavlja poslove organizovanja trgovine hartijama od vrijednosti i finansijskim derivatima, kao i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i koje za obavljanje tih poslova ima dozvolu Komisije.

“**Centralni registar hartija od vrijednosti**” (u daljem tekstu: Registar) je pravno lice koje obavlja poslove jedinstvene evidencije o hartijama od vrijednosti i vlasnicima hartija od vrijednosti, o pravima iz hartija od vrijednosti, o pravima trećih lica na hartijama od vrijednosti, poslove obračuna, poravnanja i prenosa hartija od vrijednosti i novčanih obaveza i potraživanja nastalih po osnovu poslova sa hartijama od vrijednosti, kao i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

II HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

1. Pojam, vrste i obavezni elementi hartija od vrijednosti

Члан 3.

(1) Hartijama od vrijednosti u smislu ovog zakona smatraju se akcije, obveznice, varanti, blagajnički zapisi, komercijalni zapisi, certifikati o depozitu i druge hartije od vrijednosti emitovane u seriji, koje odredi Komisija.

(2) Hartije od vrijednosti emitovane u seriji su hartije od vrijednosti istog emitenta, emitovane istovremeno i koje daju ista prava.

(3) Hartije od vrijednosti glase na ime.

Члан 4.

(1) Akcije su vlasničke hartije od vrijednosti koje emituje akcionarsko društvo u skladu sa zakonom.

(2) Obveznice su dužničke hartije od vrijednosti koje vlasniku daju pravo na naplatu glavnice i kamate, odnosno drugih prihoda u skladu sa zakonom i odlukom o emisiji.

(3) Varanti za kupovinu akcija ili obveznica su hartije od vrijednosti koje vlasniku daju pravo na kupovinu akcija, odnosno obveznica budućih emisija emitenta varanta na određeni dan, odnosno u određenom periodu, po unaprijed određenoj ili određivoj cijeni.

(4) Blagajnički i komercijalni zapisi su dužničke kratkoročne hartije od vrijednosti koje se emituju radi prikupljanja novčanih sredstava. Blagajničke zapise mogu emitovati banke i druge finansijske organizacije. Komercijalne zapise mogu emitovati druga pravna lica.

(5) Certifikati o depozitu su dužničke hartija od vrijednosti kojima se emitent obavezuje da će u utvrđenom roku isplatiti imaocu iznos deponovanih sredstava sa pripadajućom kamatom. Certifikate o depozitu mogu emitovati banke i druge finansijske organizacije.

(6) Finansijski derivati su izvedeni finansijski instrumenti čija vrijednost zavisi od cijene predmeta ugovora, čiji su vrsta, broj, kvalitet i druga svojstva standardizovani.

(7) Kratkoročne hartije od vrijednosti su hartije od vrijednosti sa rokom dospijeca do godinu dana.

(8) Dugoročne hartije od vrijednosti su hartije od vrijednosti sa rokom dospijeca preko godinu dana.

Члан 5.

Obavezni elementi hartije od vrijednosti su:

- a) naziv vrste hartije od vrijednosti,
- b) oznaka klase hartije od vrijednosti,
- v) broj i oznaka hartije od vrijednosti u Registru,
- g) naziv, sjedište i adresa emitenta hartije od vrijednosti, njegova oznaka i registarski broj u registru emitenata kod Komisije,
- d) nominalna vrijednost,
- đ) podaci o vlasniku hartije od vrijednosti i to: naziv, sjedište i matični broj pravnog lica ili ime i prezime i jedinstveni matični broj fizičkog lica, odnosno odgovarajući identifikacioni broj za strana pravna i fizička lica,
- e) obaveze emitenta i prava vlasnika hartije od vrijednosti i način njihovog ostvarivanja;
- ž) drugi elementi određeni posebnim zakonom ili propisom Komisije.

2. Emitent hartija od vrijednosti

Члан 6.

Emitent hartije od vrijednosti može biti Republika Srpska, grad, opština, investicioni fond i svako drugo pravno lice organizovano kao akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću .

Члан 7.

- (1) Komisija vodi registar emitenata hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: registar emitenata), u koji upisuje podatke o emitentu i emisiji.
- (2) Registar emitenata je evidencija o opštim podacima o emitentu, osnovnim podacima o emitovanim hartijama od vrijednosti, osnovnom kapitalu emitenta, organima emitenta i drugim podacima određenim propisom Komisije.
- (3) Emitenti hartija od vrijednosti dužni su da podnesu prijavu za upis podataka iz stava 2. ovog člana u roku od sedam dana od dana sticanja uslova za upis u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima Komisije.

Члан 8.

- (1) Registracija, čuvanje podataka i prenos hartija od vrijednosti vrši se elektronski na računima emitenata, računima vlasnika i drugim računima kod Registra u skladu sa ovim zakonom i aktima Registra.
- (2) Emitent je dužan da Registru podnese zahtjev za registraciju hartija od vrijednosti, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja o upisu u registar emitenata kod Komisije, u skladu sa odredbama ovog zakona.

3. Sticanje, prenos, ograničenja prava i prava trećih lica na hartijama od vrijednosti

Члан 9.

- (1) Pravni osnov za sticanje i prenos prava iz hartije od vrijednosti je pravni posao koji ima za cilj sticanje i prenos vlasništva, akt suda ili drugog nadležnog organa.
- (2) Pravni osnov za ograničenje prava iz hartija od vrijednosti je odluka o emisiji, pravni posao, akt suda ili drugog nadležnog organa.
- (3) Prava i obaveze iz hartija od vrijednosti stiču se, prenose i ograničavaju njihovim upisom na račune vlasnika u Registru.
- (4) Izuzetno od stava 3. ovog člana, lice koje je steklo hartije od vrijednosti na osnovu posla kupovine hartija od vrijednosti, zaključenog na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu, može dati nalog za prodaju stečenih hartija od vrijednosti i prije nego što u Registru bude izvršen prenos prava svojine na sticaoca.

Члан 10.

- (1) Na hartijama od vrijednosti, treća lica mogu steći založno pravo i pravo plodouživanja.
- (2) Založno pravo na hartijama od vrijednosti stiče se upisom u Registar na osnovu pravnog posla između vlasnika i trećeg lica, jednostrane izjave volje vlasnika, sudske odluke ili na osnovu zakona.
- (3) Pravo plodouživanja na hartijama od vrijednosti stiče se upisom u Registar na osnovu pravnog posla između vlasnika i trećeg lica ili jednostrane izjave volje vlasnika.

III EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Члан 11.

- (1) Kada emituje hartije od vrijednosti u Republici Srpskoj, emitent je dužan da objavi prospekt (javna ponuda) ili da ga dostavi unaprijed poznatim kupcima (privatna ponuda).
- (2) Prospekt obavezno sadrži cjelovitu, tačnu i objektivnu informaciju o imovini i obavezama, gubitku ili dobitku, finansijskom položaju i perspektivama emitenta, svrsi prikupljanja sredstava,

faktorima rizika, te o pravima koja daju hartije od vrijednosti na koje se odnosi prospekt, na osnovu koje potencijalni investitor može objektivno procijeniti rizike investiranja i donijeti odluku o investiranju.

(3) Prospekt ne može biti objavljen ni dostavljen unaprijed poznatim kupcima prije nego što ga odobri Komisija.

Члан 12.

Uplata hartija od vrijednosti emitovanih u skladu sa odredbama ovog zakona vrši se isključivo u novcu.

1. Emisija javnom ponudom

Члан 13.

Postupak emisije hartija od vrijednosti javnom ponudom obuhvata:

- a) izradu prospekta,
- b) donošenje odluke o emisiji,
- v) zaključivanje ugovora između emitenta i banke u svrhu otvaranja privremenog računa za deponovanje uplata po osnovu kupovine hartija od vrijednosti,
- g) podnošenje zahtjeva Komisiji radi odobrenja prospekta,
- d) donošenje rješenja po zahtjevu emitenta,
- đ) objavljivanje prospekta i javnog poziva za upis i uplatu hartija od vrijednosti,
- e) upis i uplatu hartija od vrijednosti,
- ž) utvrđivanje i objavljivanje rezultata emisije,
- z) upis emisije u registar emitenata kod Komisije i upis hartija od vrijednosti na račune kod Registra.

1.1. Prospekt

Члан 14.

Prospekt obavezno sadrži:

- a) podatke o emitentu,
- b) podatke o hartiji od vrijednosti koja je predmet emisije,
- v) podatke o poslovanju emitenta,
- g) podatke o mjestu, načinu, roku i vremenu upisa i uplate akcija
- d) izjavu o investiranju,
- đ) podatke o odgovornim licima emitenta,
- e) podatke o garantu emisije,
- ž) izjavu odgovornih lica emitenta.

Члан 15.

Podaci o emitentu su:

- a) naziv i sjedište emitenta,
- b) oznaka i registarski broj emitenta u Registru emitenata kod Komisije,
- v) broj i datum upisa u sudski registar,
- g) pravni status,
- d) pretežna djelatnost,
- đ) broj i datum rješenja o odobrenju za rad od strane nadležnog organa, za emitente za koje je takvo odobrenje propisano posebnim zakonom,
- e) podaci o povezanim licima sa emitentom, u skladu sa zakonom (naziv, sjedište, učešće u kapitalu),

- ž) iznos upisanog i uplaćenog osnovnog kapitala na dan posljednjeg godišnjeg i periodičnog obračuna, vrste, klase, broj i nominalna vrijednost postojećih akcija, odnosno obveznica koje se mogu pretvoriti u akcije,
- z) struktura ukupnog kapitala na dan posljednjeg godišnjeg i periodičnog obračuna,
- i) vlasnička struktura osnovnog kapitala na dan posljednjeg godišnjeg i periodičnog obračuna, koja uključuje:
  - 1) spisak lica koja, direktno ili indirektno, imaju značajan uticaj na upravljanje emitentom (ime i prezime, adresa, funkcija koju obavljaju u organima emitenta za fizička lica, odnosno firma i sjedište za pravna lica),
  - 2) spisak akcionara sa pet i više procenata od ukupnog broja glasova, uz navođenje procenta glasova koji imaju (ime i prezime, adresa, funkcija koju obavljaju u organima emitenta za fizička lica, odnosno firma i sjedište za pravna lica),
  - 3) ukupan broj glasova na skupštini emitenta, ukupan broj akcionara sa pravom glasa, broj i nominalna vrijednost sopstvenih akcija.

Члан 16.

Podaci o hartiji od vrijednosti koja je predmet emisije su:

- a) naziv organa koji je donio odluku o emisiji i datum donošenja odluke,
- b) redni broj emisije, vrsta i klasa hartija od vrijednosti ,
- v) broj, nominalna vrijednost hartije od vrijednosti i ukupna vrijednost emisije,
- g) dospelje, visinu kamate, način i rokove za isplatu glavnice i kamate (u slučaju emisije dužničkih hartija od vrijednosti),
- d) prava sadržana u hartiji od vrijednosti i ograničenja tih prava,
- đ) nosioci, rok i način korišćenja prava preče kupovine,
- e) prodajna cijena ili način njenog utvrđivanja,
- ž) ukupan broj emitovanih hartija od vrijednosti iste vrste i klase,
- z) izjava o tome da li su hartije od vrijednosti prethodnih emisija, iste vrste i klase, uvrštene na berzu ili drugo uređeno javno tržište.

Члан 17.

(1) Podaci o poslovanju emitenta su:

- a) kratak opis djelatnosti i istorije poslovanja emitenta,
- b) kratak opis tržišne pozicije emitenta,
- v) obim proizvodnje ili usluga za posljednje tri godine,
- g) zavisnost od licenci ili drugih prava na intelektualnu svojinu ili posebnih ugovora značajnih za poslovanje emitenta,
- d) posjedovanje vlastitih patenata ili drugih prava na intelektualnu svojinu,
- đ) pregled važnijih investicija u toku (tehnička struktura, vrijednost, dinamika), sa posebnim osvrtom na ulaganja u istraživanje i razvoj,
- e) struktura vlastitog portfelja hartija od vrijednosti,
- ž) osnovne informacije o pokrenutim ili očekivanim pravnim sporovima koji mogu značajnije uticati na poslovanje emitenta,
- z) uporedni prikaz osnovnih agregatnih pozicija bilansa stanja, bilansa uspjeha i bilansa tokova gotovine po godišnjem obračunu za posljednje tri poslovne godine (vlastitih i konsolidovanih bilansa), izražen u apsolutnim i relativnim vrijednostima, uključujući i objašnjenja za sve značajnije promjene u bilansnim pozicijama (više od 10%),
- i) osnovne agregatne pozicije bilansa stanja, bilansa uspjeha i bilansa tokova gotovine iz posljednjeg periodičnog obračuna,
- j) isplaćene dividende po vrstama akcija za prethodnu poslovnu godinu,
- k) iznos dospjelih obaveza i njihovo učešće u ukupnim obavezama na dan donošenja odluke o emisiji,

- l) broj dana blokade poslovnih računa u prethodnoj godini i u tekućoj godini do datuma objavljivanja prospekta,
  - lj) hipoteke, zaloge i druga ograničenja na imovini emitenta,
  - m) naziv i sjedište preduzeća za reviziju, ime i prezime ovlaštenog revizora koji je izvršio reviziju finansijskih izvještaja i mišljenje o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja iz stava 1. tačke z) ovog člana,
  - n) sve promjene ili razrješenja ovlašćenih revizora koji su uključeni u reviziju finansijskih izvještaja koji su sadržani u prospektu, kao i razloge zbog kojih je to učinjeno.
- (2) Ako je emitent banka ili druga finansijska organizacija, pored podataka iz stava 1. ovog člana, ovaj dio prospekta sadrži i podatke o:
- a) politici osiguranja kredita,
  - b) vrijednosti i strukturi rezervisanja za gubitke po kreditima,
  - v) vrijednosti devizne pozicije,
  - g) adekvatnosti kapitala i
  - d) drugim pokazateljima koji se od banaka zahtevaju odgovarajućim propisima.
- (3) Ako je emitent organizacija za osiguranje, pored podataka iz stava 1. ovog člana, ovaj dio prospekta sadrži i podatke o:
- a) fondovima sigurnosti,
  - b) vrijednosti rezervi,
  - v) fondu preventive,
  - g) reosiguranju i
  - d) drugim pokazateljima koji se zahtevaju odgovarajućim propisima.

Члан 18.

Podaci o mjestu, načinu, roku i vremenu upisa i uplate akcija su:

- a) popis mjesta za upis i uplatu, naziv, sjedište i adresa banke kod koje je otvoren privremeni račun za deponovanje uplata, kao i vrijeme upisa i uplate,
- b) rok trajanja upisa i uplate,
- v) naznaka o zadržanom pravu emitenta na odustajanje od javne ponude,
- g) kriterijum uspješnosti emisije,
- d) način i rokovi povrata uplaćenih sredstava kod odustajanja od upisa i uplate ili neuspjele emisije.

Члан 19.

Izjava o investiranju sadrži:

- a) ciljeve investiranja, način korišćenja sredstava koji će se pribaviti emisijom i očekivane efekte investiranja,
- b) opis osnovnih rizika investiranja koji su u vezi sa poslovanjem emitenta, prirodom hartije od vrijednosti ili drugim faktorima.

Члан 20.

Podaci o odgovornim licima emitenta su:

- a) ime i prezime,
- b) adresu,
- v) stručnu spremu i radnu biografiju direktora i članova upravnog i nadzornog odbora, uključujući i eventualne osude za krivična djela protiv privrede i službene dužnosti.

Члан 21.

(1) Izjava odgovornih lica emitenta iz člana 14. tačka ž) glasi:

„Prema našem uvjerenju i u skladu sa svim našim saznanjima i podacima kojima raspoložemo, izjavljujemo da svi podaci iz ovog prospekta čine cjelovit i istinit prikaz imovine i obaveza, gubitaka i dobitaka, finansijskog položaja i poslovanja emitenta, prava sadržanih u hartijama od vrijednosti na koje se odnose, te da činjenice koje bi mogle uticati na potpunost i istinitost ovog prospekta nisu izostavljene. Prospekt ne prikriva podatke od materijalnog značaja i ne sadrži podatke ni informacije koje bi potencijalne investitore dovele u zabludu.“

(2) Izjavu iz stava 1. ovog člana potpisuju direktor, predsjednik upravnog i predsjednik nadzornog odbora emitenta.

Члан 22.

Na sadržaj prospekta emitenta – akcionarskog društva koje se osniva sukcesivno, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona kojima se uređuje osnivanje akcionarskih društava.

1.2. Odluka o emisiji

Члан 23.

(1) Odluka o emisiji hartija od vrijednosti obavezno sadrži:

- a) puni naziv i adresu emitenta,
- b) oznaku i registarski broj emitenta u registru emitenata kod Komisije,
- v) naziv organa koji je donio odluku,
- g) datum donošenja odluke o emisiji,
- d) ciljeve investiranja, način korišćenja sredstava koja će se pribaviti emisijom i očekivane efekte investiranja,
- đ) vrstu emisije,
- e) redni broj emisije, oznaku vrste i klase hartija od vrijednosti,
- ž) broj i nominalnu vrijednost hartija od vrijednosti kao i ukupnu vrijednost emisije;
- z) dospjeće, visinu kamate, način i rokove za isplatu glavnice i kamate (u slučaju emisije dužničkih hartija od vrijednosti),
- i) ukupan broj i vrijednost do sada emitovanih hartija od vrijednosti iste klase i iznos registrovanog osnovnog kapitala,
- j) prava i ograničenja prava sadržanih u hartiji od vrijednosti,
- k) nosioce, rok i način korišćenja prava preče kupovine, ako se emisija vrši uz takvo pravo,
- l) prodajnu cijenu ili način njenog utvrđivanja,
- lj) kriterijum uspješnosti emisije,
- m) vrijeme početka i završetka upisa i popis mjesta za upis i uplatu hartija od vrijednosti,
- n) naznaku o zadržanom pravu emitenta na odustajanje od javne ponude hartija od vrijednosti prije isteka utvrđenog roka za njihov upis i uplatu,
- nj) ime, prezime i funkciju ovlašćenih lica emitenta za provođenje emisije hartija od vrijednosti,
- o) druge elemente u skladu sa propisom Komisije.

(2) Ugovor o sukcesivnom osnivanju akcionarskog društva predstavlja i odluku o prvoj emisiji akcija.

Члан 24.

(1) Odlukom o emisiji hartija od vrijednosti ne može se ograničiti pravo kupovine hartija od vrijednosti bilo kojem licu, ako to pravo nije ograničeno zakonom, niti se može davati prednost bilo kojem kupcu.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, vlasnici akcija istog emitenta mogu imati pravo preče kupovine akcija nove emisije u skladu sa odredbama zakona.

Члан 25.

- (1) Emisija hartija od vrijednosti Republike Srpske vrši se na osnovu posebnog zakona.
- (2) Emisija hartija od vrijednosti od strane grada i drugih jedinica lokalne samouprave vrši se na osnovu odluke nadležnog organa u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona.

1.3. Ugovor između emitenta i banke

Члан 26.

- (1) Ugovorom o otvaranju privremenog računa za deponovanje uplata po osnovu kupovine hartija od vrijednosti između emitenta i banke regulišu se prava i obaveze ugovornih stranaka u vezi sa uplatom sredstava u postupku emisije hartija od vrijednosti.
- (2) Bliže elemente ugovora iz stava 1. ovog člana propisuje Komisija.

1.4. Zahtjev emitenta

Члан 27.

- (1) Emitent hartija od vrijednosti podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje prospekta, najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o emisiji.
- (2) Zahtjev se podnosi na obrascu koji propiše Komisija.
- (3) Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana, dostavlja se:
  - a) prospekt,
  - b) odluka o emisiji,
  - v) statut,
  - g) rješenje suda o upisu emitenta u sudski registar, za emitente koji podliježu obavezi upisa u sudski registar,
  - d) rješenje o upisu emitenta u registar emitenata kod Komisije,
  - đ) ugovor između emitenta i banke o otvaranju računa za deponovanje uplata,
  - e) finansijske i revizorske izvještaje, u skladu sa pravilnikom Komisije,
  - ž) zapisnik sa sjednice nadležnog organa na kojoj je donesena odluka o emisiji,
  - z) dokaz o uplati naknade za rješavanje zahtjeva za odobrenje prospekta.
- (4) Osim priloga iz stava 3. ovog člana, Komisija može propisati obavezu dostavljanja i drugih dokumenata.

1.5. Ispravka dokumentacije

Члан 28.

- (1) Ako uz zahtjev za odobrenje prospekta nije podnesena uredna ili potpuna dokumentacija u skladu sa ovim zakonom, Komisija će emitentu dostaviti pismeni zaključak o nedostacima koje je emitent dužan da otkloni u određenom roku od dana prijema zaključka Komisije.
- (2) U slučaju nepostupanja emitenta u roku iz stava 1. ovog člana, Komisija će zaključkom odbaciti zahtjev kao neuredan, nepotpun ili podnesen od neovlašćenog lica.

1.6. Donošenje rješenja po zahtjevu emitenta

Члан 29.

- (1) Po zahtjevu emitenta za odobrenje prospekta Komisija donosi rješenje u roku od 30 dana od dana prijema urednog i potpunog zahtjeva.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana je konačno.

Члан 30.

(1) Komisija odobrava prospekt ako je emitent podnio blagovremen, uredan i potpun zahtjev i ako sadrži sve podatke i priloge propisane ovim zakonom i pravilnikom Komisije.

(2) Ako se u postupku rješavanja zahtjeva ukaže potreba za dodatnim podacima ili dokumentima, Komisija će zaključkom pozvati emitenta da u određenom roku dostavi iste Komisiji sa potrebnim obrazloženjima.

(3) Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana, ako postoje važne činjenice i okolnosti, koje bi prema odredbama ovog zakona morale biti navedene u prospektu, ili je to opšte poznato, ili je Komisiji poznato, ili Komisija raspolaže pouzdanim dokazima o tim činjenicama i okolnostima, Komisija će zaključkom pozvati emitenta da u tom smislu dopuni prospekt.

(4) Nepostupanje po zaključku Komisije može biti osnov za odbijanje zahtjeva.

Члан 31.

(1) Komisija ne odobrava prospekt u slučaju:

- a) da je sadržina prospekta u suprotnosti, odnosno da forma prospekta nije u skladu sa odredbama ovog zakona i odredbama pravilnika Komisije,
- b) da u prospektu nisu navedeni svi potrebni podaci ili nije priložena propisana dokumentacija,
- v) da podaci u prospektu nisu u skladu sa odlukom o emisiji, odnosno ne odgovaraju podacima u dostavljenoj dokumentaciji,
- g) da je nad emitentom pokrenut postupak stečaja ili likvidacije,
- d) da sadrži navode, izjave, procjene ili predviđanje koje je lažno ili netačno,
- đ) da sadrži podatke koji daju pogrešnu predstavu ili su propušteni važni podaci,
- e) zaštite interesa investitora.

(2) U skladu sa propisanim kriterijumima, Komisija može da ograniči obim emisije emitenta u odnosu na visinu osnovnog kapitala.

Члан 32.

(1) Izdavanjem rješenja o odobrenju prospekta Komisija potvrđuje da je emitent postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i da prospekt sadrži sve elemente utvrđene zakonom i propisom Komisije.

(2) Za istinitost, tačnost i potpunost podataka objavljenih u prospektu odgovorni su emitent, ovlaštena lica emitenta i revizor.

(3) Za štetu koja je nastala zbog neistinitih, netačnih i nepotpunih podataka u prospektu, solidarno su odgovorna lica iz stava 2. ovog člana.

(4) Komisija ne odgovara za istinitost, tačnost i potpunost podataka iz stava 3. ovog člana.

1.7. Objavljivanje prospekta i javnog poziva

Члан 33.

(1) Emitent je dužan da najmanje 15 dana prije početka upisa hartija od vrijednosti objavi javni poziv za upis i uplatu hartija od vrijednosti u formi oglasa u dnevnom listu, dostupnom na cijeloj teritoriji Republike Srpske, u kome je sadržan tekst prospekta ili obavještenje gdje se prospekt može besplatno podići ili naručiti.

(2) Prospekt mora biti dostupan investitorima u sjedištu emitenta i na svim mjestima na kojima se obavlja upis hartija o vrijednosti.

(3) Emitent je dužan da prospekt i javni poziv za upis i uplatu hartija od vrijednosti objavi na internet stranicama berze ili drugog uređenog javnog tržišta, najmanje 15 dana prije početka upisa hartija od vrijednosti.

(4) Javni poziv se ne može objaviti prije prijema rješenja Komisije o odobrenju prospekta.

(5) Emitent je dužan da u roku od tri dana od dana objavljivanja dostavi Komisiji i banci dokaz da je javni poziv iz stava 1. ovog člana objavljen.

(6) Ako emitent ne objavi prospekt u propisanom roku, rješenje o odobrenju prospekta prestaje da važi.

1.8. Izmjena uslova sadržanih u prospektu

Члан 34.

(1) Za vrijeme trajanja javne ponude emitent ne smije mijenjati statut i druge akte kojima se određuju prava vlasnika hartija od vrijednosti opisana u prospektu.

(2) Ako u toku trajanja javne ponude nastanu nove okolnosti koje ukazuju da su podaci navedeni u prospektu netačni ili neistiniti, ili se pojave nove informacije čiji sadržaj bi mogao uticati na donošenje odluke o kupovini, emitent je dužan da prekine javnu ponudu hartija od vrijednosti, da obavijesti Komisiju i javnost i da Komisiji bez odlaganja uputi zahtjev za odobrenje izmjene prospekta.

(3) Izmjene prospekta emitent je dužan da objavi u roku od tri radna dana od dana prijema rješenja Komisije na način koji je propisan za objavljivanje prospekta.

(4) Emitent je dužan da izmijenjeni prospekt dostavi svim licima koja su izvršila upis hartija od vrijednosti za vrijeme trajanja javne ponude zajedno sa informacijom da imaju pravo da otkazu upis.

(5) Svako lice koje je upisalo ili uplatilo hartije od vrijednosti na osnovu podataka iz prospekta prije njegove izmjene ima pravo da u roku od 15 dana od dana prijema izmjena prospekta otkaze upis hartija od vrijednosti i zatraži povrat uplaćenog iznosa zajedno sa kamatom na depozit.

(6) Emitent je dužan da izvrši povrat uplaćenog iznosa zajedno sa kamatom na depozit u roku od tri dana od prijema zahtjeva iz stava 5. ovog člana.

1.9. Promocija javne ponude

Члан 35.

(1) Emitent može da promovise javnu ponudu hartija od vrijednosti.

(2) Promocija koja je povezana sa javnom ponudom hartija od vrijednosti mora da sadrži informaciju o danu objavljivanja prospekta i mjestima gdje je prospekt dostupan investitorima.

(3) Informacije o javnoj ponudi moraju da budu cjelovite i da ne upućuju na pogrešne zaključke i da budu u saglasnosti sa prospektom.

(4) Emitent je dužan da dostavi Komisiji promotivni materijal tri dana prije objavljivanja ili distribucije.

1.10. Upis i uplata hartija od vrijednosti

Члан 36.

(1) Emitent je dužan da započne postupak upisa i uplate hartija od vrijednosti u roku od 30 dana od dana prijema rješenja o odobravanju prospekta od strane Komisije.

- (2) Komisija može poništiti rješenje za odobravanje prospekta ako:
- a) naknadno sazna za informacije koje bi bile osnov za odbijanje zahtjeva da su bile poznate pri odlučivanju o odobravanju prospekta,
  - b) se promijene okolnosti u mjeri da više nema osnova za odobrenje prospekta,
  - v) utvrdi da bilo koje povezano lice vrši promociju suprotno odredbama ovog zakona.
- (3) U slučaju iz stava 2. ovog člana emitent je dužan da prekine sve aktivnosti vezane za emisiju hartija od vrijednosti.
- (4) U slučaju iz stav 2. ovog člana, upis hartija od vrijednosti se poništava. Sve uplate koje je emitent primio za upisane hartije od vrijednosti, zajedno sa kamatom na depozite, vraćaju se kupcima u roku od tri dana od dana prijema rješenja Komisije.

Члан 37.

- (1) Upis hartija od vrijednosti u javnoj ponudi vrši se u prostorijama emitenta, ili u prostorijama berzanskih posrednika koji za obavljanje ovih poslova imaju ugovor sa emitentom.
- (2) Emitent i berzanski posrednici dužni su da obezbijede da se upis hartija od vrijednosti vrši u skladu sa ovim zakonom, pravilnikom Komisije i prospektom.
- (3) Za vrijeme upisa, sve uplate za kupljene hartije od vrijednosti čuvaju se na posebnom računu kod banke, koja emitent ne može koristiti dok javna ponuda ne bude uspješno završena u skladu sa članom 39. stav 1. ovog zakona.
- (4) Odredbe iz stava 3. ovog člana ne odnose se javnu ponudu dužničkih hartija od vrijednosti koje emituju banke u skladu sa članom 38. stav 2. i članom 40. ovog zakona.
- (5) Uplaćena sredstva za kupljene hartije od vrijednosti ne mogu biti predmet naplate potraživanja povjericilaca emitenta prije uspješnog završetka javne ponude.
- (6) U slučaju da je podnesen prijedlog za pokretanje stečajnog postupka ili je pokrenut stečajni postupak, javna ponuda se prekida i izvršene uplate se vraćaju u skladu sa članom 39. stav 2. ovog zakona.
- (7) Način i postupak upisa i uplate hartija od vrijednosti propisuje Komisija.

1.11. Rok za upis i uplatu hartija od vrijednosti

Члан 38.

- (1) Upis i uplata hartija od vrijednosti u javnoj ponudi može trajati najduže 90 dana od dana početka upisa i uplate hartija od vrijednosti.
- (2) Izuzetno od odredbi iz stava 1. ovog člana javna ponuda dužničkih hartija od vrijednosti koje emituju banke može trajati do tri godine, u skladu sa odlukom o emisiji.
- (3) Emisija iz stava 2. ovog člana prekida se:
- a) odlukom emitenta,
  - b) prestankom emitenta ili
  - v) zabranom od strane Komisije.

1.12. Završetak javne ponude

Члан 39.

- (1) Javna ponuda smatra se uspješnom ako je u roku iz člana 38. stav 1. ovog zakona upisano i uplaćeno najmanje 60% od broja hartija od vrijednosti ponuđenih u prospektu, osim ako emitent u prospektu nije odredio veći procenat za uspješnost emisije.

(2) Ako se upis i uplata hartija od vrijednosti u javnoj ponudi ne završi u skladu sa stavom 1. ovog člana, upis hartija od vrijednosti se poništava. Sve uplate koje je emitent primio za upisane hartije od vrijednosti, zajedno sa kamatom na depozite, vraćaju se kupcima u roku od tri dana od dana prijema rješenja Komisije.

(3) Ako se prije isteka roka iz člana 38. stav 1. ovog zakona upiše i uplati propisani ili veći procenat ponuđenih hartija od vrijednosti od propisanog u stavu 1. ovog člana, emitent može da završi javnu ponudu.

(4) Po završetku javne ponude u skladu sa stavom 1. i 3. ovog člana, upisane hartije od vrijednosti koje nisu uplaćene ne proizvode pravne posljedice i ne mogu biti u pravnom prometu.

(5) Nakon isteka roka za upis i uplatu emitent, odnosno agent emisije, ne smiju nuditi ni omogućiti upis i primati uplate za hartija od vrijednosti. Upis i uplata hartija od vrijednosti nakon isteka roka iz člana 38. stav 1. ovog zakona su ništavi.

Члан 40.

(1) Na javnu ponudu dužničkih hartija od vrijednosti koje emituju banke u roku iz člana 38. stav 2, ne primjenjuju se odredbe člana 39. stav 1, 2. i 3.

(2) Bliže uslove upisa i uplate hartija od vrijednosti iz stava 1. ovog člana propisuje Komisija.

1.13. Izvještaj o rezultatima javne ponude

Члан 41.

(1) Emitent je dužan da najkasnije u roku od sedam dana od dana završetka javne ponude Komisiji dostavi izvještaj o broju i procentu upisanih i uplaćenih hartija od vrijednosti, sa izvještajem banke o izvršenim uplatama na privremenom računu. Komisija je ovlašćena da od emitenta zatraži druge podatke o upisu i uplatama predmetne emisije.

(2) O upisanim i uplaćenim hartijama od vrijednosti u slučaju javne ponude iz člana 38. stav 2. i člana 40. ovog zakona banka obavještava Komisiju.

(3) Sadržaj, način i rokove izvještavanja iz stava 1. i 2. ovog člana utvrđuje Komisija svojim pravilnikom.

(4) Emitent je dužan da najkasnije u roku od sedam dana od dana završetka ponude objavi podatke iz stava 1. ovog člana u najmanje jednom dnevnom listu dostupnom na cjelokupnoj teritoriji Republike Srpske i internet stranicama berze i drugog uređenog javnog tržišta.

1.14. Upis emisije

Члан 42.

(1) U slučaju uspješnog završetka javne ponude hartija od vrijednosti, emitent je dužan da uz izvještaj iz člana 41. stav 1. ovog zakona podnese zahtjev za upis emisije u registar emitenata kod Komisije.

(2) Rješenjem Komisije o upisu emisije u registar emitenata istovremeno se potvrđuje i uspješnost emisije.

Члан 43.

(1) Emitent je dužan da, u roku iz člana 8. stav 2. ovog zakona, podnese zahtjev za upis hartija od vrijednosti u Registar.

(2) Registar je dužan da obavijesti berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište o registraciji hartija od vrijednosti.

(3) Na osnovu izvještaja Registra, hartije od vrijednosti emitovane putem javne ponude uvrštavaju se na slobodno berzansko tržište ili na drugo uređeno javno tržište.

2. Emisija privatnom ponudom

Члан 44.

Na postupak emisije privatnom ponudom shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o emisiji javnom ponudom, ako odredbama ovog odjeljka nije drugačije određeno.

Члан 45.

Emitent može da izvrši privatnu ponudu hartija od vrijednosti u skladu sa odredbama ovog zakona najviše jednom u toku jedne kalendarske godine.

Члан 46.

(1) Hartije od vrijednosti emitovane i stečene privatnom ponudom ne mogu se prodavati, zalagati ili na drugi način otuđivati u periodu od najmanje jedne godine od upisa u Registar, izuzev u slučajevima:

- a) prenosa po osnovu nasljeđivanja ili po sili zakona,
- b) prenosa akcija u slučaju preuzimanja akcionarskog društva,
- v) prenosa akcija na emitenta u slučajevima kada to dozvoljava zakon.

(2) Po isteku perioda iz stava 1. ovog člana hartije od vrijednosti emitovane i stečene privatnom ponudom mogu se uvrstiti na berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište, pod uslovom da emitent objavi prospekt u skladu sa odredbama ovog zakona.

2.1. Odluka o emisiji privatnom ponudom

Члан 47.

Odluka o emisiji hartija od vrijednosti privatnom ponudom, pored elemenata utvrđenih odredbama člana 23. ovog zakona, mora sadržavati i:

- a) nazive, odnosno imena investitora koji će izvršiti upis i uplatu hartija od vrijednosti, kao i visinu njihovih uloga,
- b) ograničenja u prenosu hartija od vrijednosti koje su predmet emisije, u skladu sa odredbama ovog zakona.

2.2. Zahtjev za odobrenje prospekta

Члан 48.

(1) Uz zahtjev za odobrenje prospekta za emisiju privatnom ponudom, pored priloga propisanih odredbama člana 27. stav 3. ovog zakona emitent dostavlja dokaz o identitetu unaprijed poznatog kupca i prijedlog saopštenja za javnost o emisiji.

(2) Formu i sadržaj zahtjeva za odobravanje prospekta za emisiju hartija od vrijednosti privatnom ponudom i saopštenja za javnost iz stava 1. ovog člana kao i izvještaja iz člana 54. ovog zakona, propisuje Komisija.

2.3. Promjena kupaca u privatnoj ponudi

Члан 49.

(1) Ako se kupac u privatnoj ponudi promijeni za vrijeme trajanja privatne ponude, emitent je dužan da od Komisije dobije dozvolu za nastalu promjenu.

(2) Ako se kupac u privatnoj ponudi promijeni za vrijeme trajanja privatne ponude, emitent dostavlja Komisiji ispravljenu odluku o emisiji sa tačnim informacijama o identitetu kupaca.

(3) Komisija će proglasiti ništavnom svaku emisiju privatnom ponudom koja je završila prodajom hartija od vrijednosti kupcima koji nisu bili imenovani u odluci o emisiji.

2.4. Donošenje rješenja po zahtjevu emitenta

Члан 50.

(1) Komisija donosi rješenje o odobravanju ili odbijanju prospekta za emisiju privatnom ponudom u roku od 30 dana od dana prijema urednog i potpunog zahtjeva.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana je konačno.

2.5. Komunikacija sa kupcima

Члан 51.

(1) Prospekt za emisiju hartija od vrijednosti privatnom ponudom emitent ne smije da objavi, nego besplatno dostavlja kupcima na uvid.

(2) Za vrijeme trajanja privatne ponude emitent ne smije stupati u kontakt sa potencijalnim kupcima putem sredstava javnog informisanja.

2.6. Upis i uplata hartija od vrijednosti

Члан 52.

(1) Hartije od vrijednosti koje su predmet privatne ponude upisuju se i uplaćuju u roku od 30 dana od dana prijema rješenja o odobrenju prospekta iz člana 50. ovog zakona.

(2) Izuzetno od odredbi iz stava 1. ovog člana, u slučaju emisije privatnom ponudom po posebnom programu za zaposlene, rok uplate upisanih hartija od vrijednosti može biti do tri godine.

2.7. Završetak privatne ponude

Члан 53.

(1) Privatna ponuda smatra se uspješnom ako je u roku iz člana 52. ovog zakona ako je upisan i uplaćen ukupan broj hartija od vrijednosti ponuđenih u prospektu.

(2) Ako se upis i uplata hartija od vrijednosti u privatnoj ponudi ne završi u skladu sa stavom 1. ovog člana, upis hartija od vrijednosti se poništava. Sve uplate koje je emitent primio za upisane hartije od vrijednosti, zajedno sa kamatom na depozite, vraćaju se kupcima u roku od tri dana od dana prijema rješenja Komisije.

2.8. Izvještaj o rezultatima privatne ponude

Члан 54.

(1) Emitent je dužan da najkasnije u roku od tri dana od dana završetka privatne ponude Komisiji dostavi izvještaj o broju i procentu upisanih i uplaćenih hartija od vrijednosti, sa izvještajem banke o izvršenim uplatama na privremenom računu. Komisija je ovlašćena da od emitenta zatraži druge podatke o upisu i uplatama predmetne emisije.

(2) Sadržaj, način i rokove izvještavanja iz stava 1. ovog člana propisuje Komisija.

(3) Emitent je dužan da najkasnije u roku od sedam dana od dana završetka ponude objavi podatke iz stava 1. ovog člana u najmanje jednom dnevnom listu dostupnom na cjelokupnoj teritoriji Republike Srpske i internet stranicama berze i drugog uređenog javnog tržišta.

2.9. Upis emisije

Члан 55.

(1) U slučaju uspješnog završetka privatne ponude hartija od vrijednosti, emitent je dužan da uz izvještaj iz člana 54. stav 1 ovog zakona podnese zahtjev za upis emisije u registar emitenata kod Komisije.

(2) Rješenjem Komisije o upisu emisije u registar emitenata istovremeno se potvrđuje i uspješnost emisije.

(3) Emitent je dužan da, u roku iz člana 8. stav 2. ovog zakona, podnese zahtjev za upis hartija od vrijednosti u Registar.

(4) Registar je dužan da obavijesti berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište o registraciji hartija od vrijednosti.

3. Emisija hartija od vrijednosti emitenata iz Federacije BiH i Brčko Distrikta

Члан 56.

Na emitenta iz Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta koji emituje hartije od vrijednosti na području Republike Srpske primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na domaćeg emitenta.

4. Emisija hartija od vrijednosti stranog emitenta

Члан 57.

(1) Strani emitent može emitovati hartije od vrijednosti u Republici Srpskoj po odredbama ovog zakona samo posredstvom berzanskog posrednika koji je angažovan za obavljanje poslova agenta ili poslova preuzimanja emisije.

(2) Zahtjev za odobrenje prospekta u ime stranog emitenta podnosi berzanski posrednik iz stava 1. ovog člana.

(3) Uz zahtjev se obavezno prilaže ugovor između stranog emitenta i berzanskog posrednika o obavljanju poslova agenta ili preuzimaoca emisije.

(4) Berzanski posrednik obavlja u ime i za račun stranog emitenta sve radnje u postupku emisije hartija od vrijednosti.

Члан 58.

(1) Komisija može odobriti prospekt stranom emitentu i ako uz zahtjev nisu priloženi svi prilozi ili u prospektu nisu navedeni svi propisani podaci pod uslovom:

- a) da berzanski posrednik koji je angažovan za obavljanje poslova agenta ili poslova preuzimanja emisije dokaže da prema propisima zemlje emitenta takve priloge i podatke nije moguće pribaviti, a Komisija ocijeni da to neće potencijalnom investitoru umanjiti mogućnost da objektivno procijeni rizike ulaganja i donese odluku o ulaganju i
- b) da berzanski posrednik koji je angažovan za obavljanje poslova agenta ili poslova preuzimanja emisije dokaže da prema propisima države u kojoj emitent hartija od vrijednosti ima sjedište, takvi prilozi i podaci nisu potrebni za odobrenje prospekta, pod uslovom reciprociteta koji se pretpostavlja.

(2) Za istinitost i potpunost podataka koji sadrži prospekt stranog emitenta, pored stranog emitenta, solidarno odgovara i berzanski posrednik iz stava 1. ovog člana.

5. Emisija hartija od vrijednosti izvan Republike Srpske

Члан 59.

(1) Domaći emitent koji namjerava da emituje hartije od vrijednosti izvan Republike Srpske dužan je da prethodno Komisiji dostavi obavještenje sa podacima o namjeravanoj emisiji u skladu sa odredbama ovog zakona.

(2) U roku od osam dana od dana završetka emisije iz stava 1. ovog člana emitent je dužan da Komisiji dostavi podatke o broju upisanih i uplaćenih hartija od vrijednosti.

(3) U roku od deset dana nakon dobijanja odgovarajućeg rješenja o završetku emisije iz stava 1. ovog člana, emitent je dužan da rezultate emisije objavi na način i u formi propisanoj odredbama ovog zakona.

6. Izuzeci od obaveze izrade prospekta

Члан 60.

(1) Emitent može emitovati hartije od vrijednosti bez obaveze izrade prospekta, u sljedećim slučajevima:

- a) prilikom simultanog osnivanja akcionarskog društva, kao i prilikom povećanja njegovog kapitala,
- b) po osnovu pretvaranja rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital,
- v) prilikom smanjenja osnovnog kapitala,
- g) prilikom statusne promjene,
- d) kada ukupan iznos emisije nije veći od 100.000 KM a broj kupaca nije veći od 10,
- đ) emisija novih akcija prilikom njihovog spajanja, podjele, konverzije i denominacije,
- e) emisija po osnovu pretvaranja zamjenjivih obveznica i varanata u akcije, i
- ž) emisija kratkoročnih hartija od vrijednosti.

(2) Kratkoročne hartije od vrijednosti ne smiju se emitovati sa klauzulom odgađanja dospijeća izdavanjem nove serije.

(3) U slučaju emisije iz stava 1. ovog člana, emitent je dužan da o emisiji obavijesti Komisiju u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, sa prilogom odluke i drugih dokumenata određenih pravilnikom Komisije.

(4) Emisiju iz stava 1. tačka d) ovog člana emitent može izvršiti jednom u dvije kalendarske godine.

(5) Komisija svojim pravilnikom bliže uređuje sadržaj odluka i drugih dokumenata koje emitent podnosi Komisiji, način obavještavanja Komisije, kao i druge obaveze u vezi sa emisijom iz stava 1. ovog člana.

Члан 61.

Emitent sa javno emitovanim akcijama, kojima se organizovano trguje na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu može da emituje akcije konverzijom potraživanja u ulog samo kada je to drugim zakonom posebno propisano u slučaju reorganizacije stečajnog dužnika u postupku stečaja ili u postupku restrukturisanja prilikom pripreme preduzeća za privatizaciju.

IV POSLOVI SA HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI I OVLAŠĆENI UČESNICI NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Члан 62.

Poslovi sa hartijama od vrijednosti su:

- a) posredovanje u kupovini i prodaji hartija od vrijednosti po nalogu klijenta, u svoje ime, a za račun klijenta (brokerski poslovi),
- b) trgovina hartijama od vrijednosti u svoje ime i za svoj račun radi ostvarivanja razlike u cijeni (dilerski poslovi),
- v) poslovi posebne berzanske trgovine – istovremeno isticanje stalne ponude za kupovinu i za prodaju hartija od vrijednosti, u svoje ime i za svoj račun, radi održavanja stalne ponude i potražnje za određenom hartijom od vrijednosti (poslovi podrške tržištu – market making),
- g) upravljanje portfeljom hartija od vrijednosti za račun klijenta (poslovi upravljanja portfeljom),
- d) organizovanje, priprema i provođenje upisa i uplate hartija od vrijednosti i obavljanje drugih poslova za emitenta u vezi sa emisijom hartija od vrijednosti, kao i priprema za uvrštavanje hartija od vrijednosti na berzu i uređeno javno tržište uključujući i podnošenje zahtjeva za uvrštavanje u ime emitenta (poslovi agenta emisije),
- đ) organizovanje, priprema i provođenje emisije hartija od vrijednosti za emitenta te sa tim u vezi upis i uplata svih hartija od vrijednosti, radi njihove daljnje prodaje investitorima, kako bi se osigurao uspjeh upisa i uplate (poslovi preuzimanja emisije - underwriting),
- e) pružanje savjetodavnih usluga klijentima u vezi sa poslovanjem hartijama od vrijednosti (poslovi investicionog savjetovanja) i
- ž) kastodi poslovi.

Члан 63.

Ovlašćeni učesnici na tržištu hartija od vrijednosti su pravna i fizička lica, koja za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti imaju dozvolu Komisije, i to: berzanski posrednici, brokeri, investicioni savjetnici i investicioni menadžeri.

1. Berzanski posrednik

Члан 64.

(1) Poslove sa hartijama od vrijednosti iz člana 62. ovog zakona, kao djelatnost može obavljati isključivo brokersko-dilersko društvo i banka (u daljem tekstu: berzanski posrednik) koji je za obavljanje tih poslova dobio dozvolu Komisije i upisao ih kao djelatnost u sudski registar.

(2) Trgovanje javno emitovanim hartijama od vrijednosti obavlja se isključivo preko berzanskih posrednika na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu.

(3) Komisija svojim propisom utvrđuje uslove pod kojima se hartijama od vrednosti koje nisu emitovane uz javni poziv za prodaju, može trgovati na berzi i drugom uređenom javnom tržištu.

(4) Hartijama od vrednosti emitovanim u skladu sa odredbama ovog zakona može se trgovati i neposredno između berzanskih posrednika uz obavezu da se o tom trgovanju dnevno informiše berza.

(5) Bliže uslove trgovanja i izvještavanja iz stava 3. i 4. ovog člana propisuje Komisija.

Члан 65.

(1) Berzanski posrednik za obavljanje brokerskih poslova mora imati zaposlenog najmanje jednog brokera.

- (2) Za obavljanje ostalih poslova sa hartijama od vrijednosti berzanski posrednik mora imati zaposlena najmanje dva brokera.
- (3) Poslove investicionog savjetovanja berzanski posrednik može obavljati ako je, pored brokera, zaposlio još najmanje jednog investicionog savjetnika.
- (4) Poslove upravljanja portfeljom hartija od vrijednosti berzanski posrednik može obavljati ako je, pored brokera, zaposlio još najmanje jednog investicionog menadžera.

1.1. Brokersko-dilersko društvo

Члан 66.

- (1) Brokersko-dilersko društvo se osniva kao akcionarsko društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj, čija jedina djelatnost mogu biti poslovi sa hartijama od vrijednosti prema odredbama ovog zakona za koje dobije dozvolu Komisije.
- (2) Na brokersko-dilersko društvo primjenjuju se odredbe zakona, kojima se reguliše osnivanje i poslovanje akcionarskih društava, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Члан 67.

- (1) Akcije brokersko-dilerskog društva glase na ime i prije upisa osnivanja ili povećanja osnovnog kapitala u sudski registar, moraju biti uplaćene u cijelosti.
- (2) Akcionar brokersko-dilerskog društva ne može biti lice koje je osuđivano za krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, protiv službene dužnosti i za krivično djelo propisano ovim zakonom, za koje je nastupila pravna posljedica osude dok ta posljedica traje.

Члан 68.

- (1) Za obavljanje brokerskih poslova i poslova investicionog savjetovanja novčani dio osnovnog kapitala brokersko-dilerskog društva ne može biti manji od 50.000 KM.
- (2) Za obavljanje dilerskih poslova novčani dio osnovnog kapitala brokersko-dilerskog društva ne može biti manji od 75.000 KM.
- (3) Za obavljanje poslova upravljanja portfeljom i agenta emisije novčani dio osnovnog kapitala brokersko-dilerskog društva ne može biti manji od 100.000 KM.
- (4) Za obavljanje poslova podrške tržištu novčani dio osnovnog kapitala brokersko-dilerskog društva ne može biti manji od 200.000 KM.
- (5) Za obavljanje poslova preuzimaoca emisije novčani dio osnovnog kapitala brokersko-dilerskog društva ne može biti manji od 600.000 KM.
- (6) Ako brokersko-dilersko društvo obavlja više poslova, obezbjeđuje osnovni kapital prema najvišem propisanom iznosu.

Члан 69.

- (1) Brokersko-dilersko društvo koje ne ispunjava uslov u pogledu iznosa novčanog dijela osnovnog kapitala za obavljanje poslova iz člana 62. tačke d) i đ) ovog zakona, može da, na osnovu ugovora sa drugim berzanskim posrednikom, od Komisije zatraži dozvolu za obavljanje navedenih poslova, za određenu emisiju hartija od vrijednosti.
- (2) Komisija izdaje dozvolu iz stava 1. ovog člana ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
  - a) da su ugovorne strane berzanski posrednici,

- b) da ugovorne strane zajedno ispunjavaju uslov u pogledu iznosa novčanog dijela osnovnog kapitala za obavljanje poslova iz člana 56. tačke d) i đ) ovog zakona.

1.2. Banka

Члан 70.

- (1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na poslovanje brokersko-dilerskog društva, na odgovarajući se način primjenjuju i na banku koja obavlja poslove sa hartijama od vrijednosti.
- (2) Banka može obavljati poslove sa hartijama od vrijednosti kada dobije dozvolu Komisije za svaki pojedini posao i upiše ove poslove kao djelatnost u sudski registar.

Члан 71.

Banka može obavljati poslove sa hartijama od vrijednosti pod uslovom:

- a) da za to ima poseban organizacioni dio,
- b) da ima otvoren poseban poslovni račun,
- v) da u poslovnim knjigama obezbijedi posebnu evidenciju i podatke o poslovanju tog organizacionog dijela.

1.3. Ograničenje sticanja akcija i konflikt interesa

Члан 72.

- (1) Isto pravno ili fizičko lice ne može ni posredno ni neposredno imati akcije u više brokersko-dilerskih društava.
- (2) Berzanski posrednik ne može ni posredno niti neposredno imati akcije u drugom brokersko-dilerskom društvu.
- (3) Jedno lice može biti zaposleno ili biti član uprave ili nadzornog odbora samo u jednom berzanskom posredniku.
- (4) Brokersko-dilersko društvo dužno je da podatke o vlasničkoj strukturi dostavlja Komisiji u roku od osam dana od dana svake promjene.

1.4. Dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti

Члан 73.

- (1) Dozvolom za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti Komisija utvrđuje vrstu poslova koju mogu obavljati berzanski posrednici.
- (2) Bliže uslove poslovanja i izdavanja dozvole propisuje Komisija.
- (3) Dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti Komisija izdaje na period od tri godine od dana izdavanja.
- (4) Komisija može produžiti dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti ako berzanski posrednik kontinuirano ispunjava uslove i obaveze propisane ovim zakonom i propisom Komisije, i podnese Komisiji zahtjev za produženje dozvole najkasnije 30 dana prije dana isteka dozvole.

Члан 74.

- (1) Prije upisa osnivanja brokersko-dilerskog društva u sudski registar, kao i prije svakog sljedećeg upisa djelatnosti u sudski registar, za svaki pojedini posao sa hartijama od vrijednosti, brokersko-dilersko društvo mora od Komisije dobiti dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti.

(2) Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti Komisiji podnose osnivači, odnosno uprava brokersko-dilerskog društva.

Члан 75.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, Komisiji se dostavljaju:

- a) osnivački akt,
- b) statut,
- v) pravila poslovanja brokersko-dilerskog društva,
- g) akt o naknadama za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti,
- d) izvod iz sudskog registra kada zahtjev podnosi brokersko-dilersko društvo koje već posjeduje dozvolu za obavljanje pojedinih poslova sa hartijama od vrijednosti,
- đ) dokaz o uplati osnovnog kapitala u novcu,
- e) izjave svakog akcionara brokersko-dilerskog društva da nema smetnji u vezi sticanja akcija prema odredbama ovog zakona,
- ž) dokaz da je brokersko-dilersko društvo na neodređeno vrijeme zaposlilo odgovajući broj brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera u skladu sa članom 65. ovog zakona,
- z) podatke o licima sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima,
- i) uvjerenje nadležnog organa da ne postoje smetnje iz člana 67. stav 2. ovog zakona,
- j) drugu dokumentaciju utvrđenu propisom Komisije na osnovu koje je moguće utvrditi postoje li kadrovski, tehnički i organizacioni uslovi za obavljanje poslova na koje se odnosi zahtjev za izdavanje dozvole,
- k) dokaz o uplati naknade za rješavanje zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti.

Члан 76.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, banka Komisiji dostavlja:

- a) statut,
- b) odluku o osnivanju organizacionog dijela za poslovanje sa hartijama od vrijednosti;
- v) podatke o licima sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima,
- g) saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske o odobravanju osnivanja organizacionog dijela za poslovanje sa hartijama od vrijednosti,
- d) rješenje o upisu organizacionog dijela banke u sudski registar,
- đ) drugu dokumentaciju, shodno članu 75. ovog zakona, utvrđenu propisom Komisije na osnovu koje je moguće utvrditi postoje li kadrovski, tehnički i organizacioni uslovi za obavljanje usluga na koje se odnosi zahtjev za izdavanje dozvole.

Члан 77.

(1) Ako uz zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti nije podnesena uredna ili potpuna dokumentacija u skladu sa odredbama ovog zakona, Komisija će podnosiocu zahtjeva dostaviti pismeni zaključak o nedostacima koje je podnosilac zahtjeva dužan otkloniti u određenom roku od dana prijema zaključka Komisije.

(2) Ako se u postupku rješavanja zahtjeva ukaže potreba za dodatnim podacima ili dokumentima, Komisija će zaključkom pozvati podnosioca zahtjeva da u određenom roku od dana dostavljanja zaključka, dostavi iste Komisiji sa potrebnim obrazloženjima.

(3) U slučaju nepostupanja podnosioca zahtjeva u roku iz stava 1. i 2. ovog člana, Komisija će zaključkom odbaciti zahtjev kao neuredan, nepotpun ili podnesen od neovlašćenog lica.

(4) O usvajanju ili odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti Komisija donosi rješenje u roku od 30 dana od dana prijema urednog i potpunog zahtjeva.

(5) Rješenje iz stava 4. ovog člana je konačno.

(6) Komisija će izdati dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti ako podnosilac zahtjeva ispunjava uslove propisane ovim zakonom i pravilnikom Komisije i ako je uz zahtjev priložena propisana dokumentacija.

(7) U rješenju o izdavanju dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti Komisija će tačno navesti za koje pojedinačne poslove izdaje dozvolu.

Члан 78.

Komisija će odbiti zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti:

- a) ako su odredbe osnivačkog akta i statuta berzanskog posrednika u suprotnosti sa odredbama ovog zakona i propisom Komisije,
- b) ako berzanski posrednik ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisom Komisije.

Члан 79.

Komisija vodi registar berzanskih posrednika.

Члан 80.

U slučaju statusnih promjena pripajanja, spajanja ili podjele berzanski posrednik je dužan da, prije podnošenja prijave za upis u sudski registar, dobije dozvolu Komisije za statusnu promjenu.

Члан 81.

Berzanski posrednici koji se spajaju dužni su prije upisa u sudski registar novog berzanskog posrednika podnijeti Komisiji zahtjev za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti za berzanskog posrednika koji će nastati spajanjem.

Члан 82.

(1) Berzanski posrednik može obavljati poslove sa hartijama od vrijednosti izvan Republike Srpske osnivanjem poslovne jedinice ili posebnog pravnog lica u skladu sa propisima zemlje, odnosno entiteta u kome namjerava da obavlja djelatnost.

(2) Berzanski posrednik dužan je da o namjeri osnivanja poslovne jedinice ili posebnog pravnog lica izvan Republike Srpske prethodno obavijesti Komisiju.

(3) O osnovanoj poslovnoj jedinici ili posebnom pravnom licu berzanski posrednik dužan je da obavijesti Komisiju u roku od 10 dana od dana upisa u registar izvan Republike Srpske, odnosno dobijanja dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti izvan Republike Srpske.

(4) Komisija propisuje sadržaj obavještenja i dokumentaciju koja se dostavlja.

Члан 83.

(1) Berzanski posrednik čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine, može u Republici Srpskoj osnovati poslovnu jedinicu radi obavljanja poslova iz ovoga zakona, na osnovu dozvole Komisije.

(2) Poslovna jedinica iz stava 1. ovog člana ima svojstvo pravnog lica.

(3) Berzanski posrednik iz stava 1. ovog člana uz zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti dužan je da priloži:

- a) ovlaštenje za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zemlji svog sjedišta sa ovjerenim prevodom,
- b) potvrdu o dostavljanju obavještenja o osnivanju poslovne jedinice u Republici Srpskoj regulatoru u zemlji sjedišta sa ovjerenim prevodom.

(4) Odredbe ovog Zakona koje se odnose na izdavanje i oduzimanje dozvole berzanskom posredniku, na poslovanje i nadzor nad berzanskim posrednikom, shodno se primjenjuju i na poslovne jedinice iz stava 1. ovoga člana, ako pojedinim odredbama ovog zakona nije drugačije propisano.

Члан 84.

(1) Dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti izdata berzanskom posredniku u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu važi i na teritoriji Republike Srpske, uz uslov da berzanski posrednik ispunjava uslove za osnivanje i poslovanje propisane ovim zakonom i uz poštivanje principa reciprociteta.

(2) Berzanski posrednik iz stava 1. ovog člana dužan je da registruje poslovnu jedinicu na teritoriji Republike Srpske i da je upiše u registar Komisije iz člana 79. ovog zakona.

(3) Odredbe ovog zakona koje se odnose na poslovanje, nadzor i oduzimanje dozvole shodno se primjenjuju i na berzanskog posrednika iz stava 1. ovog člana, ako pojedinim odredbama ovog zakona nije drugačije propisano.

Члан 85.

Dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti prestaje da važi:

- a) istekom roka na koji je izdata ako u propisanom roku nije podnesen zahtjev za njeno produženje,
- b) danom otvaranja stečajnog postupka ili postupka likvidacije berzanskog posrednika,
- v) danom dostavljanja rješenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti,
- g) danom dostavljanja rješenja o oduzimanju dozvole za rad banci, u skladu sa odredbama Zakona o bankama,
- d) pripojenom berzanskom posredniku, danom upisa pripajanja u sudski registar,
- đ) danom upisa spajanja u sudski registar za sva lica koja se spajaju.

Члан 86.

Ako berzanski posrednik obavijesti Komisiju o prestanku obavljanja djelatnosti i podnese zahtjev za brisanje iz registra berzanskih posrednika, Komisija donosi rješenje o prestanku važenja dozvole za obavljanje djelatnosti tom berzanskom posredniku, samo ako su izmirene sve obaveze prema klijentima.

1.5. Nadzor nad poslovanjem i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti

Члан 87.

(1) Ako u postupku nadzora berzanskog posrednika utvrdi nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u poslovanju, Komisija donosi rješenje kojim nalaže da se utvrđene nepravilnosti otklone u odgovarajućem roku i može preduzeti jednu ili više sljedećih mjera:

- a) izreći opomenu,
- b) izreći javnu opomenu,
- v) oduzeti saglasnost na imenovanje direktora i dati nalog za pokretanje postupka za imenovanje novog lica na to mjesto,

- g) dati nalog za privremenu zabranu obavljanja pojedinih ili svih poslova iz dozvole za obavljanje poslova – u trajanju do šest mjeseci,
- d) dati nalog za privremenu zabranu raspolaganja sredstvima sa novčanih računa i računa hartija od vrijednosti i drugom imovinom – u trajanju do tri mjeseca,
- đ) oduzeti dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti,
- e) preduzeti druge mjere u skladu sa ovim zakonom i pravilnikom Komisije.

(2) Bliže uslove i način vršenja nadzora, postupak izdavanja naloga i preduzimanja mjera, kao i rokove za izvršavanje naloga i trajanje mjera, propisuje Komisija.

Члан 88.

Komisija može berzanskom posredniku oduzeti dozvolu za obavljanje jednog ili više poslova sa hartijama od vrijednosti ako:

- a) u roku od 30 dana od izdavanja dozvole ne podnese zahtjev za upis u sudski registar ili u roku od 30 dana ne podnese zahtjev za upis u sudski registar kao djelatnosti poslove sa hartijama od vrijednosti za koje je naknadno dobilo dozvolu Komisije,
- b) u roku od šest mjeseci od izdavanja dozvole ne počne obavljati poslove sa hartijama od vrijednosti ili ako te poslove ne obavlja u razdoblju dužem od šest mjeseci,
- v) obavlja poslove sa hartijama od vrijednosti za koje nema dozvolu Komisije,
- g) obavlja djelatnosti koje nisu poslovi sa hartijama od vrijednosti,
- d) je dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti pribavljena na osnovu neistinitih podataka,
- đ) prestane da ispunjava uslove propisane za dobijanje dozvole za obavljanje poslova,
- e) ne ispunjava uslove za poslovanje u skladu sa odredbama ovog zakona i propisom Komisije,
- ž) učestalo ili teže krši odredbe ovog zakona i propisa Komisije koje se odnose na način obavljanja poslova sa hartijama od vrijednosti,
- z) prekrši obavezu zabrane manipulacije i upotrebe povlašćene informacije,
- i) se ne pridržava odluke o privremenoj zabrani obavljanja poslova sa hartijama od vrijednosti,
- j) u roku utvrđenom aktom Komisije ne postupi po nalogu za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti, odnosno nepravilnosti i
- k) u drugim slučajevima kada poslove u vezi sa hartijama od vrijednosti ne obavlja u skladu sa ovim zakonom i propisima Komisije.

Члан 89.

Komisija može poslovnoj jedinici stranog berzanskog posrednika, pored slučajeva iz člana 88. ovog zakona, oduzeti dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti ako tom berzanskom posredniku bude oduzeta dozvola za obavljanje tih poslova u zemlji sjedišta.

Члан 90.

(1) Rješenjem o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti Komisija određuje rok u kojem berzanski posrednik ne može zatražiti ponovno izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, a koji ne može biti duži od godine dana.

(2) Rješenjem o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti Komisija može odrediti da se neizvršeni nalozi i druge isprave klijenta berzanskog posrednika, kojem Komisija oduzima dozvolu, predaju drugom berzanskom posredniku, uz njegovu saglasnost.

(3) Od dana konačnosti rješenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, odnosno od dana prestanka važenja dozvole po sili zakona, berzanski posrednik ne smije zaključiti, odnosno započeti obavljati ni jedan novi posao vezan za obavljanje poslova za koju je predmetna dozvola izdata.

(4) O oduzimanju dozvole Komisija će obavijestiti berzu, uređeno javno tržište, Registar i registarski sud, dostavljanjem rješenja.

(5) Danom donošenja rješenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, Komisija daje nalog banci kod koje se vode računi ovog brokersko-dilerskog društva da izvrši blokadu tih računa.

Члан 91.

(1) U postupku stečaja brokersko-dilerskog društva, stečajni upravnik ne može odustati od nalaga za kupovinu i prodaju hartija od vrijednosti koji je prihvatilo to brokersko-dilersko društvo.

(2) Iz stečajne mase brokersko-dilerskog društva izlučuju se potraživanja njegovih klijenata po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti, kao i potraživanja Republike Srpske i Centralne banke Bosne i Hercegovine po tom osnovu.

(3) Odluka o otvaranju postupka likvidacije, odnosno stečaja nad brokersko-dilerskim društvom dostavlja se Komisiji u roku od osam dana od dana donošenja odluke.

2. Broker, investicioni savjetnik i investicioni menadžer

Члан 92.

Komisija organizuje i provodi ispit za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera i izdaje odgovarajuća uvjerenja.

Члан 93.

(1) Broker, investicioni savjetnik i investicioni menadžer može obavljati poslove iz člana 62. ovog zakona samo u svojstvu zaposlenog kod berzanskog posrednika i drugog ovlašćenog učesnika, pod uslovom da ima dozvolu Komisije.

(2) Dozvola se izdaje na period od dvije godine.

(3) Jedno lice ne može istovremeno imati dozvolu za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera.

(4) Uslove za sticanje zvanja i dobijanje dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera propisuje Komisija.

(5) Lice koje nema dozvolu Komisije ne može pružati usluge brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera.

(6) Komisija vodi registar brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera.

2.1. Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera

Члан 94.

(1) Lice koja podnosi zahtjev za izdavanje dozvole za brokera, investicionog savjetnika ili investicionog menadžera uz zahtjev treba da priloži:

- a) kopiju uvjerenja o sticanju zvanja brokera, investicionog savjetnika ili investicionog menadžera,
- b) uvjerenje nadležnog organa da nije osuđivano za krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, protiv službene dužnosti i za krivično djelo propisano ovim zakonom i da mu nije izrečena mjera zabrane obavljanja istih ili sličnih poslova u vezi sa hartijama od vrijednosti, odnosno ovjereni prevod takvog uvjerenja nadležnog organa zemlje čiji je državljanin,
- v) uvjerenje o državljanstvu,

- g) ovjerena fotokopija pasoša, ako je lice strani državljanin,
  - d) ovjerena fotokopija radne knjižice,
  - đ) dokaz o ispunjavanju uslova u skladu sa propisima o zapošljavanju stranaca,
  - e) dokaz da je zaposlen kod berzanskog posrednika ili potvrdu tog berzanskog posrednika da će biti zaposlen,
  - ž) dokaz o uplati naknade.
- (2) Pored dokumenata iz stava 1. ovog člana lice koje je podnijelo zahtjev potpisuje izjavu:
- a) da će savjesno, stručno i odgovorno obavljati poslove za čije obavljanje podnosi zahtjev,
  - b) da mu radni odnos kod dosadašnjih poslodavaca nije prestao pravosnažnom odlukom o prestanku radnog odnosa zbog povrede radne obaveze.

2.2. Odlučivanje Komisije na osnovu zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera

Члан 95.

Na odlučivanje Komisije na osnovu zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera shodno se primjenjuju odredbe člana 77. ovog zakona.

2.3. Priznavanje zvanja

Члан 96.

- (1) Lice koje je steklo zvanje brokera, investicionog savjetnika ili investicionog menadžera izvan teritorije Republike Srpske podnosi Komisiji zahtjev za priznavanje zvanja u Republici Srpskoj.
- (2) Komisija svojim pravilnikom reguliše bliže uslove priznavanja zvanja.
- (3) Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana priznaje se zvanje brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera stečeno u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Disriktu Bosne i Hercegovine uz obavezu registrovanja kod Komisije.

Члан 97.

Član Komisije, ili lice koje je zaposleno u Komisiji na stručnim poslovima najmanje tri godine, ima pravo da stekne zvanje brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera bez polaganja stručnog ispita, a u skladu sa propisom koji donese Komisija.

2.4. Nadzor nad poslovanjem i oduzimanje dozvole

Члан 98.

- (1) Ako u postupku nadzora utvrdi nezakonnosti, odnosno nepravilnosti u obavljanju poslova sa hartijama od vrijednosti, Komisija može brokeru, investicionom savjetniku i investicionom menadžeru:
- a) izreći opomenu,
  - b) izreći javnu opomenu,
  - v) privremeno zabraniti obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti i
  - g) oduzeti dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti.
- (2) Bliže uslove i način vršenja nadzora, preduzimanja mjera i njihovo trajanje, propisuje Komisija.

Члан 99.

Komisija može oduzeti dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti brokeru, investicionom savjetniku ili investicionom menadžeru ako:

- a) utvrdi da su podaci na osnovu kojih je dozvola izdata bili neistiniti,
- b) je pravosnažno osuđen za krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, protiv službene dužnosti i za krivično djelo propisano ovim zakonom ili mu je izrečena ili traje mjera zabrane obavljanja poslova sa hartijama od vrijednosti,
- v) je pravosnažno osuđen zbog prekršaja iz člana 299. ovog zakona,
- g) učestalo ili teže krši odredbe ovog zakona i propisa Komisije koje se odnose na način obavljanja poslova sa hartijama od vrijednosti,
- d) prestane ispunjavati uslove na osnovu kojih je izdata dozvola, a ne ispuni te uslove u roku koji odredi Komisija i
- đ) obavlja poslove za koje nema dozvolu Komisije.

3. Obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti

3.1. Moralni kodeks

Члан 100.

(1) Berzanski posrednik u svojoj djelatnosti rukovodi se prvenstveno interesima klijenata, tako da ih uvijek stavlja ispred sopstvenih interesa.

(2) Berzanski posrednik, članovi uprave, nadzornog odbora, brokeri, investicioni savjetnici i investicioni menadžeri dužni su da pri obavljanju poslova sa hartijama od vrijednosti u svemu vode računa o interesima klijenta i postupaju sa pažnjom dobrog stručnjaka.

Члан 101.

Berzanski posrednik ne može obavljati poslove sa hartijama od vrijednosti koji bi ugrozili stabilnost tržišta, a naročito da:

- a) daje pogrešne informacije o cijeni hartija od vrijednosti,
- b) širi lažne informacije u cilju promjene cijena hartija od vrijednosti,
- v) raspolaže hartijama od vrijednosti koje su u vlasništvu klijenta bez naloga klijenta.

3.2. Konflikt interesa

Члан 102.

(1) Povezanim licima sa berzanskim posrednikom u smislu ovog zakona smatraju se:

- a) akcionari berzanskog posrednika koji posjeduju najmanje 10% akcija berzanskog posrednika,
- b) članovi upravnog i nadzornog odbora, direktor i zaposleni u berzanskom posredniku,
- v) bračni drugovi i srodnici lica iz tačke a) i b) ovog stava u pravoj liniji do trećeg stepena i u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva,
- g) pravna lica u kojima berzanski posrednik ili lica iz tačke a), b) i v) ovog stava, pojedinačno ili zajedno, direktno ili indirektno, imaju 25% ili više udjela u kapitalu,
- d) lica koja u pravnom licu, akcionaru berzanskog posrednika, imaju 25% ili više udjela u kapitalu,
- đ) lica koja obavljaju poslove za berzanskog posrednika na osnovu ugovora.

(2) Radi sprečavanja konflikta interesa lica iz stava 1. ovog člana dužna su da, u roku od pet dana od dana sticanja odnosno otuđenja, prijave berzanskom posredniku svako sticanje, odnosno otuđenje hartija od vrijednosti uključujući podatke o broju, cijeni i datumu transakcije, kao i podatke o sticanju ili otuđenju udjela u povezanim pravnim licima.

(3) Sve prijave iz stava 2. ovog člana berzanski posrednik je dužan unijeti u poseban registar koji se čuva iajmanje pet godina.

(4) Sadržaj i dostupnost podataka koji se vode u registru iz stava 3. ovog člana propisuje Komisija.

Члан 103.

(1) Berzanski posrednik je dužan da klijenta upozna sa mogućim sukobima njegovog interesa sa interesima tog berzanskog posrednika, odnosno interesima drugih klijenata berzanskog posrednika.

(2) Berzanski posrednik je dužan da poslovanje organizuje tako da se mogući sukobi interesa klijenata, berzanskog posrednika i zaposlenih u tom berzanskom posredniku ograniče na najmanju moguću mjeru.

3.3. Poslovna tajna

Члан 104.

(1) Članovi uprave, nadzornog odbora, brokeri, investicioni savjetnici, investicioni menadžeri i ostali zaposleni kod berzanskog posrednika, dužni su čuvati podatke o klijentima, o stanju i prometu na računima hartija od vrijednosti klijenata, poslovima koje obavljaju za klijente, kao i druge podatke i činjenice za koje saznaju u vezi sa obavljanjem poslova sa hartijama od vrijednosti za klijente. Ovi podaci smatraju se poslovnom tajnom, a navedena lica ne smiju ih koristiti, saopštavati niti omogućavati trećim licima njihovo korišćenje.

(2) Podaci iz stava 1. ovog člana ne predstavljaju poslovnu tajnu kada njihovo dostavljanje, u izvršavanju svojih nadzornih i drugih javnih ovlašćenja u skladu sa ovim ili drugim zakonom, zahtijevaju Komisija, berza, pravosudni i upravni organi ili kada njihovo objavljivanje pismeno odobri klijent.

3.4. Neto likvidna sredstva

Члан 105.

(1) Brokersko-dilersko društvo je dužno da usklađuje svoja likvidna sredstva i obaveze.

(2) Usklađivanje iz stava 1. ovoga člana izražava se pokazateljem neto likvidnih sredstava koji predstavlja odnos ukupnih likvidnih sredstava i ukupnih kratkoročnih obaveza brokersko-dilerskog društva.

(3) Pokazatelj neto likvidnih sredstava brokersko-dilerskog društva ne smije biti manji od jedan.

(4) Način utvrđivanja pokazatelja adekvatnosti kapitala, likvidnosti i rizika, način usklađivanja likvidnosti i rezervi za rizike i izvještavanja Komisije propisuje Komisija.

3.5. Javno oglašavanje berzanskih posrednika

Члан 106.

(1) Oglase kojima je predmet ponuda za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti može objavljivati samo berzanski posrednik.

(2) Zabranjeno je objavljivanje oglasa čiji sadržaj može dovesti u zabludu investitore u pogledu prava i rizika koji proizlaze iz hartija od vrijednosti ili poslova sa hartijama od vrijednosti koje obavlja berzanski posrednik.

(3) Berzanski posrednik je dužan da tekst oglasa prije objavljivanja dostavi Komisiji. Komisija će u roku od tri dana od prijema teksta oglasa donijeti zaključak o dozvoli ili odbijanju objavljivanja.

- (4) Komisija će zabraniti objavljivanje oglasa čiji je sadržaj protivan odredbama stava 2. ovoga člana ili je na drugi način protivan ovom i drugim zakonima i propisu Komisije.
- (5) Pod javnim oglašavanjem iz stava 1. ovog člana podrazumijeva se distribucija štampanih materijala i oglašavanje u sredstvima javnog informisanja.
- (6) Odredbe ovoga člana ne primjenjuju se kada se kupovina ili prodaja hartija od vrijednosti ili javno oglašavanje obavlja u postupku preuzimanja akcionarskih društava u skladu sa zakonom.

3.6. Opšti akti berzanskog posrednika

Члан 107.

- (1) Opšti akti berzanskog posrednika su statut, pravila poslovanja, tarifa naknada i drugi opšti akti.
- (2) Statut je osnovni opšti akt kojim se regulišu pitanja određena Zakonom o preduzećima i ovim zakonom.
- (3) Pravilima poslovanja uređuju se poslovi koje obavlja berzanski posrednik, uslovi i način njihovog obavljanja, međusobna prava i obaveze berzanskog posrednika i njegovih klijenata i druga pitanja o radu berzanskog posrednika.
- (4) Sadržinu i način objavljivanja pravila poslovanja berzanskog posrednika propisuje Komisija.
- (5) Berzanski posrednik je dužan da pravila poslovanja i akt o naknadama izloži na vidnom i za klijenta dostupnom mjestu u svakom poslovnom prostoru u kome obavlja poslove sa klijentima.
- (6) Svi opšti akti moraju biti u saglasnosti sa statutom.
- (7) Komisija daje saglasnost na statut, pravila poslovanja, akt o naknadama i druge opšte akte kojima se reguliše rad i poslovanje brokersko-dilerskog društva, kao i na sve izmjene i dopune tih akata.
- (8) Komisija daje saglasnost na pravila poslovanja, akt o naknadama i druge opšte akte kojima se reguliše rad i poslovanje organizacionog dijela banke koji obavlja poslove berzanskog posrednika, kao i na sve izmjene i dopune tih akata.

Члан 108.

Berzanski posrednik je dužan da svoje usluge naplaćuje isključivo u skladu sa aktom o naknadama.

3.7. Organi berzanskog posrednika

Члан 109.

- (1) Komisija daje saglasnost na imenovanje direktora brokersko-dilerskog društva, odnosno rukovodioca posebnog organizacionog dijela banke koja ima dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti.
- (2) Komisija daje saglasnost na imenovanje članova upravnog i nadzornog odbora brokersko-dilerskog društva.

Члан 110.

Direktor i članovi upravnog i nadzornog odbora brokersko-dilerskog društva, odnosno rukovodilac posebnog organizacionog dijela banke koja ima dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti moraju imati visoku stručnu spremu i tri godine radnog iskustva u visokoj stručnoj spremi i ispunjavati druge uslove koje propiše Komisije.

3.8. Brokerski i dilerski poslovi

Члан 111.

- (1) Berzanski posrednik dužan je da upozna klijenta sa svim okolnostima koje mogu biti od uticaja na donošenje odluke o kupovini, odnosno prodaji ili u pogledu drugih poslova sa hartijama od vrijednosti, a naročito da mu pruži tačne informacije o ponudi, potražnji, prometu i kretanju cijena hartija od vrijednosti.
- (2) Berzanski posrednik je dužan da u svom poslovanju poštuje načelo ravnopravnosti klijenata.

Члан 112.

- (1) Berzanski posrednik je dužan da sa klijentom zaključi pismeni ugovor, kojim se regulišu njihova međusobna prava i obaveze u obavljanju djelatnosti berzanskog posrednika (u daljem tekstu: ugovor).
- (2) Berzanski posrednik je dužan da klijenta upozna sa pravilima poslovanja berzanskog posrednika i da mu ih da na uvid.
- (3) Berzanski posrednik je dužan da klijente obavijesti o promjeni pravila poslovanja prije njihovog stupanja na snagu.
- (4) Obavezne elemente ugovora iz stava 1. ovog člana propisuje Komisije.

Члан 113.

Po zaključenju ugovora iz člana 112. stav 1. ovog zakona, berzanski posrednik je dužan da otvori račun klijenta kod berzanskog posrednika u skladu sa odredbama ovog zakona i opštim aktom Registra.

Члан 114.

Berzanski posrednik zatvara račun klijenta na zahtjev klijenta ili ako na računu klijenta nema hartija od vrijednosti duže od 12 mjeseci.

Члан 115.

- (1) Prije otvaranja računa klijenta kod berzanskog posrednika u Registru, kao i prilikom primanja naloga od klijenta, berzanski posrednik je dužan da provjeri identitet klijenta.
- (2) Ako se prilikom provjere identiteta klijenta utvrdi razlika u odnosu na podatke koji se nalaze Registru, berzanski posrednik postupa u skladu sa opštim aktima Registra.

Члан 116.

- (1) Nalog je jednostrana izjava volje klijenta upućena berzanskom posredniku u pisanom obliku ili u obliku elektronskog zapisa, da u svoje ime a za račun klijenta obavi određeni posao sa hartijama od vrijednosti.
- (2) Sadržaj i vrste naloga, način prijema i postupanje sa nalogima klijenta propisuje Komisija.

Члан 117.

- (1) Berzanski posrednik prima naloge klijenata:
  - a) u sopstvenoj poslovnoj jedinici,
  - b) u poslovnoj jedinici pravnog lica koje, u ime i za račun tog berzanskog posrednika, prima naloge.
- (2) Način dostavljanja potvrde o prijemu naloga i njene elemente propisuje Komisija.

Члан 118.

Nalog se smatra prihvaćenim upisom u knjigu naloga i kada su ispunjeni uslovi iz pravila poslovanja berzanskog posrednika i ugovora iz člana 112. stav 1. ovog zakona.

Члан 119.

Berzanski posrednik može da odbije nalog:

- a) za kupovinu, kada utvrdi da na novčanom računu klijenta nema dovoljno sredstava za izmirenje njegovih obaveza koje bi nastale na osnovu izvršenja naloga za kupovinu hartija od vrijednosti,
- b) za prodaju, kada utvrdi da na računu hartija od vrijednosti klijenta nema dovoljno hartija od vrijednosti koje su predmet naloga,
- v) u drugim slučajevima koje propiše Komisija.

Члан 120.

(1) Berzanski posrednik dužan je da vodi knjigu naloga u elektronskom obliku. Pod knjigom naloga u smislu ovog zakona podrazumijeva se zbir svih pojedinačnih naloga.

(2) U knjigu naloga obavezno se upisuje svaki nalog. Nalozi za kupovinu i prodaju upisuju se u knjigu naloga hronološkim redoslijedom prijema naloga i označavaju odgovarajućim rednim brojem.

(3) Ako je nalog djelimično izvršen preostali dio naloga zadržava redoslijed u knjizi naloga.

(4) Berzanski posrednik je dužan da klijentu na njegov zahtjev bez odlaganja uruči ovjeren izvod iz knjige naloga.

(5) Podaci u knjizi naloga i nalogu moraju u svakom trenutku biti istovjetni.

(6) U knjigu naloga upisuje se svako odbijanje, izmjena ili opoziv naloga te podaci o izvršenju naloga. Nalog u kojem je smanjen broj hartija od vrijednosti zadržava isti broj naloga i redoslijed izvršenja. Nalog u kojem je izvršeno povećanje broj hartija od vrijednosti ili promjena cijene predstavlja novi nalog.

(7) Knjiga naloga se mora voditi na način koji onemogućava naknadne izmjene unesenih podataka.

(8) Sadržaj knjige naloga i način njenog vođenja i čuvanja propisuje Komisija.

(9) Knjiga naloga se mora čuvati najmanje pet godina nakon isteka poslovne godine na koju se odnosi.

Члан 121.

(1) Berzanski posrednik je dužan da izvrši naloge tačno prema zahtjevima klijenata, a po redoslijedu iz knjige naloga.

(2) Kada su ispunjeni svi propisani uslovi berzanski posrednik je dužan nalog za kupovinu ili prodaju hartija od vrijednosti unijeti u berzanski sistem trgovanja bez odlaganja osim ako u nalogu vrijeme unosa nije drugačije određeno.

(3) Bliže uslove izvršenje naloga propisuje Komisija.

Члан 122.

Berzanski posrednik ne može izvršiti naloge za svoj račun, za račun člana uprave berzanskog posrednika ili za račun lica zaposlenog kod berzanskog posrednika, ako zbog toga ne bi mogao istovremeno izvršiti naloge klijenata ili ako bi zbog toga nalozi klijenata bili izvršeni pod manje povoljnim uslovima.

Члан 123.

Berzanski posrednik je dužan da klijentu dostavi pismeno (materijalno ili elektronski) obavještenje sa obračunom posla za svaki izvršeni posao sa hartijama od vrijednosti, najkasnije narednog dana od dana izvršenja.

Члан 124.

- (1) Berzanski posrednik je dužan da kod banke otvori poseban račun za novčana sredstva klijenata.
- (2) Sredstva sa računa klijenta iz stava 1. ovog člana za kupovinu hartija od vrijednosti mogu se koristiti isključivo u skladu sa nalogima klijenta.
- (3) Sredstva sa računa klijenta ostvarena prodajom hartija od vrijednosti berzanski posrednik je dužan doznačiti isključivo u korist računa klijenta.
- (4) Berzanskom posredniku nije dozvoljeno da sredstva sa računa klijenta koristi u svrhu asignacije, cesije ili kompenzacije, osim kompenzacije sa samim klijentom za kupovinu novih hartija od vrijednosti, uz uslov da račun klijenta nije blokiran.
- (5) Sredstva na računima klijenta nisu vlasništvo berzanskog posrednika, ne ulaze u njegovu imovinu ni u likvidacionu ili stečajnu masu, niti se mogu koristiti za izmirenje potraživanja povjerilaca berzanskog posrednika.

Члан 125.

Berzanski posrednik je dužan da preduzme sve potrebne radnje radi izvršenja novčanih obaveza iz poslova sa hartijama od vrijednosti i prenosa hartija od vrijednosti u skladu sa zakonom i propisima Komisije i Registra.

Члан 126.

- (1) Berzanski posrednik može davati i uzimati u zajam hartije od vrijednosti uz pismenu saglasnost vlasnika tih hartija.
- (2) Poslovi pozajmljivanja hartija od vrijednosti mogu se zaključivati samo za potrebe poravnanja poslova zaključenih na berzi i na drugom uređenom javnom tržištu.
- (3) Bliže uslove za davanje na zajam i prodaju pozajmljenih hartija od vrednosti i izvještavanje Komisije o tim poslovima, propisuje Komisija.

3.9. Poslovi upravljanja portfeljom hartija od vrijednosti

Члан 127.

- (1) Ugovorom o upravljanju portfeljom hartija od vrijednosti, berzanski posrednik se obavezuje da će, u svoje ime a za račun klijenta, novčana sredstva klijenta ulagati u hartije od vrijednosti pod najpovoljnijim uslovima, odnosno da će primiti na upravljanje hartije od vrijednosti klijenta, a klijent se obavezuje da će za to platiti proviziju.
- (2) Ugovorom o upravljanju portfeljom hartija od vrijednosti utvrđuje se naročito:
  - a) iznos novčanih sredstava, odnosno vrsta i broj hartija od vrijednosti koje su predmet upravljanja,
  - b) politika ulaganja u hartije od vrijednosti,
  - v) uslovi pod kojima klijent hartije od vrednosti povjerava na upravljanje berzanskom posredniku,
  - g) visina provizije i osnovica za obračun i naplatu provizije,
  - d) druga međusobna prava i obaveze.

(3) Pod politikom ulaganja iz stava 2. tačka b) ovog člana podrazumijeva se naročito vrsta hartija od vrijednosti koje će se kupiti iz sredstava klijenta, karakteristike emitenata hartija od vrijednosti, najveći dozvoljeni iznos ulaganja u hartije od vrijednosti jednog emitenta i sa njim povezanih lica, kao i druge okolnosti značajne za određivanje stepena rizika ulaganja.

(4) Odredbe ovog zakona koje se odnose na trgovanje sa hartijama od vrijednosti u svoje ime i za račun klijenta shodno se primjenjuju i na upravljanje portfeljom hartija od vrijednosti.

(5) Komisija može propisati bliže uslove obavljanja poslova upravljanja portfeljom hartija od vrijednosti.

(6) Berzanski posrednik koji obavlja poslove upravljanja portfeljom hartija od vrijednosti dužan je, kod Registra držati hartije od vrijednosti na računu klijenta, odnosno odvojeno od svoje imovine.

3.10. Kastodi poslovi

Члан 128.

(1) Kastodi poslovi u smislu ovoga zakona su:

- a) otvaranje i vođenje računa vlasnika – svojih klijenata,
- b) otvaranje i vođenje računa hartija od vrijednosti u Registru u ime kastodi banke a za račun vlasnika – svojih klijenata, odnosno u ime svojih klijenata koji nisu vlasnici tih hartija a za račun vlasnika (zbirni kastodi račun),
- v) izvršavanje naloga za prenos prava iz hartija od vrijednosti i naloga za upis prava trećih lica na hartijama od vrijednosti i staranje o prenosu prava iz tih hartija,
- g) naplata potraživanja od emitenata po osnovu dospjelih hartija od vrijednosti, kamata i dividendi za račun vlasnika tih hartija, i staranje o ostvarivanju drugih prava koja pripadaju vlasnicima hartija od vrijednosti koji su njeni klijenti,
- d) pružanje usluge pozajmljivanja hartija od vrijednosti,
- đ) obavještavanje akcionara o godišnjim skupštinama akcionarskih društava i zastupanje na tim skupštinama,
- e) obavještavanje o pravima vezanim za hartije od vrijednosti te izvršenje naloga klijenta u vezi sa ostvarivanjem tih prava,
- ž) obavještavanje o zakonskim promjenama koje posredno ili neposredno utiču na obavještavanje klijenta o stanju hartija od vrijednosti na kastodi računu,
- z) staranje o izvršavanju poreskih obaveza vlasnika hartija od vrijednosti,
- i) ostale usluge vezane uz hartije od vrijednosti, ostvarivanje prava i ispunjenje obaveza iz hartija od vrijednosti, dogovorene između klijenta i banke koja obavlja kastodi poslove, a koje nisu u suprotnosti sa zakonom.

(2) Poslove iz stava 1. ovog člana može obavljati banka koja ima dozvolu Komisije (u daljem tekstu: kastodi banka).

(3) Poslove iz stava 1, osim poslova iz tačke b) ovog člana može obavljati i brokersko-dilersko društvo koje za te poslove dobije dozvolu Komisije.

Члан 129.

(1) Kastodi banka se ugovorom obavezuje da će za račun klijenta obavljati jedan ili više kastodi poslova prema odredbama ovoga zakona.

(2) Kastodi banka je dužna da kastodi poslove obavlja u posebnom organizacionom dijelu.

(3) Bliže uslove za obavljanje kastodi poslova propisuje Komisija.

Члан 130.

- (1) Kastodi banka je dužna da kod Registra otvori račune hartija od vrijednosti na kojima se vode hartije od vrijednosti klijenta. Kastodi račun može biti na ime i zbirni kastodi račun.
- (2) Hartijama od vrijednosti na računu kastodi banka može raspolagati samo po nalogu klijenta.
- (3) Hartije od vrijednosti na računu kastodi banke vlasništvo su klijenta, ne ulaze u imovinu kastodi banke, likvidacionu ili stečajnu masu niti se mogu upotrebiti za izvršenje u pogledu potraživanja prema kastodi banci.
- (4) Kastodi banka je dužna da sa sredstvima klijenta postupa u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (5) Kastodi banka odgovara za svu štetu koju njen klijent pretrpi zbog nedostataka u ispunjenju ugovora o obavljanju kastodi poslova, uključujući i izgublenu dobit.
- (6) Ugovorom o obavljanju kastodi poslova odgovornost kastodi banke se ne može ograničiti niti isključiti.

Члан 131.

- (1) Kastodi banka je dužna da za svakog klijenta vodi posebnu evidenciju o hartijama od vrijednosti koje su mu povjerene na čuvanje i o nalogima klijenata.
- (2) Knjiga naloga po kastodi računima vodi se na način kao i knjiga naloga iz člana 120. ovog zakona.
- (3) Kastodi banka je dužna da Komisiji omogući uvid u knjigu naloga i ostalu dokumentaciju.
- (4) Kastodi banka je dužna da bez odlaganja obavijesti klijenta o svakom poslu zaključenom prema njegovom nalogu i ako to klijent posebno ne zahtijeva.

Члан 132.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na poslovanje, nadzor i oduzimanje dozvole berzanskom posredniku shodno se primjenjuju i na kastodi banku, ako pojedinim odredbama ovog zakona nije drugačije propisano.

Члан 133.

Na zahtjev Komisije, kastodi banka je dužna da dostavi podatke o klijentima i broju hartija od vrijednosti koje imaju na kastodi računu.

3.11. Dostavljanje podataka u vezi sa poslovanjem berzanskog posrednika

Члан 134.

Berzanski posrednik je dužan da objavljuje i Komisiji dostavlja godišnje finansijske i druge izvještaje o svom poslovanju sa sadržajem, na način i u rokovima koje propiše Komisija.

4. Strukovno udruženje

Члан 135.

- (1) Ovlašćeni učesnici na tržištu hartija od vrijednosti mogu formirati profesionalnu organizaciju ovlašćenih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti, odnosno strukovno udruženje za ostvrivanje, unapređenje i zaštitu zajedničkog interesa i razvoj tržišta (u daljem tekstu: strukovno udruženje).
- (2) Strukovno udruženje iz stava 1. ovog člana mogu osnovati pravna lica ovlašćena za poslove sa hartijama od vrijednosti, zaključivanjem ugovora o osnivanju i usvajanjem odgovarajućih opštih akata.

(3) Prethodnu saglasnost na ugovor o osnivanju strukovnog udruženja, statut i druge opšte akte daje Komisija.

Члан 136.

Strukovno udruženje može da:

- a) donosi pravila za obavljanje poslova ovlašćenih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti, koja za cilj imaju unapređenje profesionalne djelatnosti, ujednačavanje prakse i razvoj tržišta hartija od vrijednosti,
- b) donosi pravila poslovanja, uzanse i standarde koji su obavezni u primjeni za sve ovlašćene učesnike na tržištu hartija od vrijednosti,
- v) donosi etički kodeks koji je obavezan u primjeni za sve ovlašćene učesnike na tržištu hartija od vrijednosti,
- g) saraduje sa nadležnim regulatornim i kontrolnim organima zaduženim za poslovanje sa hartijama od vrednosti u cilju unapređenja regulative i njene implementacije, s tim da može davati i inicijative za izmjene pravila i propisa, odnosno donošenje novih zakonskih i podzakonskih akata,
- d) od članova prikuplja i priprema informacije, analize, projekte i druge materijale koji se odnose na sprovođenje propisa, standarda, uzansi, kodeksa, odnosno ponašanja učesnika na tržištu hartija od vrijednosti, a u cilju jačanja struke, zaštite interesa investitora i samih ovlašćenih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti, razvoja tržišta hartija od vrijednosti, obezbjeđenja javnosti rada, sprečavanja manipulacija cijenama hartija od vrijednosti i drugih manipulacija na tržištu hartija od vrijednosti,
- đ) vrši nadzor nad primjenom propisa i sopstvenih akata, izriče mjere prema ovlašćenim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti i preduzima mjere zaštite interesa korisnika usluga ovlašćenih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i njihovog obeštećenja u slučaju gubitaka prouzrokovanim greškama, propustima i nezakonitim radnjama članova strukovnog udruženja.

Члан 137.

Strukovno udruženje, pored ugovora o osnivanju i statuta, koji se utvrđuju u momentu osnivanja, donosi i pravila, uzanse, standarde i druge opšte akte u cilju izvršavanja svojih djelatnosti određenih ugovorom o osnivanju i statutom, a koja su obavezna u primjeni za sve članove udruženja.

Члан 138.

Opštim aktima strukovnog udruženja iz člana 137. ovog zakona moraju se izričito zabraniti, odnosno onemogućiti:

- a) diskriminacija klijenata koji koriste usluge člana strukovnog udruženja,
- b) diskriminacija članova strukovnog udruženja,
- v) neosnovano ograničavanje u pogledu pristupanja u članstvo, odnosno istupanja iz članstva strukovnog udruženja,
- g) sprečavanje razvoja konkurencije između ovlašćenih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti, kao i neosnovano ograničenje u pogledu prihoda i provizije koje članovi strukovnog udruženja ostvaruju obavljanjem svojih profesionalnih djelatnosti,
- d) sačinjavanje netačnih, nepotpunih ili nejasnih informacija članovima strukovnog udruženja.

Члан 139.

Strukovno udruženje se finansira iz članarine, doprinosa i poklona članova i trećih lica, kao i naknada od usluga koje pruža članovima i trećim licima, a dobit koju ostvari po tom osnovu isključivo koristi za dalji razvoj strukovnog udruženja.

Члан 140.

Na poslovanje strukovnog udruženja, ako ovim zakonom nije drugačije regulisano, primjenjuju se propisi koji regulišu profesionalno udruživanje privrednih društava.

V BERZA I DRUGO UREĐENO JAVNO TRŽIŠTE

Члан 141.

(1) Hartijama od vrijednosti u smislu ovog zakona organizovano se trguje na berzi i drugom uređenom javnom tržištu, koje se osniva radi stvaranja uslova za povezivanje ponude i potražnje hartija od vrijednosti.

(2) Poslove povezivanja ponude i potražnje hartija od vrijednosti mogu obavljati samo berza i drugo uređeno javno tržište.

Члан 142.

Bliže uslove pod kojima se hartijama od vrijednosti trguje na berzi i drugom uređenom javnom tržištu propisuje Komisija.

Члан 143.

(1) Berza i drugo uređeno javno tržište mogu obavljati poslove iz ovog zakona na osnovu dozvole Komisije.

(2) Dozvolu iz stava 1. ovoga člana Komisija izdaje ako su ispunjeni uslovi iz ovog zakona i propisa Komisije.

1. Berza hartija od vrijednosti

1.1. Opšte odredbe

Члан 144.

(1) Berza hartija od vrijednosti se osniva i posluje kao akcionarsko društvo.

(2) Na osnivanje i poslovanje berze, izbor, nadležnost i rad organa berze i donošenje opštih akata, primjenjuju se odredbe zakona kojima se reguliše osnivanje i poslovanje akcionarskih društava, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Члан 145.

Berza obavlja sljedeće poslove:

- a) organizuje povezivanje ponude i tražnje u prometu hartijama od vrijednosti,
- b) daje informacije o ponudi, tražnji, tržišnoj cijeni, kao i o ostalim podacima o hartijama od vrijednosti,
- v) utvrđuje i objavljuje kursne liste hartija od vrijednosti,
- g) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i propisima Komisije.

Члан 146.

(1) Berza obezbjeđuje da :

- a) svi učesnici u trgovini na berzi mogu istovremeno, ravnopravno i pod jednakim uslovima davati i prihvatati naloge za kupovinu i prodaju hartija od vrijednosti,

b) svi učesnici u trgovini na berzi imaju u istom trenutku jednak pristup informacijama o hartijama od vrijednosti kojima se trguje i da svi mogu prodavati, odnosno kupovati hartije od vrijednosti pod jednakim uslovima.

(2) Pod učesnicima iz stava 1. ovog člana smatraju se berzanski posrednici koji su članovi berze.

Члан 147.

(1) Berza može biti opšta i specijalizovana.

(2) Na opštoj berzi trguje se svim vrstama hartija od vrijednosti.

(3) Na specijalizovanoj berzi trguje se samo određenim vrstama hartija od vrijednosti.

(4) U firmi berze iz stava 3. ovoga člana, obavezno se navodi vrsta i oblik hartija od vrijednosti za koje je berza specijalizovana.

1.2. Osnivanje berze

Члан 148.

(1) Berzu osniva najmanje pet berzanskih posrednika za poslovanje sa hartijama od vrijednosti.

(2) Broj članova i akcionara berze ne može biti manji od pet.

(3) Član berze ne mora da bude akcionar berze.

Члан 149.

(1) Berza se može osnovati ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) obezbijeđen minimalni iznos osnovnog kapitala propisan ovim zakonom, kao i odgovarajući poslovni prostor,

b) obezbijeđena kadrovska, tehnička i organizaciona osposobljenost za obavljanje berzanske trgovine, odnosno drugih poslova koje berza obavlja.

(2) Odgovarajući poslovni prostor u smislu stava 1. ovog člana obezbjeđuje se prenosom prava svojine na poslovnom prostoru ili ustupanjem prava korišćenja poslovnog prostora ugovorom o zakupu.

(3) Pod kadrovskom osposobljenošću berze u smislu stava 1. ovog člana podrazumijeva se da je na berzi zaposleno najmanje jedno lice koje posjeduje ovlašćenje za obavljanje poslova brokera.

(4) Pod tehničkom osposobljenošću berze u smislu stava 1. ovog člana podrazumijeva se da berza posjeduje razvijeni informacioni sistem za berzansku trgovinu i sistem za javno objavljivanje podataka.

(5) Pod organizacionom osposobljenošću berze u smislu stava 1. ovog člana podrazumijeva se postojanje organizacionih dijelova za efikasno i jedinstveno obavljanje poslova na berzi.

Члан 150.

(1) Na zahtjev osnivača, Komisija daje dozvolu za osnivanje i rad berze kada utvrdi da su ispunjeni uslovi za rad berze u skladu sa odredbama ovog zakona.

(2) Na postupak davanja dozvole iz stava 1. ovog člana shodno se primjenjuju odredbe člana 73. – 78. ovog zakona.

(3) Komisija daje saglasnost na statusne promjene berze.

Члан 151.

- (1) Berza stiče svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar.
- (2) Pravno lice koje nije osnovano kao berza u skladu sa ovim zakonom, ne može se upisati u sudski registar kao berza i ne može u pravnom prometu koristiti naziv berza, niti ga može koristiti kao sastavni dio naziva firme.

1.3. Osnovni kapital i akcionari berze

Члан 152.

- (1) Osnovni kapital berze iznosi najmanje 1.000.000 KM i podijeljen je na redovne akcije koje glase na ime.
- (2) Neto kapital berze ne može biti manji od iznosa utvrđenog u stavu 1. ovog člana.
- (3) Akcionarima berze može se isplatiti u novcu najviše 50% ostvarene dobiti.

Члан 153.

- (1) Članovi berze moraju posjedovati najmanje 75% akcija berze.
- (2) Član berze može imati najviše 20% akcija berze.
- (3) Lice koje nije član berze ne može da ima, direktno ili indirektno, više od 5% akcija berze.
- (4) Lice iz stava 3. ovog člana ne ostvaruje pravo glasa po osnovu stečenih akcija berze dok ne dobije saglasnost Komisije.
- (5) Akcionar berze koji pređe ograničenja sticanja iz stava 2. i 3. ovog člana kao i lice iz stava 4. ovog člana koje ne dobije saglasnost Komisije dužno je da stečene akcije berze proda u roku od 3 mjeseca od dana sticanja, odnosno prijema rješenja Komisije.
- (6) Akcije iznad ograničenja iz stava 2. i 3, kao i akcije za koje nije dobijena saglasnost Komisije iz stava 4, ne daju pravo glasa.
- (7) Akcijama berze se trguje na berzi na posebno organizovanim aukcijama u skladu sa pravilima berze.
- (8) Podatke o akcionarima berza dostavlja Komisiji i javno objavljuje.

Члан 154.

- (1) Ostala ograničenja u vezi sa sticanjem akcija mogu se utvrditi statutom berze.
- (2) Ograničenja iz člana 153. ovog zakona ne odnose se na sticanje akcija koje je rezultat strateškog povezivanja sa drugom berzom.
- (3) Komisija daje saglasnost na sticanje akcija berze u skladu sa odredbama stava 2. ovog člana.

1.4. Opšti akti berze

Члан 155.

- (1) Opšti akti berze su statut, pravila berze, akt o naknadama i drugi opšti akti kojima se uređuje poslovanje berze.
- (2) Komisija daje saglasnost na akte iz stava 1. ovog člana, kao i na izmjene i dopune tih akata.

Члан 156.

Berza opštim aktima utvrđuje iznose i način plaćanja po osnovu:

- a) pristupne članarine za članove berze,
- b) godišnje članarine za članove berze,
- v) naknade za usluge koje berza pruža članovima i trećim licima,
- g) doprinose članova berze u fond sigurnosti,
- d) kazni za povrede akata berze.

1.5. Organi berze

Члан 157.

- (1) Organi berze su skupština, upravni odbor, nadzorni odbor i direktor.
- (2) Upravni odbor se sastoji od najmanje pet članova, a nadzorni odbor od najmanje tri člana.
- (3) Za članove upravnog i nadzornog odbora mogu biti izabrana lica koja imaju visoku stručnu spremu ekonomske ili pravne struke i najmanje pet godina radnog staža u struci.
- (4) Izbor članova upravnog i nadzornog odbora vrši se na osnovu prethodno provedenog javnog konkursa.
- (5) Mandat članova upravnog i nadzornog odbora traje pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.
- (6) Komisija daje saglasnost na imenovanje članova upravnog odbora, nadzornog odbora i direktora berze.
- (7) Berza može obrazovati i druge organe, u skladu sa statutom berze.

Члан 158.

- (1) Za direktora berze može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera, pet godina radnog staža u oblasti tržišta kapitala, odgovarajuće stručno znanje i lična svojstva koja ga čine dostojnim za obavljanje ove funkcije.
- (2) Izbor direktora vrši se na osnovu prethodno provedenog javnog konkursa.
- (3) Mandat direktora traje pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.

Члан 159.

Članovi upravnog i nadzornog odbora i direktor berze ne mogu:

- a) biti u međusobnom srodstvu ili braku,
- b) biti lica koja su pravosnažno osuđena za krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, protiv službene dužnosti i za krivično djelo propisano ovim zakonom ili im je izrečena ili traje mjera zabrane obavljanja poslova sa hartijama od vrijednosti,
- v) posjedovati, direktno ili indirektno, više od 5% udjela u kapitalu pravnih lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova,
- g) obavljati djelatnost ili provoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima zaštite investitora, samostalnosti i nepristrasnosti rada berze.

Члан 160.

Radi rješavanja sporova između učesnika na berzi, po poslovima zaključenim na berzi, berza obrazuje berzanski sud u skladu sa statutom i pravilima berze.

1.6. Članovi berze

Члан 161.

- (1) Članovi berze mogu biti samo berzanski posrednici koji ispunjavaju uslove za članstvo utvrđene pravilima berze.

(2) Berza prima u članstvo berzanskog posrednika koji podnese zahtjev za članstvo i koji ispunjava sljedeće uslove:

- a) da ima dozvolu Komisije za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti,
- b) da ispunjava druge uslove koje propiše berza.

(3) Berza donosi odluku u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava 2. ovog člana.

(4) Protiv odluke berze podnosilac zahtjeva može podnijeti žalbu Komisiji u roku od 15 dana od dana prijema odluke, odnosno isteka roka iz stava 3. ovog člana.

(5) Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana, član berze sa posebnim ovlašćenjima može biti:

a) Registar, u vezi sa poslovima obračuna i poravnanja, u skladu sa propisima Komisije i aktima berze,

b) Centralna Banka Bosne i Hercegovine, Ministarstvo finansija i Trezora Bosne i Hercegovine i Ministarstvo finansija Republike Srpske, u vezi sa poslovima emisije hartija od vrijednosti Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.

Члан 162.

Član berze dužan je da odmah pismeno obavijesti berzu o svakoj nastaloj promjeni njegovih ovlašćenja, prava i odgovornosti, a naročito o promjenama koje se odnose na činjenice na osnovu kojih je dobio dozvolu za članstvo na berzi.

1.7. Nepristrasnost

Члан 163.

(1) Berza se ne smije baviti trgovinom hartijama od vrijednosti za svoj račun, davati savjete o hartijama od vrijednosti ili ulaganju u hartije od vrijednosti, niti davati mišljenje o povoljnosti i nepovoljnosti kupoprodaje hartija od vrijednosti.

(2) Izuzetno od ograničenja iz stava 1. ovog člana berza može sticati akcije u postupku strateškog povezivanja sa drugom berzom i akcije Registra.

(3) Berza je ovlašćena da javno iznosi prednosti uključenja hartija od vrijednosti na berzu i trgovanja tim hartijama.

1.8. Poslovanje berze

Члан 164.

(1) Hartijama od vrijednosti koje su uvrštene na berzu trguju članovi berze u skladu sa statutom i pravilima berze.

(2) Berza je dužna da propiše različite uslove za najmanje dva berzanska tržišta na koja se uvrštavaju hartije od vrijednosti.

(3) Tržišta iz stava 2. ovog člana su službeno i slobodno berzansko tržište.

(4) Komisija može propisati i dopunske uslove za uvrštavanje hartija od vrijednosti.

Члан 165.

(1) Hartije od vrijednosti koje se uvrštavaju na berzu moraju biti neograničeno prenosive i u potpunosti uplaćene.

(2) Emitent može provesti javnu ponudu hartija od vrijednosti na berzi u skladu sa uslovima koje propiše Komisija i berza.

Члан 166.

Zahtjev za uvrštavanje hartija od vrijednosti na službeno berzansko tržište podnosi emitent i mora se odnositi na sve hartije od vrijednosti iste klase tog emitenta.

Члан 167.

(1) Emitent koji ispunjava sljedeće uslove:

- a) emituje akcije javnom ponudom,
- b) ima više od 100 akcionara,
- v) ima osnovni kapital najmanje 10 miliona KM, i
- g) ima ukupan godišnji prihod najmanje 10 miliona KM.

dužan je da podnese zahtjev za uvrštavanje akcija na službeno berzansko tržište u roku od 90 dana od dana ispunjavanja uslova.

(2) Emitent iz stava 1. ovog člana dužan je da objavi prospekt u skladu sa aktima berze i propisima Komisije.

(3) Na emitente iz stava 1. ovoga člana nad kojima je otvoren postupak stečaja ili likvidacije ne primjenjuju se odredbe ovog člana.

Члан 168.

Obveznice entiteta, Brčko Distrikta i Bosne i Hercegovine mogu biti uvrštene na službeno berzansko tržište bez posebnih uslova i ograničenja.

Члан 169.

Hartije od vrijednosti emitenta čije je sjedište izvan Republike Srpske mogu biti uvrštene na berzi pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, propisima Komisije, aktima berze, kao i uz ispunjavanje i svih drugih uslova određenih propisima koji važe u sjedištu emitenta.

Члан 170.

(1) Berza može privremeno obustaviti trgovanje određenim hartijama od vrijednosti kojima se trguje na berzi u sljedećim slučajevima:

- a) ako dođe do velikih tržišnih neravnoteža ili drugih izvanrednih okolnosti,
- b) ako procjeni da će trgovanje tim hartijama izazvati poremećaj na tržištu, te da postoji mogućnost nastanka štete,
- v) ako na početku ili u toku berzanskog trgovanja nastupe veća kolebanja kursa odnosno druge nenormalne okolnosti (npr. veće količine, tržišna neravnoteža itd.),
- g) ako emitent čijim akcijama se trguje ne ispunjava obaveze koje ima po osnovu ovog zakona i pravila berze,
- d) ako procjeni da je to potrebno radi zaštite investitora.

(2) Privremena obustava iz stava 1. ovog člana traje do sticanja uslova za nastavak trgovanja, a najduže šest meseci od dana donošenja rješenja berze o privremenoj obustavi trgovine.

(3) Bliže uslove za privremeno obustavljanje trgovanja određenim hartijama od vrijednosti propisuje Berza.

Члан 171.

(1) Berza isključuje sa službenog berzanskog tržišta hartije od vrijednosti određenog emitenta, odnosno hartije od vrijednosti određene klase ili serije istog emitenta:

- a) ako emitent prestane da ispunjava uslove za uvrštavanje,

- b) ako se ustanovi da je hartija od vrijednosti bila primljena na službeno tržište na osnovu neistinitih ili pogrešnih podataka,
- v) ako emitent povuče svoje hartije od vrijednosti ili im istekne rok dospjeća,
- g) ako je nad emitentom otvoren postupak stečaja ili likvidacije,
- d) ako emitent podnese zahtjev za isključenje, osim emitenata iz člana 167. ovog zakona,
- đ) u drugim slučajevima utvrđenim pravilima berze.

(2) Berza može isključiti sa službenog berzanskog tržišta hartije od vrijednosti određenog emitenta, odnosno hartije od vrijednosti određene klase ili serije istog emitenta ako se trgovina hartijama od vrijednosti ne vrši duže od šest mjeseci.

Члан 172.

Berza isključuje sa slobodnog berzanskog tržišta hartije od vrijednosti određenog emitenta, odnosno hartije od vrijednosti određene klase ili serije istog emitenta:

- a) ako emitent povuče svoje hartije od vrijednosti ili im istekne rok dospjeća,
- b) ako je nad emitentom otvoren postupak likvidacije,
- v) u drugim sličnim slučajevima utvrđenim pravilima berze.

Члан 173.

(1) Berza donosi rješenje o privremenoj obustavi trgovine hartijama od vrijednosti i isključenju hartija od vrijednosti sa berzanskog tržišta koje se primjenjuje danom donošenja.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana berza je dužna da dostavi emitentu i Komisiji, sljedećeg radnog dana od dana donošenja, a na dan donošenja rješenja da ga objavi na internet stranici berze.

(3) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana može se podnijeti žalba Komisiji u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Члан 174.

(1) Trgovina finansijskim derivatima vrši se na posebnom tržištu berze.

(2) Finansijski derivati mogu biti predmet trgovine od dana izdavanja do dana dospjeća ugovora.

(3) Komisija propisuje uslove za uvođenje finansijskih derivata u trgovinu na berzi, uslove za obavljanje trgovine tim derivatima i način izmirenja obaveza iz poslova zaključenih u trgovini finansijskim derivatima.

(4) Za trgovinu finansijskim derivatima berza utvrđuje standardizovana prava i obaveze ugovornih strana i dan početka trgovine.

(5) Berza može uvesti u trgovinu samo finansijske derivate koji obezbeđuju ostvarivanje ekonomskih interesa privrednih subjekata i drugih organizacija i lica, i ako to nije u suprotnosti sa javnim interesom.

(6) Berza je dužna da, najmanje 30 dana prije početka trgovine pojedinim finansijskim derivatom, obavijesti Komisiju o namjeri uvođenja tog derivata u trgovinu.

(7) Komisija zabranjuje uvođenje finansijskog derivata u trgovinu, odnosno zabranjuje dalju trgovinu finansijskim derivatom čija je trgovina započeta na berzi, ako je to potrebno radi zaštite investitora.

Члан 175.

(1) Na trgovinu finansijskim derivatima, zabranu zloupotrebe povjerljivih informacija i izmirivanje obaveza iz poslova zaključenih u trgovini tim instrumentima shodno se primjenjuju odredbe ovog

zakona o trgovanju hartijama od vrijednosti i izmirenju obaveza iz poslova zaključenih u trgovanju hartijama od vrijednosti.

(2) Obračun i poravnanje trgovine finansijskim derivatima vrše se na berzi.

1.9. Nadzor nad radom berze

Члан 176.

(1) Nadzor nad radom berze vrši Komisija u skladu sa ovim zakonom i svojim pravilnikom.

(2) U postupku iz stava 1. ovog člana Komisija može da pregleda akte, poslovne knjige i druge dokumente berze.

Члан 177.

Ako u postupku nadzora utvrdi nezakonitosti ili nepravilnosti, Komisija daje naloge i rokove za njihovo otklanjanje i preuzima mjere iz člana 266. do 268. ovog zakona.

1.10. Oduzimanje dozvole

Члан 178.

(1) Komisija oduzima berzi dozvolu za rad ako:

- a) svoju djelatnost ne obavlja duže od tri mjeseca,
- b) je dozvola za rad pribavljena na osnovu neistinitih podataka,
- v) ne obavlja poslove u vezi sa hartijama od vrijednosti u skladu sa ovim zakonom,
- g) prestane da ispunjava uslove propisane za dobijanje dozvole za rad,
- d) prekrši obavezu zabrane manipulacije,
- đ) ne otkloni utvrđene nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u roku koji je određen rješenjem Komisije,
- e) obavijesti Komisiju o prestanku obavljanja djelatnosti i podnese zahtjev za brisanje iz registra dozvola izdatih za rad berze.

(2) Kad Komisija oduzme berzi dozvolu za rad, pokrenuće postupak njene likvidacije, u skladu sa zakonom.

1.11. Obavješćavanje i javnost rada berze

Члан 179.

(1) Berza obavještava Komisiju o:

- a) ostvarenom prometu,
- b) članstvu na berzi,
- v) uvrštenju i isključenju hartija od vrijednosti na berzi.

(2) Bliže elemente obavješćenja iz stava 1. ovog člana propisuje Komisija.

(3) Berza je dužna da dostavi Komisiji izvještaje o finansijskom poslovanju berze i izvještaj revizora.

(4) Berza je dužna da obavijesti Komisiju o promjenama osnovnog kapitala berze i promjenama akcionara berze.

(5) Berza je dužna da Komisiji bez naknade omogući praćenje trgovanja u berzanskom sistemu trgovanja u stvarnom vremenu.

(6) Komisija može da propiše obavezu dostavljanja i drugih izvještaja, odnosno podataka o trgovanju na berzi i njenom poslovanju.

Члан 180.

Berza je ovlašćena da informiše javnost o trgovanju hartijama od vrijednosti i podacima koje je obavezna da objavljuje na osnovu ovog zakona, propisa Komisije i svojih opštih akata.

1.12. Obaveza čuvanja poslovne tajne i posebna ograničenja

Члан 181.

(1) Na članove organa i zaposlene u berzi shodno se primjenjuju odredbe člana 269. i člana 270. ovog zakona.

(2) Berza je dužna da najmanje jednom godišnje informiše lica iz stava 1. ovog člana o njihovim obavezama u vezi čuvanja poslovne tajne.

Члан 182.

Berza je dužna da jednom mjesečno Komisiji podnese izvještaj o sticanjima ili otuđenjima hartija od vrijednosti od strane članova upravnog i nadzornog odbora, direktora i zaposlenih na berzi.

Члан 183.

Direktor i zaposleni na berzi ne mogu biti članovi organa upravljanja, ni zaposleni kod berzanskih posrednika ili emitenta čijim se hartijama od vrijednosti trguje na berzi.

1.13. Prestanak rada berze

Члан 184.

U slučaju pokretanja stečajnog postupka ili prestanka rada berze Komisija je ovlašćena da preduzme mjere za bezbjednost podataka o hartijama od vrijednosti koji se nalaze u berzi.

2. Drugo uređeno javno tržište

Члан 185.

(1) Berzanski posrednici mogu ugovorom, u skladu sa zakonom, uspostavljati drugo uređeno javno tržište na kojem se promet hartija od vrijednosti, koje nisu uvrštene na berzansko tržište, obavlja po unaprijed utvrđenim pravilima.

(2) Odredbe ovog zakona kojim se reguliše osnivanje i rad berze shodno se primjenjuju i na drugo uređeno javno tržište.

Члан 186.

(1) Zahtjev za uvrštavanje hartija od vrijednosti u promet na drugom uređenom javnom tržištu može podnijeti emitent i berzanski posrednik.

(2) Komisija propisuje podatke koje je emitent dužan objaviti prilikom uvrštenja hartija od vrijednosti u promet na drugom uređenom javnom tržištu.

Члан 187.

(1) Drugo uređeno javno tržište dužno je da u dnevnim novinama dostupnim na cijeloj teritoriji Republike Srpske objavljuje podatke o zaključenim poslovima, sa brojem ostvarenih transakcija, brojem i cijenama hartija od vrijednosti.

(2) Drugo uređeno javno tržište dužna su da Komisiji dostavljaju izvještaj o zaključenim poslovima.

(3) Sadržaj izvještaja, rokove i način izvještavanja iz stava 2. ovog člana propisuje Komisija.

VI CENTRALNI REGISTAR HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Члан 188.

(1) Centralni registar hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Registar), je pravno lice sa javnim ovlašćenjima za poslove iz člana 189. stav 1. ovog zakona, koje vodi bazu podataka u kojoj se upisuju, vode i čuvaju podaci o hartijama od vrijednosti, vlasnicima, pravima i ograničenjima prava na hartijama od vrijednosti, u skladu sa zakonom, propisima Komisije i opštim aktima Registra.

(2) Za emitenta čijim akcijama se javno trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti knjigu akcionara vodi Registar.

Члан 189.

(1) Registar obavlja sljedeće poslove:

- a) registraciju i čuvanje podataka o hartijama od vrijednosti i njihovim vlasnicima i svim transakcijama u pogledu prenosa vlasništva ili promjene statusa hartija od vrijednosti,
- b) registraciju i čuvanje podataka o sticanju vlasništva i drugih prava iz hartija od vrijednosti,
- v) upis i brisanje prava trećih lica na hartijama od vrijednosti, kao i upis i brisanje zabrane prava raspolaganja na osnovu ugovora, sudskih odluka i odluka nadležnih organa,
- g) otvaranje i vođenje računa emitenata, vođenje knjige akcionara, otvaranje i vođenje računa vlasnika hartija od vrijednosti, kao i izdavanje izvještaja, izvoda i potvrda o stanju i promjenama na tim računima,
- d) otvaranje i vođenje računa berzanskom posredniku i drugim članovima Registra,
- đ) obračun, poravnanje i prenos hartija od vrijednosti na osnovu poslova sa hartijama od vrijednosti zaključenim na berzi i drugom uređenom javnom tržištu,
- e) prenos hartija od vrijednosti na osnovu ugovora, sudskih odluka i odluka drugih nadležnih organa.

(2) Registar može obavljati poslove depozitara privatizacionih investicionih fondova i investicionih fondova i druge poslove za koje dobije saglasnost Komisije.

Члан 190.

(1) U obavljanju poslova iz člana 189. stav 1. ovog zakona, Registar primjenjuje odredbe Zakona o opštem upravnom postupku, a o podacima koje vodi i čuva u skladu sa ovima zakonom izdaje ovlašćenom licu sljedeće javne isprave:

- a) listu akcionara,
- b) izvještaj na osnovu kojeg se ostvaruje pravo glasa na skupštini akcionara, prema odredbama zakona,
- v) potvrdu o vlasništvu na hartijama od vrijednosti i
- g) izvod o stanju na računu.

(2) Registar propisuje koju vrstu podataka sadrže isprave iz stava 1. ovog člana.

(3) Akti Registra su konačni i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

Члан 191.

Na poslovanje Registra, izbor, nadležnost i rad organa Registra i donošenje opštih akata, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona, kojima se reguliše osnivanje i poslovanje akcionarskih društava, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

1. Osnivanje registra

Члан 192.

- (1) Registar se osniva kao akcionarsko društvo.
- (2) Uslovi za osnivanje Registra su:
  - a) obezbijeden minimalan iznos osnovnog kapitala propisan ovim zakonom, kao i odgovarajući poslovni prostor,
  - b) obezbijedena kadrovska, tehnička i organizaciona osposobljenost za obavljanje poslova Registra.
- (3) Odgovarajući poslovni prostor u smislu stava 2. ovog člana obezbjeđuje se prenosom prava svojine na poslovnom prostoru ili ustupanjem prava korišćenja poslovnog prostora ugovorom o zakupu.
- (4) Pod kadrovskom osposobljenošću Registra u smislu stava 2. ovog člana podrazumijeva se da su u Registru zaposlena lica kvalifikovana za obavljanje poslova u okviru djelatnosti Registra.
- (5) Pod tehničkom osposobljenošću Registra u smislu stava 2. ovog člana podrazumijeva se da Registar posjeduje odgovarajući informacioni sistem za poslove registra, kao i sistem i metodologiju za javno objavljivanje podataka.
- (6) Pod organizacionom osposobljenošću Registra u smislu stava 2. ovog člana podrazumijeva se postojanje organizacionih dijelova za efikasno i jedinstveno obavljanje poslova u Registru.
- (7) Poslove obračuna i poravnanja u vezi sa poslovima koji su zaključeni na berzi i drugom uređenom javnom tržištu Registar obavlja u posebnom organizacionom dijelu (u daljem tekstu: odjeljenje za obračun i poravnanje).
- (8) Za obavljanje poslova iz stava 7. ovog člana Registar može da ima otvoren poseban poslovni račun i da u poslovnim knjigama obezbijedi posebnu evidenciju i podatke o poslovanju tog organizacionog dijela, u skladu sa propisima Komisije.

Члан 193.

- (1) Akcije Registra su redovne akcije i glase na ime.
- (2) Akcijama Registra ne može se trgovati na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu.
- (3) Akcije Registra mogu se sticati, otuđivati, prenositi i zalagati samo na osnovu prethodno pribavljenog odobrenja Komisije.

Члан 194.

- (1) Akcionar Registra može biti Republika Srpska, berza, drugo uređeno javno tržište, berzanski porednik, društvo za upravljanje investicionim fondom i drugo pravno lice koja dobije odobrenje Komisije.
- (2) Pojedini akcionar Registra iz stava 1. ovog člana, posredno ili neposredno može steći najviše 10% od ukupnog broja emitovanih akcija Registra.
- (3) Izuzetno od stava 2. ovog člana Republika Srpska, berza i drugo uređeno javno tržište može steći do 25% od ukupnog broja emitovanih akcija Registra.

Члан 195.

- (1) Osnovni kapital Registra iznosi najmanje 1.000.000 KM.
- (2) Neto kapital Registra ne može biti manji od iznosa utvrđenog u stavu 1. ovog člana.

Члан 196.

- (1) Registar može obavljati poslove iz člana 189. ovog zakona samo na osnovu dozvole Komisije.
- (2) Dozvolu iz stava 1. ovog člana Komisija izdaje ako su ispunjeni uslovi iz ovog zakona i propisa Komisije.

2. Opšti akti registra

Члан 197.

- (1) Opšti akti Registra su statut, pravilnici, cjenovnik i drugi opšti akti kojima se uređuje poslovanje Registra.
- (2) Komisija daje saglasnost na opšte akte iz stava 1. ovog člana, kao i na izmjene i dopune tih akata.
- (3) Opšti akti iz stava 2. ovog člana objavljuju se u Službenom glasniku nakon dobijanja saglasnosti Komisije i stupaju na snagu u roku od osam dana od dana objavljivanja.

Члан 198.

Registar opštim aktima utvrđuje:

- a) način i postupak registracije hartija od vrijednosti, način otvaranja računa emitenata i računa vlasnika hartija od vrijednosti,
- b) prava i obaveze po osnovu članstva,
- v) način obračuna, poravnanja i obezbjeđenje ispunjenja obaveza, nastalih na osnovu poslova sa hartijama od vrijednosti zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu,
- g) način vođenja posebnih novčanih računa,
- d) način formiranja i uslove korišćenja sredstava garantnog fonda i druga pravila o prevladavanju rizika neispunjenja obaveza pojedinog člana Registra,
- đ) način upisa i brisanje prava trećih lica na hartijama od vrijednosti,
- e) način upisa i brisanje zabrane prava raspolaganja na osnovu ugovora, sudskih odluka i odluka drugih nadležnih organa,
- ž) način prenosa hartija od vrijednosti na osnovu ugovora, sudskih odluka i odluka drugih nadležnih organa,
- z) način obavljanja poslova depozitara privatizacionih investicionih fondova i investicionih fondova,
- i) način arhiviranja dokumentacije i čuvanje podataka u elektronskom obliku,
- j) način i postupak obavještanja vlasnika hartija od vrijednosti, emitenata i članova Registra, kao i druge oblike uvida u javnost rada Registra,
- k) visinu naknade za usluge koje obavlja Registar.

Члан 199.

Opšti akti iz člana 198. primjenjuju se na svakog člana Registra, emitenta i svako lice čije je pravo i obaveza nastala u vezi sa hartijama od vrijednosti.

Члан 200.

Detaljniji postupak primjene i provođenja opštih akata, Registar određuje uputstvima, koje donosi upravni odbor ili direktor Registra.

3. Organi registra

Члан 201.

- (1) Organi Registra su skupština, upravni i nadzorni odbor i direktor.
- (2) Upravni odbor se sastoji od najmanje pet članova, a nadzorni odbor od najmanje tri člana.
- (3) Za članove upravnog i nadzornog odbora mogu biti izabrana lica koja imaju visoku stručnu spremu ekonomske, pravne ili elektrotehničke struke i najmanje pet godina radnog staža u struci.
- (4) Za direktora Registra može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera, pet godina radnog staža u oblasti tržišta kapitala, odgovarajuće stručno znanje i lična svojstva koja ga čine dostojnim za obavljanje ove funkcije.
- (5) Izbor članova upravnog i nadzornog odbora i direktora vrši se na osnovu prethodno provedenog javnog konkursa.
- (6) Mandat članova upravnog i nadzornog odbora i direktora traje pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.
- (7) Komisija daje saglasnost na izbor i imenovanje članova upravnog i nadzornog odbora i direktora Registra.

Члан 202.

Članovi upravnog i nadzornog odbora i direktor ne mogu :

- a) biti u međusobnom srodstvu ili braku,
- b) biti lica koja su pravosnažno osuđena za krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, protiv službene dužnosti i za krivično djelo propisano ovim zakonom ili im je izrečena ili traje mjera zabrane obavljanja poslova sa hartijama od vrijednosti,
- v) posjedovati direktno ili indirektno više od 5% udjela u osnovnom kapitalu pravnih lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova,
- g) obavljati djelatnost ili provoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima zaštite investitora, samostalnosti i nepristrasnosti rada Registra.

4. Član registra

Члан 203.

- (1) Član Registra može biti banka, berzanski posrednik, berza, drugo uređeno javno tržište, društvo za upravljanje investicionim fondom, emitent hartija od vrijednosti, Centralna banka Bosne i Hercegovine, te strana banka i strani berzanski posrednik ako ima dozvolu Komisije.
- (2) Prijem u članstvo vrši se na osnovu zahtjeva i dokumentacije propisane zakonom, propisima Komisije i opštim aktima Registra.

Члан 204.

- (1) Član Registra ima pravo uvida u dio elektronske evidencije podataka u sistemu Registra koji je povezan sa njegovom identifikacionom oznakom u skladu sa ovim zakonom, propisima Komisije i opštim aktima Registra.
- (2) Član Registra – berzanski posrednik podnosi pismene naloge Registru, odnosno unosi elektronske naloge u sistem Registra u skladu sa propisima Komisije i opštim aktima Registra.
- (3) Član Registra – berzanski posrednik za podnošenje, odnosno unos naloga iz stava 2. ovog člana mora posjedovati nalog klijenta ili imati drugi pravni osnov u skladu sa propisima Komisije i opštim aktima Registra.

(4) Član Registra ima pravo izdavanja izvoda iz elektronske evidencije podataka koju vodi Registar o stanju na računu klijenta koji je otvoren kod tog člana Registra.

(5) Članovi Registra, kod ispunjavanja obaveza nastalih na osnovu poslova zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu, moraju da postupaju u skladu sa zakonom, propisima Komisije, opštim aktima i uputstvima Registra.

Члан 205.

(1) Član Registra odgovara vlasniku, odnosno drugom titularu prava na hartijama od vrijednosti koje su predmet upisa u Registar, za štetu prouzrokovanu propuštanjem unosa ili nepravilnim unosom naloga, prema načelu pretpostavljene odgovornosti.

(2) Član Registra nije odgovoran za štetu iz stava 1. ovog člana ako dokaže da uzroke, koji su doveli do propuštanja unosa ili nepravilan unos naloga iz njegove nadležnosti, nije bilo moguće predvidjeti, spriječiti ili izbjeći.

(3) Član Registra nije odgovoran za štetu iz stava 1. ovog člana ako dokaže da su propuštanje unosa ili nepravilan unos naloga, prouzrokovani postupcima vlasnika, drugog titulara prava ili trećeg lica, koje nije bilo moguće predvidjeti, spriječiti ili izbjeći.

Члан 206.

Hartije od vrijednosti i novčana sredstva vlasnika i članova Registra ne ulaze u imovinu Registra ni u stečajnu ili likvidacionu masu i ne mogu biti predmet izvršenja u postupcima protiv Registra.

Члан 207.

(1) Ako član Registra ne ispunjava obaveze nastale na osnovu poslova sa hartijama od vrijednosti, zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu ili ako krši odredbe zakona, propise Komisije i opšte akte Registra, Registar ga može privremeno ili trajno isključiti iz članstva Registra.

(2) Uslovi i postupak za isključenje utvrđuju se opštim aktima Registra.

5. Poslovanje registra

Члан 208.

(1) Registar se ne smije baviti trgovinom hartijama od vrijednosti za svoj račun, davati savjete o hartijama od vrijednosti ili ulaganju u hartije od vrijednosti, niti davati mišljenje o povoljnosti i nepovoljnosti kupoprodaje hartija od vrijednosti.

(2) Pod trgovinom iz stava 1. ovog člana ne smatra se kupovina hartija od vrijednosti za potrebe obračuna i poravnanja.

(3) Izuzetno od ograničenja iz stava 1. ovog člana Registar može sticati akcije u postupku strateškog povezivanja sa drugim registrom hartija od vrijednosti, uz saglasnost Komisije.

(4) Registar je ovlašćen da javno iznosi prednosti registracije hartija od vrijednosti, uključenja hartija od vrijednosti na berzu i trgovanja tim hartijama.

5.1. Vođenje registra hartija od vrijednosti

Члан 209.

U Registar se upisuju:

- a) hartije od vrijednosti,
- b) prava iz hartija od vrijednosti i njihovi vlasnici,
- v) prava trećih lica na hartijama od vrijednosti i titulari tih prava,

g) zabrane i ograničenja prenosa hartija od vrijednosti.

Члан 210.

- (1) U Registru se otvaraju i vode sljedeći računi:
  - a) računi vlasnika hartija od vrijednosti,
  - b) računi emitenta,
  - v) računi za deponovanje hartija od vrijednosti,
  - g) računi članova Registra i njihovih klijenata,
  - d) kastodi računi i
  - đ) drugi računi neophodni za obavljanje poslova Registra, a u skladu sa opštim aktima Registra.
- (2) Na računima iz stava 1. ovog člana vrši se:
  - a) vođenje stanja hartija od vrijednosti,
  - b) upisivanje i prenos prava iz hartija od vrijednosti,
  - v) upisivanje prava trećih lica,
  - g) upisivanje ograničenja prenosa i zabrana raspolaganja i
  - d) upisivanje drugih ograničenja i zabrana u skladu sa zakonom.

Члан 211.

- (1) Registar upisuje prava iz hartija od vrijednosti u skladu sa odlukom o emisiji i zakonom.
- (2) Upisivanje prava vrši se na način, u rokovima i pod uslovima utvrđenim opštim aktima Registra.
- (3) Prava vlasnika iz hartija od vrijednosti imaju dejstvo prema trećim licima od dana upisa u Registar.

5.2. Obračun i poravnanje poslova zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu

Члан 212.

- (1) Članovi u sistemu obračuna i poravnanja mogu biti članovi berze, odnosno drugog uređenog javnog tržišta i kastodi banke.
- (2) Prijem u članstvo vrši se u skladu sa opštim aktima Registra.
- (3) Članovi u sistemu obračuna i poravnanja, kod ispunjavanja obaveza nastalih na osnovu poslova zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu, moraju postupati u skladu sa zakonom, propisima Komisije i opštim aktima Registra.

Члан 213.

Članovi sistema obračuna i poravnanja odgovorni su vlasnicima za štetu nastalu davanjem nezakonitih i netačnih naloga na osnovu kojih su zaključeni poslovi koji su predmet obračuna i poravnanja.

Члан 214.

- (1) Ako član sistema obračuna i poravnanja ne ispunjava obaveze nastale na osnovu poslova sa hartijama od vrijednosti, zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu ili ako krši odredbe zakona, propise Komisije i opšte akte Registra, Registar ga može privremeno ili trajno isključiti iz članstva sistema obračuna i poravnanja.
- (2) Uslovi i postupak za isključenje utvrđuju se opštim aktima Registra.

Члан 215.

- (1) Обрачун i poravnanje poslova zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu vrši se na osnovu izvještaja o zaključenim poslovima koje dostavlja berza i drugo uređeno javno tržište.
- (2) Registar ne odgovara za štetu koja nastane zbog netačnosti podataka u izvještaju iz stava 1. ovog člana ovog člana.
- (3) Novčane obaveze članova sistema obračuna i poravnanja koje su nastale na osnovu poslova sa hartijama od vrijednosti zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu, a koja ulaze u obračun i poravnanje, izvršavaju se preko računa za obračun i poravnanje.

Члан 216.

Na odgovornost člana sistema obračuna i poravnanja shodno se primjenjuju odredbe člana 205. ovog zakona.

Члан 217.

- (1) Registar je dužan da formira garantni fond radi obezbjeđenja ispunjenja obaveza po osnovu poslova sa hartijama od vrijednosti zaključenim na berzi i drugom uređenom javnom tržištu.
- (2) Garantni fond čine uplate članova koji koriste usluge obračuna i poravnanja.
- (3) Sredstva garantnog fonda koriste se za ispunjenje obaveza članova, ako svoje obaveze ne izvrše u rokovima utvrđenim opštim aktima Registra.
- (4) Sredstva garantnog fonda ne mogu se koristiti u druge svrhe, niti mogu biti predmet izvršenja protiv člana, odnosno protiv Registra.
- (5) Način uplate i upotrebe sredstava garantnog fonda propisuje Registar opštim aktom.

5.3. Upisivanje prenosa prava iz hartija od vrijednosti

Члан 218.

- (1) Prenos prava iz hartija od vrijednosti na osnovu poslova zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu vrši se na osnovu izvještaja odjeljenja za obračun i poravnanje u obliku i na način koji propisuje Registar.
- (2) Prenos hartija od vrijednosti i novca po osnovu obračuna i poravnanja poslova obavljenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu vrši se istovremeno po principu „isporuka po plaćanju“ („delivery versus payment“).
- (3) Prenos hartija od vrijednosti u vezi sa poslovima koji su zaključeni na berzi i drugom uređenom javnom tržištu ne može trajati duže od tri radna dana od dana zaključenja posla.

Члан 219.

- (1) Prenos prava iz hartija od vrijednosti na osnovu akta nadležnog organa vrši se u skladu sa podacima iz tog akta.
- (2) Nadležni organ je dužan da, na zahtjev Registra, dostavi podatke neophodne za upisivanje prenosa prava iz hartija od vrijednosti.
- (3) Upisivanje podataka vrši Registar po službenoj dužnosti ili po zahtjevu lica koje ima pravni interes.
- (4) Za tačnost podataka upisanih u nalog u odnosu na podatke iz akta iz stava 1. ovog člana, odgovoran je Registar.

Члан 220.

- (1) Prenos prava iz hartija od vrijednosti na osnovu ugovora o poklonu vrši se na osnovu podataka iz ugovora, ovjerenog kod nadležnog organa.
- (2) Nalog za prenos prava iz hartija od vrijednosti podnosi poklonodavac, poklonoprimac ili berzanski posrednik, na obrascu naloga koji utvrđuje Registar
- (3) Komisija propisuje krug srodnika između kojih se može vršiti prenos hartija od vrijednosti na osnovu ugovora o poklonu.
- (4) Za tačnost podataka iz naloga odgovoran je podnosilac naloga.

5.4. Upisivanje prava trećih lica na hartijama od vrijednosti

Члан 221.

Upis i brisanje prava trećih lica na hartijama od vrijednosti Registar vrši u skladu sa ovim zakonom, propisima Komisije i opštim aktima Registra.

Члан 222.

- (1) Upis prava trećih lica na hartijama od vrijednosti Registar vrši po službenoj dužnosti ili po nalogu vlasnika hartija od vrijednosti.
- (2) Ako nalog za upis prava trećih lica na hartijama od vrijednosti podnosi vlasnik, uz nalog se podnosi dokument koji dokazuje pravni osnov.

Члан 223.

- (1) Nalog za upis založnog prava na hartijama od vrijednosti, obavezno sadrži:
  - a) podatke o založnom dužniku i založnom povjeriocu,
  - b) visinu i dospelost potraživanja koje se obezbjeđuje založnim pravom, i
  - v) podatke o hartijama od vrijednosti koje su predmet zaloge.
- (2) Ako se založno pravo upisuje radi obezbjeđenja tuđeg duga, nalog sadrži i podatke o dužniku.

Члан 224.

- (1) Pravni osnov za upis založnog prava na hartijama od vrijednosti u Registar može da bude:
  - a) zakon,
  - b) sudska odluka, i
  - v) ugovor o zalogu hartija od vrijednosti ako se obezbjeđuje potraživanje iz   ugovora u privredi.
- (2) Na hartijama od vrijednosti jednog vlasnika, na kojima je u Registru već upisano založno pravo, ne može se upisati novo založno pravo.
- (3) Na založno pravo u smislu ovog zakona primjenjuju se odredbe Zakona o obligacionim odnosima o zalogu na pokretnim stvarima, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Члан 225.

- (1) Nalog iz člana 223. ovog zakona može da sadrži i odredbe o tome ko ima pravo na dividendu i druge prihode od založene hartije od vrijednosti.
- (2) Ako nalog za upis založnog prava ne sadrži odredbe iz stava 1. ovog člana, smatra se da pravo na dividendu i druge prihode od založene hartije od vrijednosti ima založni povjerilac.

Члан 226.

- (1) Ako dužnik iz ugovora iz člana 224. stav 1. tačka v) ne ispuní svoju obavezu obezbijedenu založnim pravom, založni povjerilac ima pravo da na organizovanom tržištu proda založene hartije od vrijednosti u roku od osam dana od dana kada je pismeno, preporučenom pošiljkom, upozorio dužnika.
- (2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, založni povjerilac podnosi Registru nalog za prodaju založenih hartija od vrijednosti i u tom nalogu određuje berzanskog posrednika kojem daje ovlašćenje da za njegov račun proda založene hartije od vrijednosti na organizovanom tržištu.
- (3) Uz nalog za prodaju založenih hartija od vrijednosti, založni povjerilac Registru dostavlja izjavu o visini svog potraživanja po osnovu glavnog duga i dokaz da je dužnika i založnog dužnika, kada to nije isto lice, pismeno upozorio da će pokrenuti postupak prodaje založenih hartija od vrijednosti.
- (4) Berzanski posrednik, kojeg je založni povjerilac ovlastio za prodaju založenih hartija u skladu sa ovim članom, može odbiti izvršenje naloga najkasnije sljedećeg radnog dana od prijema obavještenja Registra da ga je založni povjerilac ovlastio za prodaju založenih hartija od vrijednosti.
- (5) Iz iznosa koji se dobije prodajom založenih hartija od vrijednosti prvo se namiruju troškovi prodaje, a zatim založni povjerilac do visine svog potraživanja po osnovu ukupnog duga.
- (6) Potraživanje povjerioca po osnovu kamate namiruje se prema obračunu kamate koji sačinjava banka ili ovlašćeni sudski vještak.
- (7) Namirenje povjerioca koji je založno pravo stekao na osnovu zakona ili sudske odluke vrši se u skladu sa posebnim propisima.

Члан 227.

- (1) Brisanje založnog prava na hartijama od vrijednosti vrši se na osnovu naloga založnog povjerioca ili vlasnika hartija od vrijednosti.
- (2) Sadržinu naloga iz stava 1. ovog člana propisuje Registar.
- (3) Uz nalog vlasnika hartija od vrijednosti iz stava 1. ovog člana, prilaže se ovjerena izjava založnog povjerioca da dozvoljava brisanje založnog prava ili pravosnažna sudska odluka koja zamjenjuje takvu izjavu.

Члан 228.

U slučaju promjene broja hartija od vrijednosti usljed smanjenja kapitala, spajanja, podjele i konverzije hartija od vrijednosti, založno pravo na hartijama od vrijednosti prenosi se na srazmjerni dio hartija od vrijednosti koje su nastale tom radnjom, o čemu Registar obavještava založnog povjerioca i založnog dužnika u roku od tri radna dana od izvršenog upisa.

Члан 229.

- (1) Pravo na plodouživanje na hartijama od vrijednosti stiče se upisom u Registar na osnovu naloga vlasnika hartija od vrijednosti i pravnog posla kojim vlasnik hartija od vrijednosti prenosi na treće lice pravo na dividendu i druge prihode od hartija od vrijednosti.
- (2) Ako nije drugačije ugovoreno, smatra se da je plodouživanje za fizička lica ustanovljeno do kraja života plodouživaoca.
- (3) U slučaju da traži brisanje prava plodouživanja prije isteka roka na koji je ovo pravo ustanovljeno, vlasnik hartija od vrijednosti je dužan da uz nalog priloži ovjerenu izjavu korisnika prava plodouživanja kojom dozvoljava brisanje tog prava ili pravosnažnu odluku suda koja zamjenjuje takvu izjavu.

5.5. Upis i brisanje zabrane prava raspolaganja na osnovu ugovora, sudskih odluka i odluka nadležnih organa

Члан 230.

Upis i brisanje zabrane prava raspolaganja na osnovu ugovora, sudskih odluka i odluka nadležnih organa Registar vrši u skladu sa ovim zakonom, propisima Komisije i opštim aktima Registra.

5.6. Čuvanje podataka, odgovornost Registra i odgovorna lica

Члан 231.

(1) Registar je dužan da informacioni sistem i podatke kojima raspolaže zaštititi od neovlašćenog korišćenja, izmjena ili gubitka.

(2) Registar je dužan da trajno čuva dokumentaciju i podatke upisane na elektronskim medijima, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(3) Registar je dužan da obezbijedi sigurnost neprekidnog funkcionisanja informacionog sistema formiranjem sekundarne baze podataka i sekundarnog računarskog sistema, čime se obezbjeđuje kontinuitet njegovog rada u slučaju požara, poplave i drugih okolnosti koje remete normalno funkcionisanje.

Члан 232.

(1) Registar odgovara emitentu, odnosno vlasniku hartija od vrijednosti za štetu koja nastane zbog netačnosti ili gubitka podataka neizvršenjem ili nepravilnim izvršenjem naloga, kao i kršenjem drugih obaveza propisanih ovim zakonom, prema načelu pretpostavljene odgovornosti.

(2) Registar nije odgovoran za štetu iz stava 1. ovog člana ako dokaže da uzroke, koji su doveli do neizvršenja ili nepravilnog izvršenja naloga, kao i kršenja drugih obaveza iz njegove nadležnosti, nije bilo moguće predvidjeti, spriječiti ili izbjeći.

(3) Registar nije odgovoran za štetu iz stava 1. ovog člana ako dokaže da su neizvršenje ili nepravilno izvršenje naloga, kao i kršenje drugih obaveza iz njegove nadležnosti, uzrokovani postupcima emitenta, odnosno vlasnika, člana Registra ili trećeg lica, koje nije bilo moguće predvidjeti, spriječiti ili izbjeći.

Члан 233.

Aktima Registra moraju biti određena lica koja odgovaraju za tačnost podataka i ispravnost pojedinih postupaka u vezi sa hartijama od vrijednosti te obim njihove odgovornosti.

6. Nadzor nad radom registra

Члан 234.

(1) Nadzor nad radom i poslovanjem Registra vrši Komisija.

(2) U postupku iz stava 1. ovog člana, Komisija može da pregleda akte, poslovne knjige i druge dokumente Registra.

Члан 235.

Ako u postupku nadzora utvrdi nezakonitosti ili nepravilnosti, Komisija daje naloge i rokove za njihovo otklanjanje i preduzima mjere iz člana 265. do 267. ovog zakona.

Члан 236.

- (1) Ako u postupku nadzora utvrdi nezakonitosti u poslovanju Registra, Komisija je ovlaštena da donese rješenje kojim oduzima dozvolu za obavljanje poslova iz člana 189. ovog zakona.
- (2) Komisija može Registru oduzeti dozvolu ako:
  - a) više ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom za izdavanje dozvole, a izvjesno je da u dužem vremenskom razdoblju neće biti u mogućnosti iste ispuniti,
  - b) obavlja poslove za koje nije ovlašćen dozvolom Komisije i odredbama ovog zakona,
  - v) učestalo krši odredbe ovog zakona,
  - g) ne primjenjuje, nema ili postupa u suprotnosti sa zakonom, drugim propisima, aktima Komisije i svojim aktima,
  - d) ne otkloni utvrđene nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u roku utvrđenom rješenjem Komisije.

7. Obavještavanje, javnost rada i dostupnost podataka iz Registra

Члан 237.

Registar je ovlašćen da informiše javnost o registraciji hartija od vrijednosti i podacima koje je dužan da objavljuje na osnovu ovog zakona, propisa Komisije i opštih akata Registra.

Члан 238.

- (1) Vlasnik hartija od vrijednosti, depozitar investicionog fonda i kastodi banka imaju pravo uvida u podatke iz člana 209. ovog zakona i podatke o istoriji upisa hartija od vrijednosti koji se vode u Registru.
- (2) Emitent hartija od vrijednosti ima pravo uvida u podatke iz člana 209. ovog zakona i podatke o istoriji upisa hartija od vrijednosti koji se vode u Registru za hartije od vrijednosti koje je emitovao.
- (3) Podaci iz knjige akcionara su javno dostupni, osim matičnog broja vlasnika i broja vlasničkog računa.
- (4) Registar je dužan da spisak akcionara emitenta hartije od vrijednosti učini dostupnim javnosti na način i pod uslovima koje propiše Komisija.
- (5) Komisija ima pravo uvida u sve podatke koji se vode u Registru, bez ograničenja.
- (6) Pravosudni i upravni organi imaju pravo uvida u podatke iz Registra u okviru zakonskih ovlašćenja.
- (7) Svako lice koje dokaže pravni interes ima pravo uvida u istoriju transakcija za određenu hartiju od vrijednosti.

Члан 239.

- (1) Registar je dužan da na način i u obimu koji je propisao obavještava:
  - a) emitenta hartija od vrijednosti - o hartijama od vrijednosti emitenta koje se vode u registru i vlasnicima tih hartija,
  - b) vlasnike - o stanju i promjenama na njihovom računu hartija od vrijednosti,
  - v) članove - o bitnim podacima o poslovima sa hartijama od vrijednosti koje su preduzeli za svoj ili za račun klijenta.
- (2) Registar je dužan da dostavlja Komisiji izvještaje o radu u roku, na način i sa sadržajem koje propisuje Komisija.
- (3) Emitent hartija od vrijednosti dužan je da obavijesti Registar o svim promjenama podataka koji se vode u Registru u roku od sedam dana od nastanka promjena, odnosno od dana upisa promjene u sudski registar, ako je upisivanje takve promjene u sudski registar propisano posebnim zakonom.

8. Obaveza čuvanja poslovne tajne i posebna ograničenja

Члан 240.

(1) Na članove organa i zaposlene u Registru primjenjuju se odredbe člana 269. i 270. ovog zakona koje regulišu čuvanje poslovne tajne zaposlenih i članova Komisije.

(2) Registar je dužan da najmanje jednom godišnje informiše lica iz stava 1. ovog člana o njihovim obavezama u vezi čuvanja poslovne tajne.

Члан 241.

Registar je dužan da jednom mjesečno Komisiji podnese izvještaj o sticanjima ili otuđenjima hartija od vrijednosti od strane članova upravnog i nadzornog odbora, direktora i zaposlenih u Registru.

Члан 242.

Zaposleni u Registru ne mogu biti članovi organa upravljanja ni zaposleni kod berzanskog posrednika, odnosno emitenta čije su hartije od vrijednosti upisane u Registru.

9. Prestanak rada

Члан 243.

U slučaju pokretanja stečajnog postupka ili prestanka rada Registra Komisija je ovlašćena da preduzme mjere za bezbjednost podataka koji se nalaze u Registru.

VII KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

1. Status i organizacija Komisije

Члан 244.

(1) Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je stalno i nezavisno pravno lice, osnovano radi uređivanja i kontrole emitovanja i prometa hartija od vrijednosti, čije su nadležnosti i obaveze utvrđene ovim zakonom.

(2) Sjedište Komisije je u Banjoj Luci.

Члан 245.

(1) U obavljanju poslova utvrđenih zakonom Komisija za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske.

(2) Komisija podnosi Narodnoj skupštini Republike Srpske godišnji izvještaj o svom radu i stanju na tržištu hartija od vrijednosti.

Члан 246.

(1) Komisiju čine predsjednik, zamjenik predsjednika i tri člana koje imenuje Narodna skupština Republike Srpske.

(2) Prijedlog za imenovanje predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Komisije (u daljem tekstu: članovi Komisije) podnosi Narodnoj skupštini predsjednik Republike Srpske, a na osnovu prethodno provedenog konkursa u skladu sa zakonom.

(3) Mandat članova Komisije traje pet godina.

(4) Isto lice može biti više puta imenovano u sastav Komisije.

(5) Prilikom imenovanja novog saziva članova Komisije imenuju se najmanje dva člana iz prethodnog mandata, ako ispunjavaju kriterije konkursa iz stava 2. ovog člana.

Члан 247.

Za člana Komisije može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera, 10 godina radnog staža u toj spremi, od čega 5 godina u oblasti tržišta kapitala, odgovarajuće stručno znanje i lična svojstva koja ga čine dostojnim za obavljanje ove funkcije.

Члан 248.

(1) Članovi Komisije ne mogu:

- a) biti u međusobnom srodstvu ili braku,
- b) biti lica koja su kažnjavana za djela koja su nespojiva sa radom u Komisiji,
- v) obavljati dužnost u političkoj stranci i učestvovati u političkim aktivnostima koje su nespojive sa radom u Komisiji,
- g) posjedovati, direktno ili indirektno, više od 5% udjela u kapitalu pravnih lica, kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova,
- d) biti članovi organa pravnih lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti, kao ni emitenata hartija od vrijednosti,
- đ) obavljati djelatnost ili provoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima zaštite investitora ili samostalnosti rada Komisije.

(2) Na zaposlene u stručnoj službi primjenjuju se odredbe člana 248. ovog zakona.

Члан 249.

(1) Članovi Komisije mogu se imenovati samo uz njihovu pismenu saglasnost.

(2) U pismenoj saglasnosti lica iz stava 1. ovog člana daju izjavu da ne postoje smetnje u smislu člana 248. ovog zakona.

(3) Članovi Komisije su stalno zaposleni u Komisiji.

Члан 250.

(1) Član Komisije može biti razriješen prije isteka mandata ako:

- a) to sam zahtijeva,
- b) trajno izgubi sposobnost obavljanja dužnosti,
- v) počini krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, protiv službene dužnosti kao i krivično djelo propisano ovim zakonom,
- g) obavlja djelatnost ili provodi aktivnosti koje su nespojive sa dužnošću člana Komisije,
- d) se utvrdi da ne ispunjava uslove za imenovanje utvrđene ovim zakonom.

(2) Prije donošenja odluke o razrješenju članu Komisije mora se omogućiti izjašnjenje o razlozima razrješenja.

(3) Istovremeno sa razrješenjem u skladu sa stavom 1. ovog člana, imenuje se drugo lice za člana Komisije, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

(4) U slučaju iz stava 3. ovog člana, drugo lice imenuje se za period do isteka mandata njegovog prethodnika.

Члан 251.

Članovi Komisije i zaposleni u Komisiji ne mogu biti gonjeni za krivična djela, niti se smatrati odgovornim u građansko-pravnom postupku zbog bilo koje radnje preduzete u dobroj namjeri tokom obavljanja svojih dužnosti i u okviru zakonskih ovlašćenja.

2. Način rada Komisije

Члан 252.

- (1) Komisija odlučuje u sjednicama.
- (2) Komisija punovažno odlučuje većinom glasova ukupnog broja članova, a član Komisije ne može biti uzdržan od glasanja.
- (3) Članovi Komisije izuzimaju se od glasanja prilikom odlučivanja o zahtjevima pravnih lica u kojima imaju vlasničko učešće.

Члан 253.

- (1) Predsjednik zastupa Komisiju i rukovodi njenim radom, a u njegovoj odsutnosti zamjenik predsjednika.
- (2) Predsjednik Komisije:
  - a) potpisuje propise i akte iz nadležnosti Komisije,
  - b) donosi pojedinačne akte koji se odnose na učesnike u prometu hartija od vrijednosti,
  - v) zastupa i predstavlja Komisiju prema drugim institucijama i učesnicima u prometu hartija od vrijednosti,
  - g) saziva sjednice i predsjedava njihovim radom,
  - d) odgovoran je za provođenje propisa Komisije,
  - đ) odlučuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa, platama i izvršavanju obaveza zaposlenih u stručnim službama.
- (3) Komisija ima stručnu službu, čija se organizacija utvrđuje Statutom.

Члан 254.

- (1) Komisija donosi Statut, na koji saglasnost daje Vlada Republike Srpske.
- (2) Statutom Komisije se posebno uređuju: organizacija i način obavljanja poslova Komisije, ovlašćenje za zastupanje i predstavljanje Komisije, prava, obaveze i odgovornosti članova i zaposlenih u stručnim službama Komisije, način obezbjeđenja sredstava za rad, način donošenja opštih i pojedinačnih akata i druga pitanja značajna za rad Komisije.
- (3) Radi sprovođenja i izvršavanja poslova utvrđenih ovim i drugim zakonom, Komisija donosi pravilnike, naredbe, uputstva, pravila i druge opšte akte.
- (4) Statut i opšti akti Komisije iz stava 3. ovog člana, objavljuju se u “Službenom glasniku Republike Srpske“ i stupaju na snagu u roku od osam dana od dana objavljivanja.

Члан 255.

- (1) Registri koje vodi Komisija su javni.
- (2) Komisija pravilnikom bliže utvrđuje sadržaj, način vođenja i način ostvarivanja uvida u registre iz ovog člana.

Члан 256.

Komisija može donositi stavove, mišljenja kao i druge oblike javnih saopštenja, kada je to potrebno radi primjene i sprovođenja pojedinih odredaba ovog zakona i drugih zakona koji regulišu oblast hartija od vrijednosti i nadležnost Komisije.

Члан 257.

- (1) U rješavanju u upravnim stvarima Komisija primjenjuje odredbe Zakona o opštem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Upravni akti Komisije su konačni.
- (3) Protiv upravnih akata može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima.
- (4) Upravni akti iz stava 3. ovog člana, objavljuju se u skladu sa Statutom i Poslovníkom Komisije.

Члан 258.

Komisija može biti član i učestvovati u radu domaćih i međunarodnih organizacija čije se aktivnosti odnose na hartije od vrijednosti, ako to nije u suprotnosti sa Ustavom i zakonom.

3. Finansiranje Komisije

Члан 259.

- (1) Komisija donosi Tarifu naknada, kojom utvrđuje visinu naknada za poslove iz svoje nadležnosti, na koju saglasnost daje Vlada Republike Srpske.
- (2) Sredstva za rad Komisije obezbjeđuju se iz naknada koje se u skladu sa tarifom naplaćuju za obavljanje poslova iz njene nadležnosti, kao i iz drugih prihoda koje Komisija ostvari svojim radom.
- (3) Djelatnost Komisije može se finansirati iz donacija vladinih i nevladinih organizacija.

4. Nadležnost Komisije

Члан 260.

Komisija je nadležna da:

- a) donosi opšte akte u sprovođenju ovog i drugih zakona, kada je za to ovlašćena zakonom,
- b) prati i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti i o tome obavještava Narodnu skupštinu Republike Srpske,
- v) daje i oduzima dozvole, odobrenja i saglasnosti kada je za to ovlašćena ovim i drugim zakonima,
- g) kontroliše poštivanje pravila uobičajene trgovine i lojalne konkurencije u trgovini hartijama od vrijednosti,
- d) vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti,
- đ) propisuje, organizuje, preduzima i nadgleda mjere kojima osigurava efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti i zaštitu interesa investitora;
- e) utvrđuje pravila trgovanja hartijama od vrijednosti,
- ž) obustavlja emisiju i trgovanje pojedinim hartijama od vrijednosti i preduzima druge mjere u slučaju kada procijeni da su tim aktivnostima ugroženi interesi investitora i javnosti, ili one nisu u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- z) propisuje opšte i posebne uslove poslovanja koje moraju ispunjavati pravna lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti,
- i) propisuje obavezni sadržaj informacija koje moraju biti objavljene od strane emitenata hartija od vrijednosti javnom ponudom,
- j) propisuje obavezni sadržaj informacija koje se dostavljaju Komisiji ili javno objavljuju od strane učesnika koji učestvuju u trgovanju hartijama od vrijednosti,

- k) podnosi nadležnom nadležnom organu prijavu protiv pravnih i fizičkih lica, za koje u postupku nadzora utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djela ili prekršaju,
- l) sprovodi prethodne radnje u slučaju povrede zakonskih odredbi i drugih propisa,
- lj) daje informacije i širi znanja o djelovanju tržišta hartija od vrijednosti,
- m) saraduje sa srodnim organizacijama u inostranstvu,
- n) vodi knjige i registre u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona,
- nj) propisuje visinu naknada za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti,
- o) pokreće inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa iz područja emitovanja hartija od vrijednosti i trgovanja hartijama od vrijednosti, daje prijedloge za izmjene zakona i drugih propisa iz ovog područja, učestvuje u pripremanju drugih zakona i propisa koji su od interesa za učesnike tržišta hartija od vrijednosti, informiše javnost o načelima na kojima djeluje tržište hartija od vrijednosti,
- p) daje mišljenja u vezi sa provođenjem propisa koji sadrže ovlašćenja Komisije, a na zahtjev stranaka u postupku ili lica koje dokažu svoj pravni interes,
- r) preduzima ostale mjere i obavlja druge poslove u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Члан 261.

Fizička i pravna lica dužna su da dostave sve informacije i isprave koje od njih traži Komisija u vršenju njenih ovlašćenja i odgovornosti, na način i u roku koji odredi Komisija.

5. Međusobna saradnja nadzornih organa

Члан 262.

- (1) Komisija, Ministarstvo finansija Republike Srpske, Agencija za bankarstvo Republike Srpske i organi odgovorni za nadzor ostalih finansijskih institucija u Republici Srpskoj, međusobno saraduju i razmjenjuju informacije.
- (2) Nadzorni organi iz stava 1. ovoga člana moraju se međusobno obavještavati o nepravilnostima i nezakonitostima koje utvrde tokom obavljanja nadzora, ako su ti nalazi bitni za rad drugoga nadzornog organa.
- (3) Svaki organ iz stava 1. ovog člana dužan je da na zahtjev drugog organa, dostavi tom organu sve podatke i informacije o nadziranom licu potrebne u postupku provođenja nadzora, te u postupku povezanom sa izdavanjem ili oduzimanjem dozvole ili odobrenja.

6. Ovlašćenja Komisije u provođenju postupka nadzora

Члан 263.

- (1) Komisija obavlja nadzor analizom i uvidom u finansijske i druge izvještaje, poslovnu dokumentaciju te ostale podatke i evidencije koje su nadzirana lica obavezna voditi ili dostavljati Komisiji prema odredbama ovog i drugih zakona i propisima Komisije, kao i uzimanjem izjava i izjašnjenja od odgovornih lica i ostalih radnika u nadziranom pravnom licu, kao i od drugih fizičkih lica koja imaju saznanja od interesa za nadzor.
- (2) Nadzor iz stava 1. ovoga člana vrše lica zaposlena u Komisiji analizom dostavljene dokumentacije ili uvidom u dokumentaciju neposrednim nadzorom od strane ovlašćenih lica Komisije, u prostorijama nadziranog lica ili pravnog lica sa kojim je nadzirano lice direktno ili indirektno, povezano poslovno, upravljački ili kapitalom.
- (3) Nadzirana lica dužna su da ovlašćenim licima Komisije omoguće pristup u poslovne prostorije, obezbijede odgovarajuće prostorije i radnike, daju na uvid i dostave traženu dokumentaciju i isprave, daju izjave i izjašnjenja, te obezbijede druge uslove potrebne za obavljanje nadzora.

(4) Dokumentaciju i poslovne knjige iz stava 1. ovoga člana, hartije od vrijednosti, novac ili predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku, ovlašćena lica Komisije mogu uz izdavanje potvrde, privremeno oduzeti, ali samo do pokretanja tih postupaka, kada ih predaju organu nadležnom za vođenje postupka.

Члан 264.

Komisija propisuje način vršenja nadzora, postupak izdavanja naloga i preduzimanje mjera, kao i rokove za njihovo otklanjanje.

Члан 265.

(1) Nadzornim mjerama nalaže se otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti te preduzimanje aktivnosti neophodnih za njihovo otklanjanje.

(2) U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti Komisija će rješenjem naložiti preduzimanje radnji koje pridonose uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, odnosno izreći odgovarajući mjeru propisanu ovim i drugim zakonima.

(3) Rješenjem iz stava 2. ovog člana Komisija će odrediti rok za izvršenje rješenja koji ne može biti duži od 60 dana i obavezu da se Komisiji dostavi dokaz o ispravljenoj nezakonitosti i nepravilnosti. Ako Komisija utvrdi da nezakonitosti i nepravilnosti nisu otklonjene Komisija rješenjem može izreći novu mjeru.

Члан 266.

Kada utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti kojima se ugrožava funkcionisanje tržišta kapitala u cjelini, položaj pojedinih učesnika na tržištu kapitala ili postoji mogućnost nanošenja značajnije štete, Komisija može:

- a) poništiti transakciju zaključenu na berzi, uređenom javnom tržištu ili drugim pravnim poslom, ako se utvrdi da su jedan ili više elemenata transakcije pogrešni ili ukazuju na manipulacije cijenom ili brojem hartija od vrijednosti,
- b) obustaviti sve radnje prenosa vlasništva sa računa vlasnika na račun sticaoca kod Registra ako Komisija raspolaze podacima koji ukazuju na sumnju da su hartije od vrijednosti stečene na nezakonit način,
- v) naložiti izmjenu, dopunu ili obustaviti primjenu, odredbi opštih akata berze, drugog uređenog javnog tržišta, Registra, berzanskog posrednika i drugih učesnika kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova, odnosno naložiti izradu novih opštih akata, u slučajevima kada Komisija utvrdi da je to potrebno radi obezbjeđenja efikasnog funkcionisanja tržišta kapitala i zaštite učesnika,
- g) poništiti ili ukinuti pojedinačni akt pravnih lica iz tačke v) ovog stava u skladu sa odredbama Zakona o opštem upravnom postupku,
- d) zabraniti berzanskom posredniku upravljanje računom hartija od vrijednosti, kada Komisija utvrdi da je istim raspolagao suprotno uputstvima vlasnika hartija od vrijednosti,
- đ) izreći opomenu i javnu opomenu berzi, uređenom javnom tržištu, Registru, berzanskom posredniku i drugim učesnicima kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova, kada Komisija utvrdi učestalo kršenje odredbi ovog i drugih zakona,
- e) preduzimati druge mjere propisane drugim odredbama ovog i drugih zakona i propisima Komisije koje su potrebne za otklanjanje posljedica nastalih izvršenjem ili propuštanjem radnji od strane lica iz tačke đ) ovog stava, a od uticaja su na tržište u cjelini.

Члан 267.

(1) U slučajevima kršenja ovog i drugih zakona i propisa Komisije, ili u slučajevima kada je neizvjestan nastavak poslovanja nadziranog lica, rješenjem Komisije mogu se naložiti posebne mjere i to:

- a) zabrana obavljanja pojedinih poslova iz ovog i drugih zakona za koje dozvolu daje Komisija,
- b) oduzimanje saglasnosti na imenovanje direktora, članova uprave i nadzornog odbora i davanje naloga za imenovanje novih lica,
- v) oduzimanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti.

(2) Kada Komisija utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju, podnosi prijavu nadležnom organu.

Члан 268.

(1) U svrhu zaštite interesa investitora, članova i drugih korisnika usluga Registra, Komisija može rješenjem dati nalog Registru da preduzme radnje kojima blokira, odnosno zabrani otuđenje, sticanje ili upis prava trećih lica na hartijama od vrijednosti, koje bi se u postupku obračuna i poravnanja ili prenosa trebali upisati na pojedinim računima otvorenim kod Registra:

- a) ako Komisija raspolaže podacima koji ukazuju na sumnju da su hartije od vrijednosti upisane na računu investitora stečene radnjama koje su u suprotnosti sa ovim zakonom, i propisima donesenim na osnovu ovog zakona,
- b) ako je ovlašćeno lice za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti učinilo grešku ili drugu neprimjerenu radnju koja je imala za posljedicu upisivanje hartija od vrijednosti na račun investitora,
- v) ako je isto potrebno radi provođenja postupka nadzora nad ovlašćenim učesnicima.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, zabrana otuđenja ili upisa prava trećih lica na hartijama od vrijednosti ne može trajati duže od 60 dana.

7. Obaveza čuvanja službene tajne i posebna ograničenja

Члан 269.

(1) Članovi Komisije, zaposleni i saradnici dužni su da čuvaju informacije koje saznaju pri obavljanju svojih dužnosti ili obavljanju poslova u Komisiji ili na drugi način, osim ako zakonom za pojedini slučaj nije drukčije propisano. Takve informacije smatraju se službenom tajnom.

(2) Lica iz stava 1. ovoga člana ne smiju davati savjete u pogledu trgovine hartijama od vrijednosti i ulaganja u hartije od vrijednosti, niti davati mišljenja o povoljnosti ili nepovoljnosti sticanja ili otuđenja hartija od vrijednosti.

Члан 270.

(1) Članovi Komisije i zaposleni dužni su da, u roku od pet dana od dana sticanja odnosno otuđenja, prijave Komisiji svako sticanje i otuđenje hartija od vrijednosti, uključujući podatke o broju, cijeni i datumu transakcije.

(2) Komisija je dužna da vodi poseban registar prijave iz stava 1. ovog člana. Podaci u registru čuvaju se najmanje pet godina.

(3) Odredbe stava 1. i 2. ovog člana shodno se primjenjuju i na članove uprave, nadzornog odbora i zaposlene u berzi, Registru i kod berzanskog posrednika.

VIII ZABRANE I OGRANIČENJA POSLOVA U VEZI SA HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI

1. Zabrane u pogledu upotrebe povlašćene informacije

Члан 271.

- (1) Povlašćenim informacijama, u smislu ovog zakona, smatraju se sve činjenice koje nisu poznate javnosti, a odnose se na jednog ili više emitenata hartija od vrijednosti ili na hartije od vrijednosti, koje bi, da su poznate javnosti, mogle uticati na cijenu hartija od vrijednosti.
- (2) Načine sprečavanja zloupotreba povlašćenih informacija propisuje Komisija.

Члан 272.

- Lica koja raspolažu povlašćenim informacijama su lica koja u obavljanju poslova, profesije, dužnosti ili po osnovu srodničkih odnosa saznaju za povlašćene informacije, i to:
- a) članovi uprave, nadzornog odbora ili drugih odgovarajućih organa emitenta i društva povezanog sa emitentom u smislu odredaba zakona kojim se reguliše poslovanje akcionarskih društava,
  - b) članovi uprave, nadzornih odbora i zaposleni kod ovlašćenih učesnika,
  - v) lica zaposlena, profesionalno angažovana ili koja vrše određene dužnosti koje im omogućavaju pristup takvim informacijama,
  - g) lica koja direktno ili indirektno posjeduju 10% i više registrovanog kapitala emitenta,
  - d) srodnici u prvom stepenu direktne linije fizičkih lica iz tačaka a), b), v) i g) ovog člana,
  - đ) druga lica za koje Komisija u vršenju nadzora ili na drugi način utvrdi da su iskoristila povlašćene informacije.

Члан 273.

- (1) Licima iz člana 272. zabranjeno je da:
- a) koriste povlašćene informacije prilikom neposredne ili posredne kupovine ili prodaje hartija od vrijednosti kojima se trguje ili hartija od vrijednosti koje su emitovali emitenti registrovani u Republici Srpskoj, bez obzira na to gdje se njima trguje,
  - b) otkriju ili učine dostupnim povlašćene informacije drugim licima,
  - v) koriste povlašćene informacije prilikom davanja savjeta drugim licima o kupovini ili prodaji hartija od vrijednosti.
- (2) Berzanski posrednici i drugi ovlašćeni učesnici koji saznaju za povlašćene informacije ne smiju da kupuju ili prodaju hartije od vrijednosti za vlastiti račun, niti da daju investicione savjete o hartijama od vrijednosti na koje se odnose te povlašćene informacije.
- (3) Radi utvrđivanja zloupotrebe povlašćenih informacija sva lica iz člana 272. ovog zakona dužna su da na zahtjev Komisije dostave sve tražene podatke i dokumente.

Члан 274.

- (1) Lica iz člana 272. ovog zakona dužna su da emitentu, Komisiji i berzi ili drugom uređenom javnom tržištu, na kojem su uvrštene hartije od vrijednosti, u roku od 15 dana od dana obavljene transakcije dostave obavještenje o obavljenim transakcijama sa hartijama o vrijednosti tog emitenta.
- (2) Svako lice koje je pretrpilo štetu zbog kršenja zabrane upotrebe povlašćenih informacija ima pravo da u postupku pred nadležnim organom zahtijeva nadoknadu od lica koje je prouzrokovalo štetu.

Члан 275.

- (1) Emitent je dužan da bez odgađanja obavijesti javnost o svim materijalnim činjenicama koje mogu biti od uticaja na cijenu hartija od vrijednosti.
- (2) Ako emitent nije u mogućnosti da objavi informacije iz stava 1. ovog člana jer bi to ugrozilo njegove poslovne interese, o tome mora da obavijesti Komisiju koja ga može osloboditi te obaveze na rok koji ne može biti duži od tri mjeseca.

2. Manipulacije na tržištu

Члан 276.

- (1) Zabranjeno je vršiti manipulaciju na tržištu hartija od vrijednosti.
- (2) Zabranjeno je uticati ili pokušati da se utiče na odluke drugih lica u pogledu kupovine ili prodaje hartija od vrijednosti:
- a) lažnim ili dvosmislenim izjavama, uključujući i obećanja, prognoziranja ili druge slične radnje upućene bilo kojem licu i
  - b) iskrivljivanjem i prikrivanjem svih značajnih informacija koje određeno lice zna ili mora da zna, a koje se odnose na emitenta i njegove hartije od vrijednosti.

Члан 277.

Radi sprečavanja manipulacije na tržištu zabranjeno je:

- a) izvršiti transakciju hartijama od vrijednosti na način da njenim izvršenjem ne dođe do promjene zakonitog vlasnika, odnosno da se na drugi način stvori privid zaključenog posla,
- b) dati nalog za kupovinu ili prodaju hartije od vrijednosti, znajući da je dat ili će biti dat nalog za prodaju ili kupovinu te hartije od vrijednosti od istog ili drugog lica, po cijeni ili broju koji je isti ili približno isti, radi stvaranja privida cijene ili aktivnog trgovanja.

Члан 278.

Zabranjeno je obavljati transakcije sa hartijama od vrijednosti radi toga da se:

- a) poveća cijena te hartije od vrijednosti te na taj način podstaknu drugi investitori da kupe tu hartiju od vrijednosti,
- b) smanji cijena te hartije od vrijednosti te na taj način podstaknu drugi investitori na prodaju te hartije od vrijednosti,
- v) stvori privid aktivne trgovine tom hartijom od vrijednosti te na taj način podstaknu drugi investitori na kupovinu, odnosno prodaju te hartije od vrijednosti.

Члан 279.

Svako lice koje je pretrpilo štetu zbog manipulacije na tržištu ima pravo da u postupku pred nadležnim organom zahtijeva nadoknadu od lica koje je prouzrokovalo štetu.

3. Trgovanje motivisano provizijom

Члан 280.

Berzanskom posredniku je zabranjeno da prodaje ili da daje naloge za prodaju, da kupuje ili da daje naloge za kupovinu hartija od vrijednosti, isključivo sa namjerom sticanja provizije koja se naplaćuje za tu uslugu.

IX ZAŠTITA INTERESA INVESTITORA I JAVNOST RADA

1. Obezbjedenje ispunjenja obaveza proisteklih iz hartija od vrijednosti

Члан 281.

- (1) Obaveza emitenta na isplatu dividende ne može biti obezbijedena bankarskom garancijom, garancijama ili sličnim oblicima obezbjeđenja.
- (2) Svaka garancija ili obezbjeđenje plaćanja buduće dividende je ništava.

Члан 282.

Obaveze emitenta hartija od vrijednosti na isplatu glavnice i kamata iz dužničkih hartija od vrijednosti mogu biti obezbijedene bankarskom garancijom ili drugim sredstvom obezbjeđenja koje mora obezbijediti ispunjenje obaveza iz svih hartija od vrijednosti iste klase.

Члан 283.

- (1) Obaveza emitenta hartija od vrijednosti na isplatu glavnice i kamata može biti obezbijedena založnim pravom na nekretninama i hartijama od vrijednosti, čija vrijednost ne može biti manja od ukupne obaveze emitenta iz svih obezbijedenih hartija od vrijednosti.
- (2) Vrijednost nekretnina pod hipotekom ili založenih hartija od vrijednosti utvrđuje ovlašćeni sudski vještak.

2. Obavješćavanje javnosti i objavljivanje informacija

Члан 284.

- (1) Emitenti čije su hartije od vrijednosti emitovane javnom ponudom u skladu sa odredbama ovog zakona, dužni su da objavljuju:
  - a) godišnje i polugodišnje finansijske izvještaje,
  - b) revizorske izvještaje ako su dužni da vrše reviziju u skladu sa propisima,
  - v) izvještaj o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta.
- (2) Berza i drugo uređeno javno tržište su ovlašćeni da godišnje i polugodišnje finansijske izvještaje preuzimaju iz institucije koja je zakonom određena za prikupljanje i obradu finansijskih izvještaja i dužni su da ih javno objavljuju.
- (3) Sadržaj, način i rokove za objavljivanje i dostavljanje izvještaja iz stava 1. ovog člana propisuje Komisija.

Члан 285.

- (1) U zavisnosti od visine kapitala emitenta, broja akcionara i strukture vlasništva u kapitalu emitenata Komisija može propisati vrste, obim i sadržaj izvještaja koje su emitenti dužni sastavljati i objavljivati.
- (2) Emitent iz člana 167. stav 1. ovog zakona dužan je da dostavi Komisiji i berzi:
  - a) tromjesečne finansijske izvještaje u roku od 30 dana od posljednjeg dana u tromjesečju,
  - b) godišnje finansijske i poslovne izvještaje uključujući i konsolidovane izvještaje u roku od 60 dana po isteku poslovne godine,
  - v) revizorski izvještaj u roku o 5 dana od dana prijema tog izvještaja.
- (3) Emitent iz člana 167. stava 1. ovog zakona dužan je da u godišnjem izvještaju o poslovanju navede činjenice koje se tiču primjene Standarda upravljanja akcionarskim društvima Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 02/05).

Члан 286.

- (1) Berzanski posrednik dužan je da dostavlja Komisiji sljedeće izvještaje:
  - a) finansijske izvještaje i druge izvještaje o poslovanju,
  - b) revizorske izvještaje,
  - v) izvještaj o obavljenim transakcijama,
  - g) izvještaje o događajima koji utiču na poslovanje berzanskog posrednika;
  - d) izvještaj o ispunjenosti uslova,
  - đ) druge izvještaje na zahtjev ili u skladu sa propisima Komisije.
- (2) Berzanski posrednik je dužan da u roku od tri dana obavijesti Komisiju o svakoj promjeni podataka iz zahtjeva za izdavanje dozvole berzanskom posredniku, brokeru, investicionom savjetniku ili investicionom menadžeru.
- (3) Sadržaj, način i rokove dostavljanja i objavljivanja izvještaja berzanskih posrednika, propisuje Komisija.

Члан 287.

- (1) Berza obavještava Komisiju o:
  - a) podnesenim zahtjevima za članstvo i prijemu u članstvo, izdatim dozvolama za trgovanje, isključivanju člana iz poslovanja na berzi/prestanku članstva na berzi, te isključenju brokera/prestanku prava brokera na poslovanje na berzi,
  - b) podnesenim zahtjevima za prijem na službeno berzansko tržište, prijemu hartija i isključenju hartija od vrijednosti,
  - v) trgovanju na berzi i prijavljenim blok poslovima,
  - g) svakoj promjeni podataka iz zahtjeva za izdavanje dozvole.
- (2) Berza dostavlja Komisiji:
  - a) kursnu listu,
  - b) finansijske i revizorske izvještaje,
  - v) ostale izvještaje na zahtjev Komisije.
- (3) Berza objavljuje:
  - a) pravila berze i druge opšte akte,
  - b) spisak lica koji ulaze u sastav organa berze,
  - v) spisak članova berze sa imenima ovlašćenih brokera,
  - g) spisak hartija od vrijednosti koje su uvrštene na berzansko tržište,
  - d) kursnu listu,
  - đ) druge izvještaje u skladu sa propisima Komisiji.
- (4) Sadržinu, formu, način objavljivanja i dostavljanja podataka iz stava 1, 2. i 3. ovog člana utvrđuje propisuje Komisija.
- (5) Berza je ovlašćena da objavljuje biltene i publikacije sa podacima o hartijama od vrijednosti i trgovanju na berzi.

Члан 288.

- (1) Na obaveze drugog uređenog javnog tržišta u vezi sa obavještavanjem Komisije i objavljivanjem podataka shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na obaveze berze.
- (2) Sadržinu, formu, način objavljivanja i dostavljanja podataka iz stava 1. ovog člana propisuje Komisija.

Члан 289.

- (1) Strukovno udruženje dostavlja Komisiji:
  - a) pravila, propise, uzanse i standarde strukovnog udruženja,
  - b) spisak članova,
  - v) informacije o mjerama preduzetim protiv članova, službenika i osoblja strukovnog udruženja,
  - g) ostale podatke na zahtjev Komisije.
- (2) Strukovno udruženje dostavlja Komisiji i objavljuje i ostale informacije o svom poslovanju, u obimu i na način određen propisima Komisije.

Члан 290.

- (1) Registar je dužan da pismeno obavjesti emitenta i Komisiju i javno objavi podatke o sticanju akcija u sljedećim slučajevima:
  - a) ako lice pribavi 5% ili više akcija sa pravom glasa emitenta ili prava koja takve akcije nose,
  - b) ako udio lica u bilo kojoj klasi akcija emitenta sa pravom glasa poraste do nivoa djeljivog sa 5 preko 5% od te klase akcija,
  - v) ako se udio lica u akcijama sa pravom glasa smanji do nivoa djeljivog sa 5 preko 5% od te klase akcija.
- (2) U pogledu akcija iz stava 1. ovog člana, objavljuju se sljedeće informacije:
  - a) ime vlasnika,
  - b) oznaka akcija,
  - v) naziv emitenta,
  - g) broj akcija emitenta,
  - d) broj akcija i relativni udio akcija koje pripadaju vlasniku u odnosu na njihov ukupan broj.

X KAZNENE ODREDBE

1. Krivična djela

1.1. Neovlašćeno korišćenje i odavanje povlašćenih informacija

Члан 291.

- (1) Ko ovlašćeno ili neovlašćeno raspoložujući povlašćenim informacijama koje nisu poznate javnosti, a odnose se na jednog ili više emitenata hartija od vrijednosti ili na hartije od vrijednosti, koje bi da su poznate javnosti uticale na cijenu hartija od vrijednosti:
  - a) znajući za povlašćenost tih informacija iskoristi ih da bi kupio ili prodao hartije od vrijednosti kojima se trguje na teritoriji Republike Srpske, ili hartije od vrijednosti koje su emitovali emitenti sa sjedištem u Republici Srpskoj, bez obzira gdje se njima trguje, sa ciljem da sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili da drugom prouzrokuje štetu,
  - b) znajući za povlašćenost informacija, bez ovlašćenja saopšti, preda ili na drugi način učini dostupnim te informacije drugom licu,
  - v) znajući za povlašćenost informacija, informacije koristi da bi drugom licu dao savjet o kupovini i prodaji hartija od vrijednosti kojima se trguje na teritoriji Republike Srpske ili hartije od vrijednosti koje su emitovali emitenti sa sjedištem u Republici Srpskoj, bez obzira gdje se njima trguje, sa ciljem da sebi ili drugom pribavi imovinsku korist, ili da drugom prouzrokuje štetu,

kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je krivičnim djelom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist ili je drugom pričinjena šteta u iznosu većem od 1.500,00 KM, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

1.2. Manipulacija cijenama i širenje lažnih informacija

Члан 292.

(1) Ko u namjeri da utiče na povećanje ili smanjenje cijene ili da stvori privid aktivnog trgovanja i time sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili da drugom prouzrokuje štetu:

- a) zaključi ili izvrši ugovor o prodaji hartija od vrijednosti sa ciljem da se stvori privid da je takav posao zaključen iako strane ne žele njegovo izvršenje,
- b) na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu da nalog za kupovinu ili prodaju neke hartije od vrijednosti, znajući da je dat ili da će biti dat nalog za prodaju ili kupovinu te hartije od vrijednosti od drugog lica po cijeni i broju koja je ista ili približno ista ili ako sam da nalog i protunalog,
- v) širi vijesti o emitentu, hartijama od vrijednosti i drugim činjenicama za koje zna da su neistinite,

kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je krivičnim djelom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist ili je drugom pričinjena šteta u iznosu većem od 1.500,00 KM, počinalac će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

1.3. Navođenje neistinitih podataka u prospektu ili javnom pozivu

Члан 293.

(1) Ko kao član uprave emitenta dozvoli ili omogući objavljivanje prospekta ili javnog poziva čiji sadržaj je različit od sadržaja propisanog članom 14. do 21, ili kao član uprave dozvoli ili omogući navođenje lažnih podataka i krivo prikazivanje materijalnih činjenica u prospektu, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Ako je krivičnim djelom iz stava 1. ovog člana počinitelj za sebe ili drugog pribavio imovinsku korist ili je pričinjena materijalna šteta u iznosu većem od 1.500,00 KM, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

1.4. Nedoovoljeno uvrštenje hartija od vrijednosti

Члан 294.

(1) Ko kao član uprave ili drugog organa berze dozvoli uvrštenje hartija od vrijednosti na službeno berzansko tržište koje ne ispunjavaju uslove iz ovog zakona i propisa berze, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Ako je krivičnim djelom iz stava 1. ovog člana počinitelj za sebe ili drugog pribavio imovinsku korist ili je pričinjena materijalna šteta u iznosu većem od 1.500,00 KM, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

1.5. Nedoovoljeno trgovanje hartijama od vrijednosti

Члан 295.

(1) Ko se neovlašćeno bavi posredovanjem u kupovini i prodaji hartija od vrijednosti kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je krivičnim djelom iz stava 1. ovog člana počinitelj za sebe ili drugog pribavio imovinsku korist u iznosu većem od 1.500,00 KM, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ko organizuje mrežu posrednika radi izvršenja krivičnog djela iz stava 1. ovog člana, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do pet godina.

2. Prekršaji

Члан 296.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 KM kazniće se za prekršaj pravno lice:
- 1) emitent, ako ne podnese prijavu za upis podataka u registar emitenata u propisanom roku (član 7. stav 3. ovog zakona),
  - 2) emitent, ako Centralnom registru ne podnese zahtjev za registraciju hartija od vrijednosti u propisanom roku (član 8. stav 2. ovog zakona),
  - 3) emitent, ako objavi prospekt ili ga dostavi unaprijed poznatim kupcima prije nego što ga odobri Komisija (član 11. stav 3. ovog zakona),
  - 4) emitent, ako ne objavi prospekt, odnosno javni poziv na način i u roku propisan članom 33. ovog zakona,
  - 5) emitent, ako za vrijeme trajanja javne ponude promijeni statut i druge akte kojima se određuju prava vlasnika hartija od vrijednosti opisana u prospektu (član 34. stav 1. ovog zakona),
  - 6) emitent, ako ne obavijesti Komisiju i javnost o izmjenama okolnosti iz prospekta u skladu sa članom 34. stav 2. ovog zakona,
  - 7) emitent, ako ne objavi izmjene prospekta u roku iz člana 34. stav 3. ovog zakona,
  - 8) emitent, ako izmijenjeni prospekt ne dostavi svim licima koja su izvršila upis hartija od vrijednosti za vrijeme trajanja javne ponude zajedno sa informacijom da imaju pravo da otkazu upis (član 34. stav 4. ovog zakona),
  - 9) emitent, ako ne izvrši povrat u skladu sa članom 34. stav 6. ovog zakona,
  - 10) emitent, ako promocija javne ponude ne sadrži informaciju o danu objavljivanja prospekta i mjestima gdje je prospekt dostupan investitorima (član 35. stav 2. ovog zakona),
  - 11) emitent, ako informacije o javnoj ponudi nisu cjelovite, upućuju na pogrešne zaključke ili nisu u saglasnosti sa prospektom (član 35. stav 3. ovog zakona),
  - 12) emitent, ako Komisiji ne dostavi promotivni materijal u skladu sa članom 35. stav 4. ovog zakona,
  - 13) emitent, ako vrši upis i uplatu hartija od vrijednosti na način protivan članu 36. i 37. ovog zakona,
  - 14) emitent, odnosno agent emisije ako nakon isteka roka za upis i uplatu nude ili omoguću upis i primaju uplate za hartije od vrijednosti (član 39. stav 5. ovog zakona),
  - 15) emitent, ako nakon završetka javne ponude ne dostavi izvještaj Komisiji u skladu sa članom 41. stav 1. ovog zakona,
  - 16) banka, ako ne obavijesti Komisiju o upisanim i uplaćenim hartijama od vrijednosti u slučaju javne ponude u skladu sa članom 41. stav 2. ovog zakona,
  - 17) emitent, ako ne objavi podatke nakon završetka javne ponude u skladu sa članom 41. stav 4. ovog zakona,
  - 18) Centralni registar, ako o registraciji hartija od vrijednosti ne obavijesti berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište (član 43. stav 2. ovog zakona),

- 19) emitent, ako Komisiji ne podnese zahtjev za dobijanje dozvole za promjenu kupca u privatnoj ponudi u skladu sa članom 49. stav 1. ovog zakona,
- 20) emitent, ako objavi prospekt ili stupi u kontakt sa potencijalnim kupcima putem sredstava javnog informisanja u privatnoj ponudi (član 51. ovog zakona),
- 21) emitent, ako nakon završetka privatne ponude ne dostavi izvještaj Komisiji u skladu sa članom 54. stav 1. ovog zakona,
- 22) emitent, ako ne objavi podatke nakon završetka privatne ponude u skladu sa članom 54. stav 3. ovog zakona,
- 23) strani emitent, ako emituje hartije od vrijednosti u Republici Srpskoj na suprotno odredbama člana 57. ovog zakona,
- 24) emitent, ako prilikom emisije hartija od vrijednosti izvan Republike Srpske ne postupi u skladu sa članom 59. ovog zakona,
- 25) emitent, ako o emisiji hartija od vrijednosti iz člana 60. stav 1. ovog zakona ne obavijesti Komisiju na način i u roku iz člana 60. stav 3. ovog zakona,
- 26) emitent, ako emituje hartije od vrijednosti suprotno odredbama člana 60. stav 2. i 4. ovog zakona,
- 27) emitent, ako emituje hartije od vrijednosti suprotno odredbama člana 61. stav 1. ovog zakona,
- 28) berzanski posrednik, ako obavlja poslove sa hartijama od vrijednosti bez dozvole Komisije (član 64. stav 1. ovog zakona),
- 29) koje protivno članu 72. stav 1. ovog zakona, posredno ili neposredno posjeduje akcije više brokersko-dilerskih društava,
- 30) berzanski posrednik, ako protivno odredbi člana 72. stav 2. posredno ili neposredno posjeduje akcije u drugom brokersko-dilerskom društvu,
- 31) brokersko-dilersko društvo, ako ne dostavi Komisiji podatke o promjeni vlasničke strukture u roku iz člana 72. stav 4. ovog zakona,
- 32) osnuje preduzeće za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti ili upiše novu djelatnost u sudski registar bez dozvole Komisije (član 74. stav 1. ovog zakona),
- 33) berzanski posrednik, ako izvrši statusne promjene pripajanja, spajanja ili podjele bez dozvole Komisije (član 80. ovog zakona),
- 34) berzanski posrednici, ako prije upisa statusne promjene spajanja ne postupi u skladu sa članom 81. ovog zakona,
- 35) berzanski posrednik, ako prilikom osnivanja poslovne jedinice ili drugog pravnog lica izvan Republike Srpske postupi suprotno odredbi člana 82. ovog zakona,
- 36) berzanski posrednik čije je sjedište izvan Republike Srpske, koji osnuje poslovnu jedinicu radi obavljanja poslova berzanskog posrednika bez dozvole Komisije (član 83. ovog zakona),
- 37) berzanski posrednik koji ima dozvolu izdatu u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu, koji postupi suprotno odredbi člana 84. stav 2. ovog zakona,
- 38) berzanski posrednik, ako obavlja poslove sa hartijama od vrijednosti nakon oduzimanja, odnosno prestanka važenja dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti (član 90. stav 3. ovog zakona),
- 39) banka, ako ne izvrši blokadu računa berzanskog posrednika po nalogu Komisije (član 90. stav 5. ovog zakona),
- 40) berzanski posrednik, koji svoje interese stavlja ispred interesa klijenta, odnosno koji pri obavljanju poslova sa hartijama od vrijednosti postupa suprotno interesima klijenta (član 100. ovog zakona),

- 41) berzanski posrednik, koji dajući pogrešne informacije investitorima o cijeni hartija od vrijednosti, šireći lažne informacije u cilju promjene cijena hartija od vrijednosti i raspolažući hartijama od vrijednosti bez pismenog naloga klijenta, ugrožava stabilnost tržišta što je suprotno članu 101. ovog zakona,
- 42) koje ne prijavi berzanskom posredniku svako sticanje, odnosno otuđenje hartija od vrijednosti u skladu članom 102. stav 2. ovog zakona,
- 43) berzanski posrednik, ako ne vodi poseban registar u skladu sa članom 102. stav 3. ovog zakona,
- 44) berzanski posrednik, ako ne postupa u skladu sa članom 103. ovog zakona,
- 45) berzanski posrednik, ako ne usklađuje svoja likvidna sredstva i obaveze i izloženost riziku na propisani način (član 105. ovog zakona),
- 46) berzanski posrednik, ako objavi oglas na način suprotan članu 106. stav 2. i 3. ovog zakona),
- 47) berzanski posrednik, ako pravila poslovanja i akt o naknadama ne izloži na vidnom i za klijenta dostupnom mjestu (član 107. stav 5. ovog zakona),
- 48) berzanski posrednik, ako svoje usluge ne naplaćuje u skladu sa tarifom naknada (član 108. ovog zakona),
- 49) berzanski posrednik, ako u svom poslovanju postupi protivno članu 111. ovog zakona,
- 50) berzanski posrednik, ako sa klijentom ne zaključi pismeni ugovor i ne upozna ga sa pravilima poslovanja i ne da mu ih na uvid (član 112. stav 1. i 2. ovog zakona),
- 51) berzanski posrednik, ako ne obavijesti klijente o promjeni pravila poslovanja (član 112. stav 3. ovog zakona),
- 52) berzanski posrednik, ako ne otvori račun klijenta (član 113. ovog zakona),
- 53) berzanski posrednik, ako ne postupi u skladu sa članom 115. ovog zakona,
- 54) berzanski posrednik, ako prima naloge klijenata suprotno članu 117. ovog zakona,
- 55) berzanski posrednik, ako odbije nalog suprotno članu 119. ovog zakona,
- 56) berzanski posrednik, ako ne vodi knjigu naloga u skladu sa članom 120. ovog zakona,
- 57) berzanski posrednik, ako naloge klijenta izvršava suprotno članu 121. i 122. ovog zakona,
- 58) berzanski posrednik, ako ne obavijesti klijenta o izvršenju naloga na način i u roku iz člana 123. ovog zakona,
- 59) berzanski posrednik, ako sa novčanim sredstvima klijenta postupa suprotno članu 124. ovog zakona,
- 60) berzanski posrednik, ako propusti da preduzme sve potrebne radnje radi izvršenja novčanih obaveza iz poslova sa hartijama od vrijednosti i prenosa hartija od vrijednosti u skladu sa ovim zakonom, pravilnikom Komisije i Registra (član 125. ovog zakona),
- 61) berzanski posrednik, ako uzme u zajam hartije od vrijednosti suprotno članu 126. ovog zakona,
- 62) berzanski posrednik, ako hartije od vrijednosti klijenta ne drži u skladu sa članom 127. stav 6. ovog zakona,
- 63) banka, odnosno brokersko-dilersko društvo ako kastodi poslove obavlja bez odobrenja Komisije (član 128. stav 2. ovog zakona),
- 64) kastodi banka, odnosno brokersko-dilersko društvo ako kastodi poslove obavlja suprotno članu 129. stav 2. ovog zakona,
- 65) kastodi banka, odnosno brokersko-dilersko društvo ako hartijama od vrijednosti na kastodi računu raspolaže bez naloga klijenata (član 130. stav 2. ovog zakona),

- 66) kastodi banka, odnosno brokersko-dilersko društvo ako sredstvima klijenta postupaju suprotno članu 130. stav 4. ovog zakona,
- 67) kastodi banka, odnosno brokersko-dilersko društvo ako ne vodi posebnu evidenciju i knjigu naloga u skladu sa članom 131. stav 1. i 2. ovog zakona,
- 68) kastodi banka, odnosno brokersko-dilersko društvo ako Komisiji ne omogućiti uvid u knjigu naloga i ostalu dokumentaciju ili bez odlaganja ne obavijesti klijenta o svakom poslu zaključen prema njegovom nalogu (član 131. stav 3. i 4. ovog zakona),
- 69) kastodi banka, odnosno brokersko-dilersko društvo ako na zahtjev Komisije ne dostavi podatke iz člana 133. ovog zakona,
- 70) berzanski posrednik, ako ne dostavi Komisiji i ne objavi godišnje finansijske i druge izvještaje u skladu sa članom 134. ovog zakona,
- 71) ovlašćeni učesnici na tržištu hartija od vrijednosti koji osnuju strukovno udruženje, a da prethodno na ugovor o osnivanju nisu dobili saglasnost Komisije, odnosno strukovno udruženje koje primjenjuje statut i druga opšta akta na koja prethodno nije pribavilo saglasnost Komisije (član 135. stav 3. ovog zakona),
- 72) strukovno udruženje, ako dobit koju ostvari po osnovu pružanja usluga koje pruža članovima i trećim licima, koristi suprotno članu 139. ovog zakona,
- 73) pravno lice koje obavlja poslove iz člana 141. ovog zakona bez dozvole Komisije (član 143. ovog zakona),
- 74) berza, ako svim učesnicima u trgovini ne obezbjedi jednake uslove iz člana 146. ovog zakona,
- 75) berza, ako izvrši statusne promjene bez saglasnosti Komisije (član 150. stav 3. ovog zakona),
- 76) koje nije osnovano kao berza u skladu sa ovim zakonom, a u pravnom prometu koristi naziv berza (član 151. stav 2. ovog zakona),
- 77) berza, ako primjenjuje statut, pravila berze i druge opšte akte iz člana 155. stav 1. i člana 156. ovog zakona na koje Komisija nije dala saglasnost,
- 78) berza, ako izabere članove upravnog i nadzornog odbora, odnosno imenuje direktora bez saglasnosti Komisije (član 157. stav 6. ovog zakona),
- 79) berza, ako primi u članstvo berze pravno lice koje ne ispunjava uslove za članstvo iz člana 161. ovog zakona,
- 80) član berze, ako odmah pismeno ne obavijesti berzu o promjenama iz člana 162. ovog zakona,
- 81) berza, ako se bavi trgovinom hartijama od vrijednosti, daje savjete o hartijama od vrijednosti ili ulaganju u hartije od vrijednosti, ili daje mišljenje o povoljnosti i nepovoljnosti kupoprodaje hartija od vrijednosti (član 163. stav 1. ovog zakona),
- 82) emitent, ako ne podnese zahtjev berzi za uvrštenje akcija na službeno tržište i ne izradi prospekt u skladu sa članom 167. stav 1. i 2. ovog zakona,
- 83) berza, ako ne isključi sa službenog berzanskog tržišta hartije od vrijednosti u skladu sa članom 171. stav 1. ovog zakona,
- 84) berza, ako ne postupi u skladu sa članom 173. stav 2. ovog zakona,
- 85) berza, ako ne postupi u skladu sa članom 174. stav 6. ovog zakona,
- 86) berza, ako ne obavještava Komisiju u skladu sa članom 179. ovog zakona,
- 87) berza, ako zaposlene i članove organa berze ne obavijesti o njihovim obavezama u vezi čuvanja poslovne tajne u skladu sa članom 181. stav 2. ovog zakona,

- 88) berza, ako Komisiji ne podnese izvještaj o sticanjima ili otuđenjima hartija od vrijednosti članova upravnog i nadzornog odbora, direktora i zaposlenih na berzi u skladu sa članom 182. ovog zakona,
  - 89) drugo uređeno javno tržište, ako ne objavljuje podatke i ne dostavlja izvještaje u skladu sa članom 187. ovog zakona,
  - 90) Registar, ako obavlja poslove iz člana 189. ovog zakona bez dozvole i saglasnosti Komisije (član 196. stav 1. ovog zakona),
  - 91) Registar, ako primjenjuje opšte akte na koja Komisija nije dala saglasnost (član 197. stav 2. ovog zakona),
  - 92) Registar, ako izabere članove upravnog i nadzornog odbora, odnosno imenuje direktora bez saglasnosti Komisije (član 201. stav 7. ovog zakona),
  - 93) Registar, ako se bavi trgovinom hartijama od vrijednosti, daje savjete o hartijama od vrijednosti ili ulaganju u hartije od vrijednosti, ili daje mišljenje o povoljnosti i nepovoljnosti kupoprodaje hartija od vrijednosti (član 208. stav 1. ovog zakona),
  - 94) Registar, ako ne formira garantni fond (član 217. stav 1. ovog zakona),
  - 95) Registar, ako sredstva garantnog fonda koristi suprotno članu 217. stav 3. i 4. ovog zakona,
  - 96) Registar, ako prenos hartija od vrijednosti i novca po osnovu obračuna i poravnanja transakcija obavljenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu ne vrši istovremeno po principu „isporuka po plaćanju“ i u propisanom roku (član 218. stav 2. i 3. ovog zakona),
  - 97) Registar, ako ne obezbijedi čuvanje podataka na način iz člana 231. ovog zakona,
  - 98) Registar, ako ne učini dostupnim podatke koji se vode u Registru na način propisan članom 238. ovog zakona,
  - 99) Registar, ako obavezu obavještavanja ne vrši u skladu sa članom 239. stav 1. i 2. ovog zakona,
  - 100) emitent, ako u propisanom roku ne obavijesti Registar promjenama podataka koji se vode u Registru u skladu sa članom 239. stav 3. ovog zakona),
  - 101) Registar, ako zaposlene i članove organa Registra ne obavijesti o njihovim obavezama u vezi čuvanja poslovne tajne u skladu sa članom 240. stav 2. ovog zakona,
  - 102) Registar, ako Komisiji ne podnese izvještaj o sticanjima ili otuđenjima hartija od vrijednosti članova upravnog i nadzornog odbora, direktora i zaposlenih u Registru u skladu sa članom 241. ovog zakona,
  - 103) koje, na način i u roku koji odredi Komisija, ne dostavi podatke i isprave koje zatraži Komisija u vršenju njenih ovlašćenja i odgovornosti (član 261. ovog zakona),
  - 104) emitent, ako ne objavi informacije u skladu sa članom 284. stav 1. ovog zakona,
  - 105) emitent, ako ne sastavlja, objavljuje i ne dostavlja izvještaje u skladu sa članom 285. ovog zakona,
  - 106) berzanski posrednik, ako ne dostavi Komisiji izvještaje i podatke u skladu sa članom 286. ovog zakona,
  - 107) berza, ako u propisanim rokovima ne obavještava Komisiju, ne dostavlja Komisiji propisane podatke i ne vrši objavljivanje u skladu sa članom 287. ovog zakona,
  - 108) drugo uređeno javno tržište, ako postupa suprotno članu 288. ovog zakona,
  - 109) strukovno udruženje, ako postupa suprotno članu 289. ovog zakona,
  - 110) Registar, ako postupa suprotno članu 290. ovog zakona.
- (2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 konvertibilnih maraka.

Члан 297.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.500,00 konvertibilnih maraka kazniće se fizičko lice ako:

- 1) stekne akcije suprotno članu 72. stav 1. ovog zakona,
- 2) se zaposli ili bude član uprave ili nadzornog odbora u više berzanskih posrednika (član 72. stav 3. ovog zakona),
- 3) ako odustane od naloga za kupovinu i prodaju hartija od vrijednosti koje je prihvatio brokersko-dilersko društvo (član 91. stav 1. ovog zakona),
- 4) obavlja poslove brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera bez dozvole Komisije (član 93. stav 5. ovog zakona),
- 5) pri obavljanju poslova sa hartijama od vrijednosti ne vodi računa o interesima klijenta i ne postupa pažnjom dobrog stručnjaka (član 100. ovog zakona),
- 6) ne prijave berzanskom posredniku svako sticanje i otuđenje hartija od vrijednosti u skladu sa članom 102. stav 2. ovog zakona,
- 7) ne prijave svako sticanje i otuđenje hartija od vrijednosti u skladu sa članom 181, 240, 269. i 270. ovog zakona,
- 8) postupe suprotno odredbama koje se odnose na čuvanje poslovne tajne iz člana 181. i 240. ovog zakona,
- 9) postupe suprotno odredbama koje se odnose na čuvanje službene tajne (član 269. ovog zakona),
- 10) podatke o klijentima, o stanju i prometu na računima hartija od vrijednosti klijenta, poslovima koje obavlja za klijenta, kao i druge podatke i činjenice za koje sazna u vezi sa obavljanjem poslova sa hartijama od vrijednosti za klijenta, koristi, saopštava ili omogućiti trećim licima njihovo korišćenje (član 104. stav 1. ovog zakona),
- 11) objavi oglas kojem je predmet ponude obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, a nije berzanski posrednik (član 106. stav 1. ovog zakona),
- 12) prekrši odredbe člana 183. i 242. i 248. ovog zakona,
- 13) na način i u roku koji odredi Komisija, ne dostavi podatke i isprave koje od njega, u vršenju njenih ovlašćenja i odgovornosti traži Komisija (član 261. ovog zakona),
- 14) na zahtjev Komisije ne dostavi tražene podatke i dokumente (član 273. stav 3. ovog zakona),
- 15) u propisanom roku ne dostavi emitentu, Komisiji i berzi ili drugom uređenom javnom tržištu, obavještenje o obavljenim transakcijama tog emitenta (član 274. stav 1. ovog zakona),
- 16) obavlja transakcije sa hartijama od vrijednosti suprotno zabranama iz člana 276. do 278. ovog zakona.

3. Zastarjelost

Члан 298.

Prekršajni postupak za prekršaje predviđene ovim zakonom ne može se pokrenuti ni voditi ako je od dana kada je prekršaj počinjen protekao rok od tri godine

4. Mjere bezbjednosti

Члан 299.

(1) Brokeru, investicionom savjetniku ili investicionom menadžeru koji je počinio prekršaj iz člana 297. stav 1. ovog zakona može se izreći mjera bezbjednosti oduzimanja dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u trajanju do jedne godine.

(2) Kada lice iz stava 1. ovog člana prekršaj iz člana 297. ovog zakona učini u povratu ili radi sticanja imovinske koristi ili kada je zbog počinjenog prekršaja nastala imovinska ili neimovinska šteta berzanskom posredniku, ili imovinska šteta klijentima ili trećim licima, obavezno će se u prekršajnom postupku izreći mjera bezbjednosti oduzimanja dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u trajanju od jedne godine.

(3) Berzanskom posredniku koje je počinio prekršaj iz člana 296. ovog zakona u prekršajnom postupku može se izreći mjera bezbjednosti oduzimanja dozvole za poslovanje sa hartijama od vrijednosti u trajanju do jedne godine.

(4) Kada berzanski posrednik iz stava 3. ovog člana prekršaj učini u povratu ili radi sticanja imovinske koristi ili kada je zbog počinjenog prekršaja nastala imovinska ili neimovinska šteta klijentima i trećim licima, obavezno će mu se u prekršajnom postupku izreći mjera bezbjednosti oduzimanja dozvole u trajanju od godine godine.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Члан 300.

(1) Na akcije koje se emituju u postupku privatizacije državnog kapitala u preduzećima i bankama i u postupku reorganizacije stečajnog dužnika ne primjenjuju se odredbe od člana 13. do 41. ovog zakona.

(2) Nakon sprovedenog postupka privatizacije državnog kapitala u preduzećima i bankama akcije iz stava 1. ovog člana smatraju se akcijama emitovanim putem javne ponude i na njima se primjenjuju odredbe ovog zakona.

(3) Ako je nakon emisije akcija u postupku reorganizacije stečajnog dužnika u sudski registar upisano akcionarsko društvo koje ima više od 50 akcionara, na to akcionarsko društvo primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Члан 301.

Komisija je dužna da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladi i donese slijedeće propise:

- a) Pravilnik o registru emitentata hartija od vrijednosti kod Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske,
- b) Pravilnik o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti,
- v) Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole za rad preduzeću za poslovanje sa hartijama od vrijednosti,
- g) Pravinik o sticanju zvanja i izdavanju dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog menadžera i investicionog savjetnika,
- d) Pravilnik o trgovanju,
- đ) Pravilnik o poslovanju berzanskih posrednika,
- e) Pravilnik o adekvatnosti kapitala, izloženosti riziku, posebnim rezervama i likvidnosti brokersko-dilerskog društva,
- ž) Pravilnik o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti;
- z) Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude,
- i) Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija o poslovanju sa hartijama od vrijednosti,
- j) Pravilnik o obavljanju kastodi poslova,
- k) Pravilnik o elektronskoj razmjeni poslovinih poruka,
- l) Statut Komisije za hartije od vrijednosti,

- lj) Poslovnik o radu Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske,
- m) Etička pravila Komisije za hartije od vrijednosti,
- n) Odluka o naknadama.

Члан 302.

- (1) Smatra se da Centralni registar hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka ima dozvolu za obavljanje poslova iz člana 189. stav 1. ovog zakona.
- (2) Banjalučka berza a.d. Banja Luka i Centralni registar hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka dužni su da u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona i usklađene opšte akte podnesu Komisiji na saglasnost.
- (3) Ako pravna lica iz stava 2. ovog člana ne usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona i ne podnesu Komisiji usklađene opšte akte na saglasnost, istekom navedenog roka prestaje im važiti dozvola za obavljanje poslova.
- (4) Centralni registar u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona mora da uskladi visinu kapitala u skladu sa članom 195. ovog zakona.

Члан 303.

- (1) Berzanski posrednici dužni su da u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona i podnesu Komisiji svoje opšte akte na saglasnost.
- (2) Berzanskom posredniku koji ne uskladi svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona i ne podnese opšte akte na davanje saglasnosti u navedenom roku prestaje važiti dozvola za obavljanje poslova.

Члан 304.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o hartijama od vrijednosti - prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 04/02) i Zakon o Centralnom registru hartija od vrijednosti ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 24/98).

Члан 305.

Postupci pokrenuti do stupanja na snagu ovog zakona dovršiće se po odredbama Zakona o hartijama od vrijednosti – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 04/02).

Члан 306.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 01-1140/06
Datum: 31. avgusta 2006. godine

**PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE**

mr Igor Radojičić